

Еллен Уайт

Велика боротьба

і найбільша надія

ББК 86.376
У 13

Переклад з англійської

Уайт Е.

У13 Велика боротьба: Пер. з англ. — Київ: «Джерело життя», 2012.—128 с.

Автор книги — відома християнська письменниця Еллен Уайт (1827-1915 рр.) із США. Основною її працею є серія під назвою «Конфлікт віків», в якій розповідається про походження, розвиток і знищення зла. У книзі «Велика боротьба» — заключній із цієї серії — описується боротьба добра і зла протягом історії християнської Церкви.

©1888, 1907, 1911, by Msr. E.G.White
«Adapted from E.G.White's 19th century classic work,
The Great Controversy»
© 2012 видавництво «Джерело життя»

ЧОМУ ІСНУЮТЬ ЗЛО І СТРАЖДАННЯ

Люди бачать страшні наслідки зла — горе і спустошення — і запитують, яким чином усе це може допустити Бог, безмежний у Своїй мудрості, силі та любові? Керуючись духом сумніву і прискіпливості, виправдовують цим своє заперечення Святого Письма. Інші не знаходять задовільного пояснення великої проблеми зла внаслідок того, що перекази й хибні тлумачення затьмарили вчення Біблії про Божий характер, природу Його правління і принципи ставлення до гріха.

Неможливо логічно пояснити виникнення гріха та причини його існування. Однак, досліджуючи як походження, так і остаточне знищення гріха, можна отримати нове уявлення про справедливість і милосердя, котрі Бог виявляє у Своєму ставленні до гріха. Бог не несе відповідальності за появу гріха. Він нікого не позбавляв Своєї Божественної милості, і не було жодної помилки в системі Його правління, що могла б викликати непокору і повстання. Гріх — це непрошений гість, присутність якого нічим не може бути виправдана. Це нез'ясована таємниця; і виправдовувати гріх — значить захищати його. Якби можна було знайти причину або пояснити його іс-

нування, то він перестав би бути гріхом. Тут виявляється дія принципу, який суперечить великому Закону любові, що є підвалиною Божественного правління.

До виникнення зла у Всесвіті панували мир і радість. Усе перебувало в досконалій гармонії з волею Творця. Любов до Бога була понад усе, а любов один до одного — чистою і вільною від пристрасті. Христос, Слово, Єдинородний від Бога, був одне з вічним Отцем — за природою, характером і намірами — єдина Особа в усьому Всесвіті, посвячена в усі плани й наміри Бога. Через Христа Отець створив усі небесні істоти. *«Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престולי, чи то господства, чи то влади, чи то начальства...»* (Колос. 1:16). Оскільки закон любові служив основою Божого правління, то щастя всіх створених істот залежало від їхньої абсолютної згоди з Його великими принципами праведності. Бог не знаходить ніякого задоволення від примусової пошани, тому всім дає свободу вибору, щоб Його творіння могло служити Йому добровільно.

Однак знайшовся той, хто вирішив зловжити цією свободою. Гріх зародився в тому, хто після Христа був найбільше уславлений Богом і у своїй могутності й славі посідав найвище становище серед небожителів. До свого падіння Люцифер був першим херувимом-хоронителем, святим і бездоганим. *«...Так говорить Господь Бог: Ти печатъ досконалости, повен мудрости, і корона краси. Ти був ув Едені, садку Божому: усякий дорогий камінь — на одежі твоїй... Ти помазаний Херувим-покровитель, і Я дав тебе на святу гору Божу, ти ходив посеред огнистого каміння. Ти був бездоганий у своїх дорогах від дня твого створення, аж поки не знайшлася на тобі несправедливість».* *«Високо неслоь твоє серце через красу твою. Ти занапастив свою мудрість через свою вроду».* *«...Ти ставиш своє серце нарівні з серцем Божим...»* (вірш 6). *«Ти ж сказав був у серці своєму: «Зійду я на небо, повище зір Божих поставлю престола свого, і сяду я на горі збору богів... підіймуся по-*

над гори хмар, уподібнює Всевишньому!» (Єзек. 28:12-17; 28:6; Ісаї 14:13,14).

Зажадавши честі, яку безмежний Отець виявляв Своему Синові, повелитель ангелів став домагатися влади, яка належала тільки Христові. Але тепер гармонія Небес була порушена. Самолюбство та самозвеличення, що суперечили плану Творця, викликали лихі почуття і бажання у свідомості тих, для кого раніше прославлення Бога було найвищою радістю. На небесних нарадах Люцифера благали усвідомити свою помилку і неправоту. Син Божий представив перед ним усю велич, доброту і справедливість Творця, а також святу і незмінну природу Його Закону. Сам Бог запровадив порядок на Небесах, і, порушуючи його, Люцифер зневажав свого Творця і губив самого себе. Але висловлені в душі безмежної любові та милості застереження викликали в нього тільки дух опору. Люцифер дозволив, щоб почуття заздрості до Христа повністю опанувало ним.

Гордість від усвідомлення власної величі викликала жагу верховної влади. Він не оцінив тієї високої честі — дару Божого — і не виявив вдячності своєму Творцеві. Він хизувався своєю славою і високим становищем, прагнув стати рівним Богові. Проте Син Божий був визнаним Правителем небес, єдиним з Отцем у владі й силі. Христос брав участь у всіх нарадах Бога, тим часом як Люциферові не було дозволено проникати в Божественні плани. *«Чому, — запитував себе цей могутній ангел, — Христові належить верховна влада? Чому Його шанують більше за мене, Люцифера?»*

Дух незадоволення серед ангелів

Залишивши своє місце перед лицем Божим, Люцифер почав сіяти дух незадоволення серед ангелів. Він діяв таємно, спочатку приховуючи свої справжні наміри. Під удаваною повагою до Бога намагався викликати незадоволення законами, яким підкорялися небесні істоти,

заявляючи, що ці закони надмірно обмежують свободу. «Оскільки ангели за своєю природою святі, — запевняв він, — то вони могли б керуватися власною волею». Він сподівався викликати до себе прихильність і співчуття, говорячи, що Бог був несправедливим до нього, коли наділив Христа верховною владою. При цьому Люцифер переконував небожителів, що, прагнучи до більшої слави і честі, він зовсім не бажає самозвеличення, але намагається дати свободу всім небожителям, щоб таким шляхом вони могли досягти вищого рівня буття.

Бог у Своїй великій милості довго терпів Люцифера. Він не позбавив його високого становища, коли той уперше виявив духа незадоволення, і навіть тоді, коли почав висувати свої безпідставні претензії перед вірними ангелами. Він ще довго залишався на Небесах. Йому знову й знову пропонували прощення за умови, що він покається і підкориться. Були докладені всі зусилля, на які здатна тільки безмежна Любов і Мудрість, щоб переконати його в помилковості поглядів. Дух незадоволення ніколи раніше не був відомий на небі. Спочатку і сам Люцифер не розумів, до чого це його призведе; він не усвідомлював справжнього характеру своїх почуттів. Але коли була доведена безпідставність його незадоволення, Люцифер переконався в тому, що він неправий, а Божественні вимоги справедливі і що він повинен визнати це перед усім небом. Якби він так учинив, то врятував би себе і багатьох ангелів. Тоді він ще певною мірою був відданий Богові. Хоч Люцифер залишив своє становище херувима-хоронителя, проте якщо б захотів повернутися до Бога, визнати мудрість Творця і задовольнятися тим місцем, яке було призначене йому у великому Божому плані, тоді він міг би знову посісти своє місце. Але пиха не дозволила йому підкоритися. Він уперто відстоював свої погляди, запевняючи, що йому немає в чому каятися, і таким чином остаточно вступив у велику боротьбу зі своїм Творцем.

Відтепер усі сили свого винахідливого розуму Люцифер спрямував на обман, щоб заручитися підтримкою ангелів, котрі були під його керівництвом. Навіть той факт, що Христос застерігав його і давав йому поради, був перекручений і виставлений у такому світлі, щоб сприяти його зрадницьким планам. Тим ангелам, які з особливою любов'ю ставилися до нього, сатана скаржився на несправедливе осудження, на зневажливе ставлення до його поглядів і на обмеження свободи. Перекрутивши слова Христа, він удався до хитрощів і прямого обману, звинувачуючи Сина Божого в намірі принизити його перед усіма небожителями.

Усіх тих, кого йому не вдалося звести і схилити на свій бік, він звинувачував у байдужому ставленні до інтересів небожителів. І для того, щоб переконати інших у несправедливому ставленні Бога до нього, він вдався до перекручення слів і дій Творця. Його лукавий метод полягав у тому, щоб за допомогою хитро сплетених аргументів збивати з пантелику ангелів Божих. Усе найпростіше він огортав у таємницю і за допомогою хитрих перекручень викликав сумнів до найясніших постанов Єгови. Його високе становище в системі Божественного керівництва надавало великої сили всім його твердженням, і чимало ангелів вирішило об'єднатися з ним у повстанні проти небесної влади.

Незадоволення переростає у відкрите повстання

Бог у Своїй премудрості дозволив сатані здійснювати свої плани доти, доки дух незадоволення не вилився у відкрите повстання. Необхідно було, щоб його плани повністю розвинулися й усі могли побачити їхню справжню природу і наслідки. Люцифер користувався любов'ю небесних істот і мав на них великий вплив. Правління Боже поширювалося не тільки на мешканців Небес, а й на всі створені Ним світи, і сатана сподівався, що коли

Йому вдається втягнути в повстання небесних ангелів, то він матиме змогу зробити те саме і з іншими світами. Щоб досягти своєї мети, він дуже спритно викладав свою точку зору, вдаючись до софістики й обману. Сила його обману була дуже великою, і, прикриваючись неправдою, він домагався успіху. Навіть вірні Божі ангели не могли цілком зрозуміти його характеру або побачити наслідків його діяльності.

Сатана користувався такою пошаною, а всі його дії були оповиті такою таємничістю, що було важко розкрити перед ангелами справжню природу його вчинків. Доки гріх повністю не виявив себе, важко було передбачити, до яких сумних наслідків він призведе. У Божому Всесвіті не було місця для гріха, і святі істоти не мали жодної уяви про його природу та шкідливість. Вони не усвідомлювали страшних наслідків відкинення Божественного Закону. Спочатку сатана приховував свою роботу, запевняючи про вірність Богові. Він заявляв, що робить усе для того, щоб підтримувати Божу славу й честь, утверджувати Його правління і зміцнювати добробут небожителів.

У Своєму ставленні до гріха Бог міг спиратися тільки на праведність та істину. Сатана, зі свого боку, використовував те, до чого не міг вдатися Бог, — лестощі й обман. Тому перед небожителями, а також перед іншими світами необхідно було показати справедливість Божого правління і досконалість Його Закону. Усі повинні були зрозуміти справжній характер узурпатора, його наміри, а для того, щоб він викрив себе власними беззаконнями, потрібний був час.

У незгоді, яка виникла на Небі через діяльність сатани, він звинуватив Закон і правління Боже. *«Усе зло, — стверджував він, — наслідок Божественного правління»*. Тому треба було, щоб він виявив природу своїх претензій і показав, які зміни пропонує внести в Божественний Закон. Він повинен був накликати на себе осуд власними ділами. Від самого початку сатана заявляв, що він не

піднімав повстання. Перед Всесвітом треба було зірвати маску з ошуканця.

Навіть після того, коли було вирішено, що сатана не може далі залишатися в Небі, безмежна Мудрість не знищила його. Вірність Його творінь повинна ґрунтуватися на усвідомленні Його справедливості та милості. Мешканці Неба та інших світів, не розуміючи природи гріха та його наслідків, не побачили б справедливості й милосердя Божого у знищенні сатани. Якби він був негайно знищений, тоді б вони служили Богові не з любові, а зі страху. Вплив ошуканця не був би відразу усунений, а дух повстання не був би цілком викоренений. Задля добра Всесвіту на вічні часи сатана повинен був розвинути свої принципи, щоб все твориво мало змогу побачити в справжньому світлі його звинувачення проти Божественного правління, щоб справедливість Божа і Його милість, а також незмінність Його Закону ніколи не викликали жодного сумніву.

Повстання сатани мало б стати уроком для Всесвіту на майбутнє, вічним свідченням про природу гріха з його страшними наслідками. Правління сатани і його вплив як на ангелів, так і на людей повинні були показати, якими є плоди відкинення Божественного авторитету. Усе це мало довести, що Боже правління і Його Закон тісно пов'язані з добробутом усіх створених Ним істот. Таким чином історія цього страшного повстання повинна була сприяти вічній безпеці всіх святих істот, відкрити їхні очі на справжню природу беззаконня, стримати їх від гріха та допомогти уникнути покарання за гріх.

Коли було проголошено, що сатана разом з усіма своїми прихильниками буде вигнаний з небесних осель, тоді бунтівник відверто заявив про своє презирство до Закону Творця. Він знову й знову повторював, що ангели не мають потреби в керівництві, що вони повинні діяти згідно зі своєю волею, яка завжди буде вести їх правильним шляхом. Він засудив Божественні постанови як такі, що обмежують їхню свободу, і заявив, що

домагатиметься скасування Закону, щоб звільнене від цього обмеження небесне воїнство могло досягти вищого і більш славного рівня буття.

Вигнання з Небес

Сатана разом зі своїм воїнством одностайно звинуватили у своєму повстанні Христа, заявивши, що якби їм не докоряли, то вони б ніколи не повстали. Ці вперті й зухвалі у своїй зраді бунтівники, які марно намагалися скинути Боже правління, по-блюзнірськи представляючи себе невинними жертвами деспотичної влади, на чолі з архіворохобником, врешті-решт були вигнані з Небес (*див. Об'явл. 12:7-9*).

Той самий дух, котрий викликав повстання на Небі, й досі надихає повстання на Землі. Сатана продовжує вести ту саму політику серед людей, яку проводив і серед ангелів. Сьогодні його дух панує в дітях непослуху. Подібно до нього вони намагаються усунути обмеження Божого Закону та обіцяють людям свободу через порушення Його Заповідей. Викриття гріхів і надалі викликає той самий дух ненависті й опору. Сатана спонукує їх виправдовувати себе і шукати співчуття в оточуючих людей. Замість того, щоб виправити свої помилки, вони викликають обурення проти того, хто їм докоряє, ніби всі труднощі виникли тільки через нього.

Сатана схилив людину до гріха тим же спотвореним представленням характеру Бога, як це робив він у Небі, виставивши Його суворим тираном. Досягнувши цього, він заявив, що несправедливі Божі обмеження призвели людину до падіння, як колись стали причиною його повстання.

Прогнавши з Небес сатану, Бог підтвердив цим справедливість і підтримав честь Свого престолу. Але коли людина згрішила, не встоявши перед спокусою, яку запропонував їй цей відступницький дух, Бог довів

Свою любов тим, що віддав Сина Свого Єдинородного, щоб Він помер за грішне людство. У викупленні людини відкрився характер Божий. Могутнє свідчення хреста переконує Всесвіт у тому, що обраний Люцифером шлях гріха аж ніяк не є наслідком недоліків правління Божого. Під час земного служіння Спасителя справжній характер великого ошуканця був повністю викритий. Зухвале блюзнірство його вимог, коли він вимагав від Христа поклоніння йому, самовпевненість і зухвалість, коли він поставив Ісуса на вершину гори і на крило храму, його повний лукавства намір, коли він пропонував Христові кинутися вниз із запаморочливої висоти, невтомна злоба, з якою він постійно переслідував Христа, змушуючи його переходити з одного місця до іншого, підбурюючи священиків і народ відкинути Його любов, і, врешті-решт, вимоги: *«Розіпни, розіпни Його!»* — усе це викликало здивування й обурення Всесвіту. Князь зла доклав усіх своїх зусиль і лукавства, щоб знищити Ісуса. Сатана використовував людей як своє знаряддя, щоб наповнювати життя Спасителя стражданнями і горем. Усе Небо, заанімівши від жаху, спостерігало за тим, як на Голгофі вибухнуло полум'я заздрості та злоби, ненависті й помсти, яке досі ще стримувалося.

Тепер провину сатани неможливо було вибачити. Він виявив свій справжній характер. Звинувачення сатани проти Божественного характеру і правління постали в справжньому світлі. Сатана звинувачував Бога в тому, що, вимагаючи від створених Ним істот покори і послуху, Він прагнув тільки до самозвеличення, і заявляв, що, вимагаючи від інших самозречення, Творець Сам не виявляв його, нічим не жертвував. Але тепер усі побачили, що для спасіння людства, котре впало в гріх, Правитель Всесвіту приніс найбільшу жертву, на яку тільки здатна любов, *«бо Бог у Христі примирив світ із Собою»* (2Кор. 5:19). Христос для знищення гріха впокорив Себе і став слухняним аж до смерті.

Аргумент на користь людини

Усе Небо побачило виявлену Ним справедливість. Люцифер заявляв, що грішне людство не може спастися і тому є його законною здобиччю. Але смерть Христа стала незаперечним доказом на захист людини, якого ніхто не може спростувати. Покарання за порушення Закону прийняв на Себе Той, Хто був рівний Богові, і людина могла тепер прийняти праведність Христа, через пока-яння і смирення, здобути перемогу над владою сатани.

Але Христос прийшов на Землю не тільки для того, щоб викупити. Смерть Христа доводить незмінність Закону. А жертва, яку Отець і Син у Своїй безмежній любові принесли задля спасіння грішників, показувала Всесвіту, що справедливість і милість – підвалини Божого Закону та Його правління. Досягти цього міг тільки План викуплення, і ніщо більше. Під час виконання остаточного вироку суду стане очевидним, що немає жодної причини для існування гріха. Коли Суддя Всесвіту запитає сатану, «чому ти повстав проти Мене і забрав підданих Мого Царства?», автор гріха не зможе навести жодного виправдання.

У передсмертному вигуку Спасителя *«Звершилось!»* пролунав смертний вирок для сатани. Результат великої боротьби¹, що тривала так довго, був вирішений, і стало можливим остаточне викорінення зла. *«Бо ось наступає той день, що палає, як піч, і стануть всі пишні та кожен, хто чинить безбожне, соломою, — і спалить їх день той, який наступає, — говорить Господь Саваот, Який не позоставить їм кореня, ані галузки» (Мал. 4:1).*

Ніколи зло не повториться знову. Закон Божий буде прославлений як закон свободи. Досвідчене і випробуване творіння Боже ніколи більше не захитається у своїй вірності Тому, Чий характер був відкритий перед ним у своїй неосяжній любові та безмежній мудрості.

¹ Велика боротьба між Христом і сатаною зосереджена навколо Божого характеру, Його справедливості і Його Закону.

НАДІЯ НА ПЕРЕМОГУ НАД ЗЛОМ

«Я покладу ворожнечу між тобою й між жінкою, між насінням твоїм і насінням її. Воно зітре тобі голову, а ти будеш жалити його в п'яту» (Бут. 3:15). Ця ворожнеча не властива природі людини. Коли людина порушила Божественний Закон, її природа зробилася гріховною, і таким чином між нею і сатаною виникла гармонія, а не конфлікт. З цієї ж причини ангели, котрі впали, і нечестиві люди об'єдналися в беззаконному зв'язку. Якби Бог не втрутився особливим чином, сатана і людство виступили б разом у боротьбі проти Небес, і замість того, щоб ворогувати з сатаною, уся людська сім'я об'єдналася б у протидії Богові.

Але коли сатана почув про ворожнечу, яка буде покладена між ним і жінкою, між його насінням і насінням жінки, він зрозумів, що його спроби зруйнувати людську природу зустрінуться із серйозними перешкодами, що людина якимось чином матиме змогу опиратися його силі.

Благодать, яку дає Христос

Благодать, котру Христос вкладає в душу людини, робить її ворогом сатани. Без цієї перетворювальної благодаті й оновлюючої сили людина б залишалася в полоні

сатани, рабом, готовим завжди виконувати всі його прихми. Але цей новий принцип у душі людини викликає боротьбу там, де раніше панував спокій. Сила, якою Христос наділяє людину, робить її здатною опиратися тиранові й узурпаторові. Усюди, де відчувається відрізка до гріха замість любові до нього, де отримується перемога над пристрастями, які заволоділи душею, там виявляється дія сили, яка походить згори.

Протиріччя, що існують між духом Христа і духом сатани, найяскравіше виявилися в тому, як світ прийняв Ісуса. Саме чистота і святість Христа викликали проти Нього ненависть беззаконників. Його безгрішне життя, сповнене самозречення і посвячення, стало постійним докором пихатій тілесній природі. Сатана і злі ангели об'єдналися з нечестивими людьми. Усі відступницькі сили змовилися проти Захисника Правди. До послідовників Христа виявляється така ж ворожнеча, що й до їхнього Вчителя. Кожний, хто усвідомлює огидність гріха і за допомогою небесної сили противиться спокусі, обов'язково викличе гнів сатани і його підлеглих. Не може бути нічого спільного між послідовниками Христа і слугами сатани. *«Усі, хто хоче жити побожно у Христі Ісусі, — будуть переслідувані» (2 Тим. 3:12).*

Агенти сатани намагаються звести послідовників Христа і схилити їх до зради Бога. Щоб досягти цього, вони, як і їхній ватажок, неправильно тлумачать і спотворюють Писання. Дух, котрим керувалися вбивці Христа, спонукує беззаконників знищувати Божих послідовників. Це все було передвіщено в найпершому пророцтві: *«Я покладу ворожнечу між тобою й між жінкою, між насінням твоїм і насінням її. Воно зітре тобі голову, а ти будеш жалити його в п'яту».*

Чому сатана не зустрічає рішучого опору? Чому воїни Христові такі сонні й байдужі? Тому що не мають справжнього зв'язку з Христом і позбавлені Його Духа. Гріх для них не такий огидний, яким був для їхнього

Вчителя. Вони не чинять такого рішучого опору гріху, як це робив Христос; вони засліплені, не бачать характеру і сили князя темряви. Багато людей не знають про те, що їхній ворог — це могутній полководець, котрий провадить війну з Христом. Навіть служителі Євангелія мало говорять про сатану. Складається враження, нібито вони ігнорують саме його існування.

Невсипущий ворог

Цей невсипущий ворог переслідує їх на кожному кроці. Він втручається в усі сфери сімейного життя; його можна зустріти на кожній вулиці наших міст; без нього не проходять молитовні зібрання в церквах; він присутній на національних зборах, у залах правосуддя, вносячи замішання, обманюючи, спокушуючи, руйнуючи душі й тіла чоловіків, жінок і дітей, розбиваючи сім'ї, сіючи ненависть, суперництво, сварки, бунтарські настрої та вбивство. А християнський світ сприймає це як належне і призначене Богом. Усі ті, які не йдуть рішуче слідом за Христом, служать сатані. Коли християни надають перевагу товариству нечестивих і невіруючих людей, вони наражають себе на спокусу. Сатана старанно маскується і непомітно закриває їхні очі покривалом своєї омани.

Пристосування Церкви до світських звичаїв наближає її до світу, але ніколи не зможе наблизити світ до Христа. Загравання з гріхом неминуче робить його менш огидним. Якщо, виконуючи свій обов'язок, ми зустрінемося з випробуванням, то можемо бути впевнені, що Бог захистить нас, але якщо ми самі наражаємося на спокусу, то рано чи пізно впадемо.

Часто спокусник найуспішніше діє через тих, кого менш за все можна запідозрити в тому, що вони перебувають в його рабстві. Талант і культура загалом є дарами Божими, але якщо вони посідають місце благочестя, якщо замість того, щоб наблизити душу до Бога,

вони віддаляють її від Нього, тоді стають прокляттям і пасткою. Багато людей із високорозвинутим інтелектом і приємними манерами водночас залишаються відточеним знаряддям у руках сатани.

Християни ніколи не повинні забувати натхненні слова застереження: *«Будьте тверезі, пильуйте! Ваш супротивник — диявол, ходить, ричучи, як лев, що шукає, пожерти кого»* (1Петра 5:8). *«Зодягніться в повну Божу зброю, щоб могли ви стати проти хитрощів диявольських»* (Ефес. 6:11). Великий ворог готується до останнього походу проти Церкви. Усі, хто прагне йти за Ісусом, будуть втягнуті в боротьбу проти цього невтомного ворога. Чим більше християнин уподібнюватиметься до Божественного Зразка, тим більшою є вірогідність стати мішенню для нападок сатани.

Сатана напосідав на Христа, використовуючи найсильніші й найвитонченіші спокуси, але щоразу зазнавав поразки. Отримані Ним перемоги зробили нас здатними перемагати. Христос дасть силу всім, хто просить її. Сатана не може перемогти жодної людини без її власної згоди. Спокусник не має влади над волею людини; він не може примусити душу згрішити. Він може завдати людині страждань і мук, але не в силі опоганити її. Той факт, що Христос здобув перемогу, повинен надихати Його послідовників до мужньої боротьби з гріхом і сатаною.

Допомога ангелів

Служіння ангелів Божих та діяльність злих духів ясно описані у Святому Письмі, бо нерозривно пов'язані з історією людства. Люди все менше вірять в існування злих духів, а святих ангелів, котрих *«посилають на службу для тих, хто має спасіння внаслідкувати»* (Євр. 1:14), вважають духами померлих. Але Святе Письмо не тільки свідчить про існування як добрих, так і злих ангелів, а й наводить незаперечні докази того, що вони не є безтілесними духами померлих людей.

Ангели існували ще до створення людини; коли закладалися підвалини землі, *«коли разом співали всі зорі поранні»*, тоді *«радісний оклик здіймали всі Божі сини»* (Йова 38:7). Після гріхопадіння людини ангели були послані охороняти дерево життя; до того часу ще ніхто з людей не помер. Ангели своєю природою перевершують людину; псалмист сказав: *«Вчинив Ти його мало меншим від Бога»* (Псал. 8:6).

Пророк говорить: *«Я ...чув голос багатьох Анголів навколо престолу»* (Об'явл. 5:11). Вони перебувають перед Царем царів — *«Анголи велетні сильні», «слуги Його, що чинять волю Його», «щоб слухати голосу слів Його»* (Псал. 103:20, 21). Даниїл бачив тисячі тисяч та десять тисяч десятків тисяч небесних посланців (Дан. 7:10). Апостол Павло говорить про них як про десятки тисяч анголів (див. Євр. 12:22). Посланці Божі, *«немов блискавка»* (Єзек. 1:14). Яка сліпуча їхня слава, який стрімкий політ! Ангел, що з'явився біля гробу Спасителя, мав вигляд *«як та блискавка, а шати його були — білі, як сніг»*; *«від страху перед ним затряслася сторожа, та й стала, як мертва»* (Матв. 28:3,4). Коли Санхериб, зарозумілий асиріянин, зневажав і ганьбив Бога, погрожуючи Ізраїлеві загибеллю, то *«тієї ночі вийшов Ангол Господній, і забив в асирійському таборі сто й вісімдесят і п'ять тисяч»* (2Цар. 19:35).

Ангели послані на служіння дітям Божим. Так, Авраамові вони принесли обітницю благословення; до воріт Содому прийшли, щоб урятувати праведного Лота від загибелі в огні, до Іллі — коли він помирав від втоми і голоду в пустелі; до Єлисея — у вигляді вогненних коней і колісниць, що оточили невелике місто, обложене ворогами, до Даниїла — коли він просив Божественної мудрості при дворі язичницького царя і коли був укинтий до лев'ячої ями; до приреченого на смерть Петра у в'язниці Ірода; до в'язнів у Филипах; до Павла і його супутників під час нічної бурі на морі; до Корнилія — щоб відкрити його розум для прийняття Євангелія; до Петра — дору-

чити йому занести вістку спасіння язичникові-чужинцю. Отже, святі ангели в усі часи служили народові Божому.

Кожний послідовник Христа має ангела-хоронителя. *«Ангол Господній табором стає кругом тих, хто боїться його, — і визволяє їх» (Псал. 34:8)*. Спаситель говорить про тих, що вірять у Нього: *«Стережіться, щоб ви не погордували ані одним із малих цих; кажу бо Я вам, що їхні Анголи повсякчасно бачать у небі обличчя Мого Отця, що на небі» (Матв. 18:10)*. Таким чином, діти Божі, що наражаються на спокуси і постійну злобу князя темряви, змагаються з усіма силами зла, мають запевнення в постійній охороні небесних ангелів. І вони насправді мають потребу в такій охороні. Якщо Бог дав Своїм дітям обітницю милості й охорони, то це тому, що їм доведеться зустрітися з могутніми силами зла — численними, рішучими і невтомними.

Злі ангели протистоять Божим планам

Злі духи, створені на початку безгрішними, були за своєю природою, силою і славою рівними святим істотам, котрі зараз є Божими посланцями. Але, згрішивши, вони об'єдналися, щоб зганьбити Бога і знищити людину. Підтримавши повстання сатани, вони разом з ним були вигнані з Небес і впродовж усіх наступних віків співпрацювали з ним, воюючи проти Божественного авторитету.

У Старому Завіті часом згадуються їхнє існування і діяльність; але особливим чином ці злі духи виявили свою силу тоді, коли Христос жив на Землі. Спаситель прийшов на Землю, щоб здійснити План викуплення людини, а сатана вирішив відстоювати своє право на панування у світі. Йому вдалося запровадити ідолопоклонство в кожному куточку світу, крім Палестини. У цю єдину землю, яка не підкорилася остаточно впливові спокусника, прийшов Христос, щоб дати людям небесне світло. Тут дві суперницькі сили сперечалися за право на верховну владу. Ісус з любов'ю відкрив Свої обійми тим,

хто бажає знайти в Ньому прощення і мир. Воїнство темряви побачило, що воно не має необмеженої влади, і розуміло, що коли місія Христа увінчається успіхом, правлінню сатани незабаром прийде кінець.

Новий Завіт ясно говорить про те, що нечисті духи оволодівали людьми. Такі люди страждали не тільки від фізичних хвороб. Христос добре розумів, з ким має справу. Він розпізнавав безпосередню присутність і дію злих духів. Зцілення біснுவатих з Гадаринського краю — яскравий приклад чисельності, сили й люті злих духів, а також сили і милості Христа. Нещасні біснуваті, відкинувши всяку стриманість, корчилися від болю і, шаленіючи, несамо-вито кричали, завдаючи собі тілесних пошкоджень та загрожуючи всім, хто наближався до них. Їхні закривавлені, спотворені тіла та затуманена свідомість були тим видовищем, яке приносило радість князеві темряви. Один з демонів, що вселився у цих нещасних, заявив: *«Легіон мені ймення — багато бо нас» (Марка 5:9).*

Підкорюючись наказові Ісуса, злі духи залишили свої жертви, і тепер вони мирно сиділи біля ніг Спасителя, спокійні, лагідні і в здоровому розумі. Але демонам було дозволено увійти в гурт свиней, котрі після цього кинулися в морську глибіню. Однак для мешканців Гадаринського краю свині виявилися дорожчими, ніж благословення Христа, і Божественний Зцілитель був змушений піти геть. Саме на це й розраховував сатана. Склавши вину за втрату свиней на Ісуса, він збудив у народі егоїстичні побоювання, і вони не захотіли слухати Його слів.

Він дозволив злим духам знищити стадо свиней. Це був докір тим юдеям, котрі вирощували нечистих тварин задля прибутку. Якщо б Христос стримував нечистих духів, то вони вкинули б у море не тільки свиней, а й пастухів та їх власників.

Крім того, це було допущено, щоб Його учні могли побачити жорстоке ставлення сатани до людей і тварин. Спаситель бажав, щоб Його послідовники краще зна-

ли ворога, з яким їм доведеться зустрітися, щоб люди, котрі жили в тій місцевості, побачили Його силу, здатну розірвати кайдани сатани і звільнити його в'язнів. І хоч Ісус покинув цю місцевість, та люди, яких Він так чудово звільнив, залишилися, щоб сповіщати про милість свого Благодійника.

У Святому Письмі записані й інші подібні приклади. Дочка жінки-сирофінікіянки була одержима нечистим духом, якого Ісус вигнав Своїм словом (*Марка 7:26-30*). «Біснуватий», «сліпий і німий» (*Матв. 12:22*) юнак, що мав духа, котрий «часто... кидав він ним і в огонь, і до води, щоб його погубити» (*Марка 9:17-27*); біснуватий, котрий мав «духа нечистого», що порушував суботній спокій у капернаумській синагозі (*Луки 4:33-36*), — усі вони були зцілені співчутливим Спасителем. Майже в усіх випадках Ісус звертався до нечистих духів як до розумних істот, наказуючи їм вийти з людини і більше не мучити свою жертву. Коли присутні на богослужінні в Капернаумі побачили могутню силу Христа, то «всіх жах обгорнув, і питали вони один одного, кажучи: “Що то за наука, що духам нечистим наказує з владою й силою, — і виходять вони?”» (*Луки 4:36*).

Щоб володіти надприродною силою, дехто добровільно йшов на зв'язок із сатаною. Такі люди, звичайно, не ворогували з нечистими духами. До такої категорії належали ті, що мали духа віщування: ворожбит Симон, Еліма-ворожбит та дівчина, що ходила за Павлом і Силою у Филипах (*див. Дії 8:9, 18; 13:8; 16:16-18*).

Небезпека

Під вплив злих духів найбільше підпадають ті, хто, незважаючи на пряме й вичерпне свідчення Писання, заперечують існування і діяльність диявола та його ангелів. Доки нам нічого не відомо про їхні підступи, вони мають неймовірний успіх; чимало людей прийма-

ють їхні пропозиції, вважаючи, що діють на власний розсуд. Ось чому сатана, в міру того як ми наближаємося до кінця часу, буде діяти з величезною силою, щоб зводити і губити, поширюючи при цьому думку, нібито його взагалі не існує. У цьому й полягає тактика сатани приховати себе і свої дії.

Великий ошуканець найбільше боїться, що нам стануть відомі його підступи. Щоб краще замаскувати свій справжній характер і наміри, він намагається подати себе в такому вигляді, аби викликати в людей тільки глузування й презирство. Він задоволений, коли його зображують смішною або огидною істотою, потворною напівтвариною, напівлюдиною. Йому подобається, коли люди, вважаючи себе розумними й ерудованими, говорять про нього в жартівливому, насмішуватому тоні.

Оскільки сатані вдалося так майстерно замаскуватися, часто можна почути запитання: *«Невже справді може існувати така істота?»* Доказом його успіху є загальноприйняті в релігійному світі теорії, що суперечать ясним свідченням Святого Письма. Оскільки сатана може легко опанувати розумом людей, які не усвідомлюють його впливу, Слово Боже містить численні приклади його лиховісної діяльності, відкриваючи нам таємні сили диявола і спонукуючи завжди бути готовими відбити його напади.

Безпека з Ісусом

Звичайно, сила і злоба сатани та його воїнства могли б викликати в нас тривогу, якби ми не мали захисту і спасіння в значно переважаючій силі нашого Спасителя. Ми старанно зачиняємо двері наших осель на замки і засуви, щоб зберегти життя і майно від лихих людей, але рідко думаємо про злих ангелів, котрі постійно шукають доступу до нашого серця і від котрих ми не можемо захиститися власними силами. Якщо б їм було

дозволено, вони б затуманили наш розум, завдали б нам тілесних мук, знищили б майно і життя. Єдина насолода для них — це нещастя і руйнування. Яким жахливим є становище тих, хто опирається Божественним вимогам і піддається спокусам сатани доти, доки Бог не залишить їх у полоні злих духів. Але ті, що йдуть за Христом, завжди перебувають у безпеці під Його опікою. Могутні ангели посилаються з неба для їхньої охорони. І злий ворог не може проникнути через сторожу, яку Бог поставив навколо Своїх дітей.

ПАСТКИ ДИЯВОЛА

Велика боротьба між Христом і сатаною, яка триває вже майже шість тисяч років, незабаром завершиться, тому лукавий подвоює свої зусилля, щоб завдати поразки справі Христа для спасіння людини. Мета, якої хоче досягти сатана, — це тримати людей у темряві й нерозкаянні аж до того часу, коли Спаситель закінчить Своє посередницьке служіння і вже не буде жертви за гріх. Коли в Церкві й світі панує дух байдужості, сатана спокійний, бо йому не загрожує небезпека втратити тих, кого він зробив своїми полоненими. Але коли люди починають цікавитися питаннями вічності, коли душі запитують: «*Що мені робити, щоби спастися?*», тоді він починає протидіяти Христові та перешкоджати впливові Святого Духа.

У Святому Письмі розповідається, як одного разу ангели Божі прийшли перед лице Господнє, а серед них і сатана (*Йова 1:6*). Але він прийшов не для того, щоб поклонитися вічному Цареві, а щоб здійснити свої підступні плани проти праведних. З тією ж метою він присутній і на богослужіннях, коли люди поклоняються Богові. Хоч він і невидимий для нашого зору, проте з усіх сил намагається опанувати розумом віруючих. Як досвідчений полководець, він складає плани заздалегідь. Коли сатана бачить, що вісник Божий досліджує Писання, то помічає

тому його проповіді. Потім, використовуючи всю свою хитрість і винахідливість, він намагається створити такі обставини, щоб ті, котрі зведені ним саме в цьому питанні, не почули б цієї вістки. І той, хто має найбільшу потребу в застереженні, раптом виявиться зайнятим якимись справами, що вимагають його присутності в іншому місці, або ж інші обставини будуть заважати йому почути слова, котрі можуть стати для нього життєдайними.

І знову сатана бачить, що слуги Божі обтяжені тягарем внаслідок духовної темряви, яка огортає народ. Він чує їхні щирі молитви про те, щоб Божественна благодать і сила розвіяли дух байдужості, безпечності та недбалості. Тоді він з оновленою ревністю береться за своє ремесло. Сатана спокушує людей черевоугодництвом або якоюсь іншою формою самозадоволення, притуплюючи цим їхні почуття, і тоді вони не почують тих істин, в яких мають найбільшу потребу.

Сатана добре знає, що всі ті, кого йому вдасться схилити до занедбання молитви і дослідження Святого Письма, будуть переможені. Тому він вишукує будь-які можливі шляхи, аби опанувати розумом людей. Завжди були такі особи, які вважали себе побожними, але замість того, щоб зростати в пізнанні істини, вони вважали своїм священним обов'язком вишукування помилок у характері або у вірі тих, з ким не погоджуються. Такі люди є правою рукою сатани. Оскаржувачів своїх братів чимало, і вони найбільш активні, коли Бог здійснює Свою волю, а щирі віруючі намагаються її виконувати. Вони надають фальшивого забарвлення словам і вчинкам тих, хто любить істину і живе за її принципами. Найбільш щирих, ревних і самовідданих слуг Христа вони виставляють як обманщиків або людей, що стали жертвою обману. Але ніхто не повинен дати себе ошукати щодо цих людей. Неважко зрозуміти, чиї вони діти, чий приклад наслідують і чию роботу виконують. *«По їхніх плодах ви пізнаєте їх» (Матв. 7:16).* Їхні діла нагадують

діла сатани — лихого наклепника, «хто братів наших скаржив» (Об'явл. 12:10).

Істина освячує

У великого обманщика омана розрахована на будь-який смак і схильності тих, кого він бажає знищити. Його план полягає в тому, щоб залучати до церкви неширих і невідроджених людей, котрі будуть сіяти насіння сумнівів і невіри, перешкоджати всім, хто бажає бачити успіх у справі Божій і працює для цього. Багато з тих, хто не має справжньої віри в Бога і Його Слово, погоджуються з деякими принципами істини, і на цій підставі їх вважають християнами. Потім вони починають запроваджувати свої помилкові погляди, видаючи їх за біблійні істини. Однією з найбільших спокус сатани є твердження про те, що немає великого значення, у що люди вірять. Він знає, що прийнята з любов'ю істина освячує душу того, хто приймає її. Тому безперервно намагається підмінити її фальшивими теоріями, байками, своїм власним «євангелієм». Від самого початку слуги Божі провадили непримиренну боротьбу з фальшивими вчителями, порочними людьми, котрі запроваджували згубні ересі. Ілля, Єремія, Павло рішуче й безстрашно протидіяли тим, хто відвертав людей від Слова Божого. Ці святі поборники Істини не схвалювали тієї широти поглядів, котра дозволяла дивитися на правдиву біблійну віру як на щось маловажливе.

Невиразні й химерні тлумачення Писань, численні суперечливі теорії щодо біблійної віри, які заповнили сьогодні весь християнський світ, — усе це робота нашого великого ворога; він намагається збити людей з пантелику, щоб вони не розпізнали Істину. Поділ і розбіжності, які існують між церквами християнського світу, значною мірою пояснюються звичкою перекручувати Писання, пристосовуючи його до своїх улюблених теорій.

Щоб обґрунтувати хибні вчення або нехристиянські звичаї, дехто вихоплює окремі місця Святого Письма, вириваючи їх з контексту, часто цитуючи лише половину вірша, тим часом як друга частина повністю спростовує їхні твердження. З хитрістю змія вони таким чином шукають доказів у віршах, не пов'язаних один з одним, для виправдання своїх тілесних бажань. Отже, багато людей свідомо перекручують Слово Боже. Інші ж, маючи багату уяву, хапаються за прообрази й символи Святого Письма і пояснюють їх так, як це їм підказує власна фантазія. Незважаючи на те, що Біблія сама себе тлумачить, вони видають власні ідеї за біблійне вчення.

Уся Біблія є дороговказом

Якщо Святе Письмо досліджується без молитви, без смирення і без духа учнівства, тоді найясніші й найпростіші, як і найскладніші тексти, будуть тлумачитися неправильно. Біблію потрібно дати народу повністю і такою, якою вона є.

Бог дав людям найпевніше пророче слово; ангели і навіть Сам Христос пояснювали Даниїлові й Іванові передвіщення недалекого майбутнього. Найважливіші істини, які стосуються нашого спасіння, не залишилися в таємниці. Вони не були відкриті в такому світлі, щоб викликати неправильне уявлення або збентеження щирою шукача істини. Слово Боже зрозуміле всім, хто досліджує його з щирою молитвою.

Заклик до широти поглядів послаблює пильність людей, і вони не помічають хитрощів ворога, котрий безупинно працює над досягненням своєї мети. Коли йому вдається замінити Біблію людськими теоріями, то Закон Божий відкидається, а церкви впадають у рабство гріха, хоч і вважають себе вільними.

Бог дозволив, щоб на світ вилилися потоки світла у вигляді відкриттів у галузі науки й мистецтва, але навіть

найвизначніші уми, намагаючись з'ясувати відношення між знаннями і відкриттями, потрапляють у безвихідь, якщо вони не керуються у своїх дослідженнях Словом Божим.

Людські знання як у матеріальній, так і в духовній сфері є неповними та поверховими, тому що чимало людей неспроможні узгодити свої наукові погляди з біблійними твердженнями. Декотрі приймають людські теорії та здогадки за наукові факти і думають, що Слово Боже слід випробовувати неправдивим знанням (*див. 1Тим. 6:20*). Творець і Його справи недоступні їхньому розумінню, і оскільки вони не можуть пояснити їх законами природи, то біблійна історія залишається для них недостовірною. Ті, що сумніваються в достовірності Старого й Нового Завітів, дуже часто йдуть ще далі і починають сумніватися в існуванні Бога, приписуючи Його безмежну силу природі. А знявшись з якоря віри, вони розбиваються об скелі невір'я.

Вершиною сатанинського підступу є спроба постійно тримати людський розум у стані пошуків і гіпотез про те, що Бог не відкрив і чого Він не має наміру відкрити. Саме через це Люцифер утратив небо. Він був незадоволений тим, що від нього приховані таємниці планів Божих, знехтував тим знанням, яке було відкрите йому щодо його особистої діяльності на високій посаді. Викликавши таке саме незадоволення серед ангелів, які пішли за ним, він і призвів їх до падіння. Тепер сатана намагається прищепити людям того ж духа, щоб і вони знехтували Заповідями Божими.

Істина відкинена, оскільки включає в себе хрест

І чим менше в таких ученнях духовності, самовідречення і смирення, тим прихильніше їх сприймають люди. Сатана готовий задовольнити бажання їхнього серця і підсуває свою оману замість правди. Саме так папство опанувало свідомістю людей. Відкидаючи істину, оскільки вона вимагає від кожного нести свій хрест, протестанти

пішли тим же шляхом. Усі, хто нехтує Словом Божим задля вигод життя і спокою, задля того, щоб нічим не відрізнитися від світу, будуть приречені прийняти найжахливішу єресь за біблійну Істину. Хто свідомо відкидає Істину, той прийме всяку форму заблудження. І той, хто з жахом дивиться на якусь одну оману, охоче приймає другу. Маючи таке застереження, ми повинні бути дуже обережними, коли приймаємо те чи інше вчення².

Серед найуспішніших засобів великого обманщика є псевдовчення та облудні чудеса спіритизму. Але оскільки вони відкидають Істину, то стають жертвою омани.

Іншим небезпечним заблудженням є вчення, котре заперечує Божественну природу Христа і твердить, що Він не існував до Свого Приходу в цей світ. Ця теорія прямо суперечить ясним твердженням нашого Спасителя про Його зв'язок з Отцем, про Його Божественний характер і вічне існування. Воно не тільки обмежує уявлення людини про значення викуплення, а й підриває віру в Біблію як Боже відкриття. Це вчення особливо небезпечне, з ним нелегко боротися. Якщо люди відкидають свідчення натхненних Писань про Божественну природу Христа, то марно намагатися довести їм це, адже жодний, навіть найсильніший, доказ не переконає їх. Ніхто з тих, хто підтримує цю оманливу теорію, не може мати правильного уявлення про характер і місію Христа чи про великий Божий План спасіння людства.

Ще одним підступним і небезпечним заблудженням є теорія, яка заперечує існування сатани як реальної істоти. Згідно з цією теорією, слово «сатана» вживається у Святому Письмі тоді, коли йдеться про лихі думки та бажання людини.

Широко проповідується з-за кафедри вчення про те, що Другий прихід Христа є Його приходом для кожної людини

² У повному варіанті книги «Велика боротьба» читачі можуть дізнатися про те, як християни поступово віддалилися від біблійного вчення.

в час її смерті, — це той засіб, який відвертає увагу людей від Його особистого Приходу на хмарах небесних. Протягом багатьох років сатана говорив: «Ось Він у криївках» (Матв. 24:23, 26), і багато душ загинуло, повіривши в цей обман.

Вчені твердять, що на молитву неможливо отримати відповіді, що це було б порушенням законів природи — чудом, а чудес на світі не буває. Всесвіт, кажуть вони, керується твердо встановленими законами, і навіть Сам Бог не може нічого робити всупереч цим законам. Отже, вони вважають, що Бог зв'язаний Своїми ж законами, ніби дія Божественних законів виключає можливість прояву Божественної свободи.

Хіба Христос і Його учні не творили чудес? Милосердний Спаситель живий і сьогодні, і Він так само готовий вислухати молитву віри, як і тоді, коли жив серед людей на Землі. Природне з'єднується з надприродним. Це частина Плану Божого — давати у відповідь на наші молитви віри те, чого Він не зміг би дати, якби ми не звернулися до Нього.

Скептицизм по відношенню до Біблії

Незліченні фальшиві вчення і оманливі теорії здобули визнання в християнських церквах. Неможливо уявити собі всі ті жахливі наслідки, які можуть виникнути від усунення хоча б одного з принципів, встановлених Словом Божим. Небагато є тих, хто наважується на такий крок, задовольняючись неприйняттям тільки однієї істини. Більшість врешті-решт усуває один за одним принципи істини, перетворюючись на справжніх безбожників.

Хибні погляди сучасного богослов'я штовхнули багатьох на шлях скептицизму, хоч за інших обставин вони могли б повірити в Писання. Людині важко прийняти вчення, несумісне з притаманним їй розумінням справедливості, милосердя і доброти; а оскільки ці доктрини пропонуються як біблійні, то вона взагалі відмовляється прийняти Слово Боже.

Багато людей ставиться з недовір'ям до Слова Божого й до Його Автора тому, що воно докоряє й осуджує гріх. Ті, хто не бажає коритися його вимогам, намагаються знищити його авторитет. Чимало людей стали безбожниками тільки тому, що намагалися виправдати чи вибачити своє зневажливе ставлення до обов'язків. Інші переймають скептичні погляди внаслідок лінощів. Вони надто полюбляють легке життя, щоб відзначитися на ниві добрих справ, гідних поваги, але потребують певних зусиль і самозречення. Критикуючи Біблію, вони думають завоювати собі репутацію мудреців. Обмежений розум, не освічений Божественною мудрістю, не здатний дечого зрозуміти, і це дає скептикам привід до критики.

Багато людей вважають за доброчесність перебувати на боці невір'я, скептицизму і сумніву. Але під удаваним видом ширості ховається самовпевненість і гордість. Багато людей знаходять задоволення в тому, щоб вишукувати у Святому Письмі місця, які дивують та бентежать людей. Дехто перш за все критикує і помилково судить Біблію тому, що любить сперечатися. Такі люди не усвідомлюють того, що в такий спосіб вони, як птахи, потрапляють у тенета птахолова. Але, висловивши відверто свою невіру, вони вважають, що не можуть змінити своєї позиції.

Достатній доказ

У Своєму Слові Бог дав достатньо доказів Свого Божественного характеру. Однак обмежений людський розум не в змозі повністю зрозуміти плани й наміри Безмежного. Ми ніколи не зможемо знайти Бога дослідженням. Не намагайтеся самовпевненою рукою відкрити завісу, за якою Він приховує Свою велич. Апостол говорить: *«Які невідомі присуди Його, і недосліджені дороги Його!»* (Римл. 11:33). Ми настільки спроможні зрозуміти Його відносини з нами і мотиви Його вчинків, наскільки здатні бачити Його безмежну любов і милість у поєднанні з безмежною Божою

силою. Наш небесний Отець керує всім мудро й справедливо, Він відкриє нам Свої плани настільки, наскільки це буде корисно для нас, а що «більше того», ми повинні віддати в Його всемогутню руку і сповнене любові серце.

Бог ніколи не усуне всіх причин для невір'я. Хто шукає гачків, щоб чіпляти на них свої сумніви, неминуче знайде їх. І ті, хто відмовляється прийняти Слово Боже і підкоритися йому доти, доки не будуть усунені всі перешкоди і сама можливість для сумніву, ніколи не прийдуть до світла. Недовіра до Бога — це природний наслідок невідродженого серця, яке ворогує з Ним. Коли люди замість того, щоб замислюватися над доказами, які Бог дав їм для зміцнення віри, дозволяють собі сумніватися або критикувати їх, тоді сумніви будуть ставати дедалі сильнішими.

А хто сумнівається в обітницях Божих і не довіряє запевненням Його благодаті, той безчестить Його і зменшує їх вплив. Вони подібні до безплідного дерева, яке далеко простягає своє похмуре віття, позбавляючи інші рослини сонячного проміння і життя. Усе життя таких людей буде повсякчасним свідченням проти них самих.

Для тих, хто щиро бажає звільнитися від сумніву, є тільки один шлях. Замість того, щоб сумніватися й критикувати те, чого вони не розуміють, необхідно прийняти світло, яке вже зійшло на них, і тоді вони отримають ще більше світла. Виконуючи обов'язки, зрозумілі для них, вони можуть збагнути і виконати те, що викликає в них зараз сумнів.

Сатана здатний підкинути таку правдоподібну підробку, котрою зможе обдурити тих, хто бажає бути обдуреним, хто бажає уникнути самовідречення і жертви, чого вимагає істина. Але він не зможе втримати під своєю владою жодної душі, яка щиро бажає будь-якою ціною пізнати істину. Христос — це Істина і Світло, що *«просвічує кожну людину, що приходить на світ» (Івана 1:9)*. Дух правди був посланий на Землю, щоб попровадити людей до повної правди. Син Божий авторитетно заявив: *«...Шукайте — і*

знайдете». *«Коли хоче хто волю чинити Його, той довідається науку» (Матв. 7:7; Івана 7:17).*

Господь дозволяє, щоб Його народ зазнав вогняних випробувань не тому, що Йому подобається бачити страждання і горе, а тому, що це необхідно для його остаточної перемоги. Своєю славою Він не може уберегти народ від спокуси, бо справжня мета випробування полягає в тому, щоб приготуватися до боротьби з усіма спокусами сатани. Ні беззаконні люди, ні злі духи не можуть перешкодити справі Божій чи позбавити Його народ Господньої присутності, якщо він зі смиренням і щирим серцем побажає визнати і позбутися гріхів і у вірі покладатиметься на Його обітниці. Кожній спокусі, кожному ворожому впливу, таємному чи явному, можна успішно опиратися *«не силою й не міццю, але тільки Моїм Духом, говорить Господь Саваот» (Зах. 4:6).*

«І хто заподіє вам зле, коли будете ви оборонцями доброго?» (1Петра 3:13). Сатана добре розуміє, що найслабша душа, перебуваючи у Христі, сильніша за війнства темряви, і якби навіть він сам насмілювся вступити у двобій, то й тоді зазнав би поразки. Тому Люцифер намагається всіма можливими методами виманити воїнів Христа з їхньої сильної твердині, а сам, сидячи в засідці зі своєю армією, готовий знищити всіх, хто насмілюється вступити на його територію. Ми можемо бути в повній безпеці тільки тоді, коли смиренно покладаємося на Бога, дотримуючись Його Заповідей.

Жодна людина ні дня, ні навіть години не може бути в безпеці без молитви. Ми особливо повинні благати Господа про мудрість, щоб розуміти Його Слово. Воно відкриває всі лукаві задуми сатани і ті засоби, за допомогою яких ми можемо успішно протистояти йому. Сатана — знавець Писання, і в нього є своє тлумачення тих текстів, на яких він сподівається змусити нас спіткнутися. Досліджуйте Біблію зі смиренням серцем, ніколи не забуваючи про залежність від Бога. Ми постійно повинні бути на сторожі проти спокус сатани і молитися з вірою: *«Не введи нас у спокусу».*

ВІЧНЕ ЖИТТЯ

Сатана спровокував повстання на Небі, отож, хотів змусити й мешканців Землі об'єднатися з ним у боротьбі проти правління Божого. Адам і Єва були цілком щасливі, підкоряючись Законові Божому, і цей факт постійно свідчив проти звинувачення сатани, висунутого ним на Небесах, проте, що Закон Божий пригнічує і суперечить добру Божого творіння. Коли сатана побачив, яку прекрасну домівку Бог приготував для безгрішної пари, то сповнився заздрістю. Він вирішив призвести людей до гріха, розділивши з Богом і підкоривши своїй владі, заволодіти Землею і заснувати на ній своє царство на противагу Царству Всевишнього.

Адам і Єва були попереджені щодо цього небезпечного ворога. Але щоб досягти своєї мети, він діяв таємно, приховуючи свої наміри. Використовуючи змія як посередника, — на той час привабливе творіння, — він звернувся до Єви: *«Чи Бог наказав: Не їжте з усякого дерева в раю?»* (Бут. 3:1, Святе Письмо). Єва насмілилася вести розмову з ним і стала жертвою його хитрощів. *«І відповіла жінка змієві: “З плодів дерева раю ми можемо їсти, але з плодів дерева, що в середині раю, — Бог сказав: “Не їжте із нього, і не доторкайтесь до нього, — щоб вам не померти”. І сказав змій до жінки: “Умерти — не вмрете! Бо відає Бог, що дня того, коли будете з нього ви їсти, ваші очі розкриються, і станете ви, немов Боги, знаючі добро й зло”»* (Бут. 3:2-5).

Єва піддалася спокусі; під її впливом був введений у гріх і Адам, повіривши словам змія, що Бог не мав на увазі те, що сказав. Отже, вони виявили недовір'я до свого Творця та вирішили, що Він обмежив їхню свободу.

Але якого значення набули для Адама після його гріхопадіння слова: «...*Бо в день їди твоєї від нього ти напевно помреш*»? (Бут. 2:17). Чи піднявся він до вищого рівня буття, як обіцяв сатана? Якби так, то порушення повеління Божого виявилось б добром, а сатана став би благодійником людства. Але Адам зрозумів, що не це є змістом Божественного вироку. Бог оголосив, що в покарання за свій гріх людина мусить повернутися в землю, з якої взята. «*Бо ти порох, — і до пороку вернешся*» (Бут. 3:19). Слова сатани «*ваші очі розкриються*» (Бут. 3:5) були правдивими тільки в тому розумінні, що очі Адама і Єви після гріхопадіння розкрилися, щоб вони могли побачити власну нерозсудливість. Вони справді пізнали зло і спробували гіркого плоду непослуху.

Посередині Едему росло дерево життя, плоди якого мали властивість продовжувати життя. Якби Адам залишився вірним Богові, то він мав би вільний доступ до цього дерева і жив би вічно. Але, згрішивши, він став підвладним смерті. Безсмертя, обіцяне людині за умови послуху, було втрачене внаслідок гріхопадіння. Адам не міг передати своїм нащадкам того, чого не мав сам, і для грішного людства не було б жодної надії, якби Бог через жертву Свого Сина не повернув йому безсмертя. Тоді як «*смерть прийшла в усіх людей через те, що всі згрішили*», Христос «*смерть зруйнував, і вивів на світло життя та нетління Євангелію*» (Римл. 5:12; 2Тим. 1:10). Тільки через Христа можна отримати безсмертя.

Перша неправда

Єдиний, хто обіцяв Адаму життя через непослух, був великий спокусник. А слова змія, звернені до Єви в Едемі — «*умерти — не вмерете!*», стали першою про-

повіддю про безсмертя душі. Однак це твердження, що ґрунтується тільки на авторитеті сатани, проповідується з християнських кафедр і приймається більшістю людства так само легко, як його прийняли і наші прабатьки. Божественний вирок: *«Та душа, що грішить, вона помре»* (Єзек. 18:20), набув іншого значення, а саме: *«душа, що грішить, не помре, а буде жити вічно»*. Якби людина після свого гріхопадіння мала вільний доступ до дерева життя, вона жила б вічно, і таким чином гріх був би безсмертним. Але херувим з вогняним мечем охороняв *«дорогу до дерева життя»* (Бут. 3:24), і нікому з родини Адама не було дозволено повернутися, щоб їсти життєдайного плоду. Тому й немає безсмертних грішників.

Але після гріхопадіння людини сатана наказав своїм ангелам докласти особливих зусиль, щоб насадити віру в природне безсмертя людини; спокусивши людей повірити в цей обман, сатана врешті-решт підвів їх до висновку, що грішники терпітимуть вічні муки. Тепер князь темряви, діючи через своїх духів, виставляє Бога мстивим тираном, заявляючи, що Він кине до пекла всіх тих, хто не до вподоби Йому, примушуючи їх вічно відчувати Божий гнів. І коли вони зазнають невимовних мук і будуть корчитися у вічному полум'ї, їхній Творець із задоволенням дивитиметься на них з Небес. Таким чином запеклий ворог приписує свої властивості Творцеві. Жорстокість — це сатанинська риса характеру. Бог є любов. Сатана — це ворог, який спокушує людину до гріха, а потім, якщо вдається, знищує її. Наскільки несумісне з принципами любові й милосердя, і навіть з нашим розумінням справедливості є вчення про те, що померлі грішники мучаться в огні та сірці вічно палаючого пекла, що за гріхи цього короткого земного життя вони змушені будуть страждати доти, доки живим буде Ім'я Господнє.

Де ж на сторінках Слова Божого можна знайти таке вчення? Хіба викуплені на Небі втратять всяке почуття милості і навіть почуття людяності? Чи на зміну їм при-

йдуть непорушність стоїків і жорстокість варварів? Ні, і ще раз ні! Такого вчення в Божій Книзі немає. «...Як живий Я, — говорить Господь Бог, — не прагну смерті несправедливого, а тільки щоб вернути несправедливого з дороги його, і буде він жити!» (Єзек. 33:11).

Яка користь Богові, якщо й припустимо, що Він відчуває задоволення від безперервних мук, від зойків і прокльонів творінь, котрі страждають і яких Він тримає в пекельному полум'ї? Чи можуть ці жахливі звуки стогону бути приємною музикою для слуху Безмежної Любові? Яка жахлива богозневага! Бог не може бути прославлений тим, що гріх упродовж нескінченних віків буде постійно збільшуватися.

Єретична доктрина про вічні муки

Людський розум не в змозі оцінити глибину зла, спричиненого заблудженням про вічні муки. Релігія Біблії, сповнена любові та доброти, багата на милість, тепер затьмарена забобонами і викликає жах. Якщо ми замислимося про те, в якому фальшивому світлі сатана представив характер Бога, то чи будемо дивуватися тому, що нашого милосердного Творця бояться, жахаються і навіть ненавидять? Таке неправдиве розуміння Бога, яке сьогодні проповідується з-за кафедри, в усьому світі породжує тисячі, а то й мільйони скептиків і безбожників.

Теорія про вічні муки — одне із псевдовчень, яке є тим огидним вином, яким Вавилон напоїв усі народи (*Об'явл. 14:8; 17:2*). Служителі Христа прийняли її від Риму, як прийняли й фальшивий день відпочинку³. Якщо ми відкидаємо свідчення Слова Божого і приймаємо облудне вчення тільки тому, що цього навчали нас наші батьки, то присуд, виголошений над Вавилоном, падає й на нас, бо ми п'ємо вино його гидот.

³ Для додаткової інформації про суботу дивіться 8-й розділ цієї книги.

Чимало людей, обдурених вченням про вічні муки, вдаються до іншої крайності. Вони бачать, що Писання відкриває Бога — сповненого любові та милосердя, і тому не можуть повірити, що Він віддасть Своє творіння у вічний пекельний вогонь. Але, дотримуючись тієї точки зору, що душа безсмертна, вони доходять висновку, що врешті-решт людство спасеться. Іншого виходу вони не бачать. Багато хто дивиться на застереження, які знаходяться в Біблії, як на засіб залякування людей, щоб утримати їх у послухові, але не вірить у їх буквальне здійснення. Отже, виходить, що грішник може жити в гріховних задоволеннях, нехтуючи вимогами Божими, і все ж сподіватися, що буде милостиво прийнятий Богом? Таке вчення, яке надто покладається на милість Божу, але нехтує Його справедливістю, до вподоби невідродженому серцю.

Чи будуть всі спасеними?

Прибічники загального спасіння перекручують Святе Письмо. Ось як так званий служитель Христа повторює висловлену колись змієм в Едемі брехню: *«Умерти — не вмерете! ... дня того, коли будете з нього ви їсти, ваші очі розкриються, і станете ви, немов Боги...»* (Бут.3:4, 5). Він заявляє, що найбільші грішники — вбивці, злодії, розпусники — після смерті будуть приготовлені, щоб увійти у вічне блаженство. О, так, звичайно, це дуже приємна вигадка, потіха для невідродженого серця!

Якби душі всіх людей зразу після їхньої смерті переходили на Небо, тоді ми більше б прагнули смерті, ніж життя. Чимало людей покінчили б життя самогубством, керуючись такими міркуваннями. Коли люди пригнічені горем, клопотами й розчаруваннями, їм не завдасть великих труднощів розірвати тонку нитку життя і опинитися в оселях вічного блаженства.

Бог у Своєму Слові дав переконливий доказ того, що Він покарає порушників Його Закону. Люди, які тішать себе думкою, що Бог надто милосердний, аби покарати

грішника, нехай поглянуть на Голгофський хрест. Смерть безвинного Сина Божого свідчить про те, що *«заплата за гріх — смерть»* (Римл. 6:23), що всяке порушення Закону Божого повинно мати справедливе покарання. Безгрішний Христос став гріхом за нас. Він поніс на Собі вину за беззаконня, і Його Отець відвернув Своє обличчя від Нього; це розбило Його серце, і Він помер. Велика жертва була принесена заради того, щоб викупити грішника. Ніяким іншим шляхом людина не могла звільнитися від покарання за гріх. І всяка душа, яка відмовляється прийняти викуплення, здобує такою дорогою ціною, повинна буде особисто нести на собі вину й покарання за переступи.

Визначені мови

«Хто прагне, тому дармо Я дам від джерела живої води» (Об'явл. 21:6). Ця обітниця дана тільки тим, хто прагне. Тільки ті, хто має потребу у воді життя і шукає її ціною всього іншого, отримають її. *«Переможець успадкує все, і Я буду Богом для нього, а він Мені буде за сина!»* (Об'явл. 21:7). Тут також висувуються умови. Щоб успадкувати все, ми повинні протистояти гріху й перемогти його.

«А безбожному добре не буде...» (Екл. 8:12,13). Апостол Павло свідчить, що грішник сам збирає собі *«гнів на день гніву та об'явлення справедливого суду Бога, що “кожному віддасть за його вчинками...” Недоля та утиск на всяку душу людини, хто чинить зле...»* (Римл. 2:5,6, 9).

«...Жоден розпусник, чи нечестивий, або зажерливий, що він ідолянин, не має спадку в Христовому й Божому Царстві!» (Ефес. 5:5). *«Блаженні, хто випере шати свої, щоб мати право на дерево життя, і увійти брамами в місто! А поза ним будуть пси, і чарівники, і розпусники, і душогуби, і ідоляни, і кожен, хто любить та чинить неправду!»* (Об'явл. 22:14,15).

Бог відкрив людям Свій характер, а також Своє ставлення до гріха. *«...Господь — Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий, і багатомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й пере-*

ступ та гріх, та певне не вважає чистим винного» (Вих. 34:6, 7). «...безбожних усіх Він понищить!» (Псал. 145:20). «...А грішники всі разом знищені будуть; нема майбутнього для злих людей!» (Псал. 37, 38). Бог застосує владу й авторитет, щоб покласти край повстанню, однак справедливе покарання цілком відповідатиме милосердному, довготерпеливому і співчутливому характеру Бога.

Бог не примушує нічиєї волі чи свідомості. Йому неприємна рабська покора. Він бажає, щоб творіння Його рук любило Його, бо Він гідний любові. Бог хоче, щоб вони корилися Йому, віддаючи належну шану Його мудрості, справедливості та милосердю. І кожен, хто має правильну уяву про всі ці Його якості, любитиме Його; привабливість Божого характеру притягатиме до Бога.

Принципи Божественного правління відповідають заповіді Спасителя: «Любіть ворогів своїх» (Матв. 5:44). Бог виконає присуд справедливості над беззаконними для блага Всесвіту і навіть для добра тих, проти кого Його суди спрямовані. Він бажав зробити їх щасливими згідно із законами Свого правління і справедливістю Свого характеру. Він оточує їх доказами Своєї любові, дає їм пізнання Свого Закону і пропонує Свою милість, але вони зневажають Його любов, знецінюють Закон і відкидають Його милість. Хоч вони постійно приймають Його дари, але ганьблять їх Подателя; вони ненавидять Бога тому, що Він ненавидить гріх. Господь довго терпить їхню впертість, але врешті-решт надійде той час, коли їхня доля буде вирішена. Чи Він буде силою перетягувати цих бунтівників до Себе? Чи змушуватиме Він їх виконувати Свою волю?

Непридатні для життя на Небі

Ті, хто обрав своїм вождем сатану і перебуває під його владою, не готові до того, щоб стати перед Богом. В їхніх характерах вкоренилися пиха, обман, розпуста і жорстокість. Чи зможуть вони увійти в Небеса і жити там вічно з тими, кого ненавиділи і зневажали тут, на Землі?

Істина ніколи не погодиться з неправдою, смирення — із самовпевненістю і пихою, чистота — з розпустою, а безкорислива любов — з егоїзмом. Яку радість Небо може запропонувати тим, хто цілком поглинутий своїми земними, егоїстичними інтересами?

Чи можуть ті, хто все життя провів у боротьбі проти Бога, раптом перенестися на Небо і стати свідком тієї високої і святої досконалості, яка панує там, де кожна душа сповнена любові, де кожне обличчя світиться радістю, де на славу Бога й Агнця лунає чарівна мелодійна музика, де від лица Того, Хто Сидить на престолі, виходять нескінченні промені світла, що осявають викуплених? Їм був даний час випробування, щоб вони мали змогу сформуванати свій характер для Небес, але вони не привчили свій розум любити чистоту, не опанували небесну мову, а тепер уже надто пізно.

Життя, проведене в боротьбі проти Бога, зробило їх непридатними для Небес. Чистота, святість і мир стали б мукою для них, а слава Божа — палаючим вогнем. Вони не витримали б цього всього в Небі, і в них виникло б тільки одне бажання — втекти із цього святого місця. Вони радше обрали б смерть, щоб тільки сховатися від лица Того, Хто вмер задля їхнього спасіння. Доля беззаконних буде вирішена їхнім власним вибором. Бог буде справедливим і милосердним. Подібно до вод потоку, вогонь великого дня проголосить Божий вирок про те, що нечестиві є невинуватими. Вони не бажають підкоритися Божественному авторитету. Ці люди обрали шлях повстання, а коли їхнє життя закінчиться, то буде надто пізно змінити напрям думок на протилежний — беззаконня повернути до послуху, а ненависть — до любові.

Дві долі

«Бо заплата за гріх — смерть, а дар Божий — вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Римл. 6:23). Якщо

життя — це спадщина праведних, то смерть — доля беззаконних. Це «друга смерть» (Об'явл. 20:14), яка проти-ставляється тут вічному життю.

Унаслідок гріха Адама весь людський рід став під-владним смерті. Усі однаково сходять у могилу. Але План спасіння пропонує всім звільнення від гробу. «...*Настане воскресення праведних і неправедних*» (Дії 24:15). «*Бо так, як в Адамі вмирають усі, так само в Христі всі оживуть...*» (1Кор. 15:22). Але між цими двома групами воскреслих буде проведена межа. «...*Всі, хто в гробах, — Його голос почують, і повиходять ті, що чинили добро, на воскресення життя, а котрі зло чинили, на воскресення Суду*» (Івана 5:28,29).

Кінець страждання

«*Блаженний і святий, хто має частку в першому воскресінні! Над ними друга смерть не матиме влади...*» (Об'явл. 20:6). А ті, хто не отримав прощення через покаяння і віру, повинні прийняти «*заплату за гріх*». Згідно зі своїми вчинками вони нестимуть різне покарання як за тривалістю, так і за силою — «*за вчинками їхніми*», і врешті-решт помруть другою смертю.

Оскільки справедливий і милосердний Бог не може спасти грішника в його гріхах, Він позбавить його життя, право на котре він втратив сам через свої беззаконня і довів цим, що не гідний життя. Натхненний письменник зазначив: «*А ще трохи — й не буде безбожного, і будеш дивитись на місце його — і не буде його*» (Псал. 37:10). В іншому місці читаємо: «...*І стануть вони, немов їх не було*» (Авдія 16). Вкриті ганьбою, вони зникнуть у безнадійному вічному забутті.

Таким чином буде покладений край гріху з усім його горем і руйнуваннями, які він спричинив. Псалмист говорить: «*Ти... безбожного знищив, ім'я їхнє Ти витер на вічні віки! О вороже мій, руйнування твої закінчились на вічність...*» (Псал. 9:5,6). Іван, роздумуючи про вічність,

чув вселенський гімн хвали, в якому немає дисонансу. Усе творіння як на Небі, так і на землі вихваляло Бога (*Об'явл. 5:13*). Там не буде жодної пропащої душі, яка зневажала б Бога у своїх нескінченних муках; ніякий зойк нещасних істот у *«пеклі»* не буде змішуватися зі співом спасених.

На хибній теорії про природне безсмертя ґрунтується вчення про свідомий стан після смерті, котре, як і вчення про вічні муки, суперечить ученню Біблії, здоровому глузду, людяності.

Згідно з цією загальноприйнятою думкою, спасенні на Небі знають про все, що відбувається на Землі. Але хіба померлі можуть почуватися щасливими, коли вони бачать страждання живих, бачать гріхи їхніх улюблених, а також їхні скорботи, розчарування в житті? Чи могли б вони почувати себе щасливими на Небі, дивлячись на це все? І наскільки ж безглуздо є віра в те, що, як тільки дихання покидає тіло, душа непокаянного одразу ж потрапляє в пекельне полум'я!

А що говорить Писання про це? Людина несвідома після смерті: *«...Вийде дух його — і він до своєї землі повертається, — того дня його задуми гинуть» (Псал. 146:4). «Бо знають живі, що помруть, а померлі нічого не знають... І їхнє кохання, і їхня ненависть, та заздрощі їхні загинули вже, і нема вже їм частки навіки ні в чому, що під сонцем тим діється!.. Бо немає в шеолі, куди ти йдеш, ні роботи, ні роздуму, ані знання, ані мудрости!» (Екл. 9:5,6, 10). «...Бо не буде ж шеола прославляти Тебе, смерть не буде Тебе вихваляти... Не мають надії на правду Твою ті, хто сходить до гробу. Живий, тільки живий — Тебе славити буде, як я ось сьогодні...» (Ісаї 38:18,19). «Бо ж у смерті нема пам'ятання про Тебе, у могилі ж хто буде хвалити Тебе?» (Псал.6:6).*

Апостол Петро в день П'ятидесятниці заявив, що патріарх Давид, *«що помер і похований, і знаходиться гріб його в нас аж до цього дня... Не зійшов-бо на небо Давид...» (Дії 2:29, 34).* Той факт, що Давид залишається в могилі

до дня воскресіння, свідчить про те, що праведні не йдуть на Небеса після своєї смерті.

Воскресіння для вічного життя

Але коли Ісус був уже готовий залишити Своїх учнів, Він не сказав їм, що вони незабаром прийдуть до Нього. *«Я... йду приготувати місце для вас, — сказав Він. — А коли відійду й приготую вам місце, Я знову прийду й заберу вас до Себе» (Івана 14:2,3).* І апостол Павло говорить нам, що *«Сам-бо Господь із наказом, при голосі Архангола та при Божій сурмі зійде з неба, і перше воскреснуть умерлі в Христі, потім ми, що живемо й zostалися, будемо схоплені разом із ними на хмарах на зустріч Господню на повітрі, і так завсіди будемо з Господом».* І додає: *«Отож, потішайте один одного цими словами!» (1Сол. 4:16-18).* При Приході Христа, коли будуть розбиті кайдани смерті і *«умерлі в Христі»* воскреснуть для вічного життя.

Усі будуть суджені згідно із записами у книгах і отримають нагороду за своїми вчинками. Цей суд не буде відбуватися під час смерті. *«...Бо Він визначив день, коли хоче судити поправді увесь світ» (Дії 17:31).* *«Ось іде Господь зо Своїми десятками тисяч святих (ангелів), щоб суд учинити над усіма...» (Юди 14,15).*

Але якщо мертві вже радіють на Небесах або мучаться в пеклі, то нащо ж тоді прийдешній суд? Вчення Слова Божого щодо цих важливих питань ясне і недвозначне, і навіть найпростіші люди можуть зрозуміти його. То ж чи можуть щирі люди визнати справедливою і мудрою поширену в наш час теорію? Для чого праведникам після того, як буде досліджене на суді їхнє життя, ще раз слухати слова: *«Гаразд, рабе добрий і вірний... увійди до радощів Пана свого!» (Матв. 25:21),* якщо вони, згідно з цією теорією, вже перебувають разом з Ним, можливо, протягом багатьох віків? Невже беззаконні будуть зібрані з усіх кінців пекла, щоб вислухати вирок

з уст Судді Землі: *«Ідіть ви від Мене, прокляті, у вічний огонь»* (Матв. 25:21, 41).

Теорія про безсмертя душі — це одна з тих облудних теорій, яку Рим запозичив у язичників і запровадив у християнську релігію. Мартін Лютер вважав це вчення *«безглуздими байками, котрі належать до купи гною римських постанов»*⁴. Біблія ясно навчає, що померлі сплять до воскресіння.

Безсмертя, коли повернеться Ісус

Стомлені праведники спочивають у блаженному спочинку. Час — короткий чи довгий відрізок — є для них однією миттю. Вони сплять; і Господня сурма розбудить їх для славного безсмертя, *«...бо засурмить вона — і мертві воскреснуть, а ми перемінимось! Мусить бо тлінне оце одягнутися в нетління, а смертне оце одягнутися в безсмертя. А коли оце тлінне в нетлінне зодягнеться, і оце смертне в безсмертя зодягнеться, тоді збудеться слово написане: “Поглинута смерть перемогою!”»* (1Кор. 15:52-54).

І коли вони прокинуться від глибокого сну, до них повернуться ті думки, які були в них перед смертю. Остання мить їхньої свідомості була затьмарена смертною мукою. Остання думка була про те, що вони зробилися в'язнями домовини. А коли вони підіймуться з могили, їхня перша радісна думка виллється в переможний вигук, який відгукнеться луною: *«Де, смерте, твоя перемога? Де твоє, смерте, жало?»* (1Кор. 15:55).

⁴ Петавель. Проблема безсмертя, с. 225.

ХИБНА НАДІЯ

Вчення про природне безсмертя душі, запозичене з язичницької філософії та запроваджене до християнської віри в темні часи великого відступництва, посіло місце істини, яка так ясно викладена у Святому Письмі, а саме: *«Померлі нічого не знають»* (Екл. 9:5). І багато людей повірили в те, що *«духи служебні, що їх посилають на службу для тих, хто є спасіння впадкувати»* (Євр. 1:14), є духами померлих.

Вчення про свідомий стан людини після її смерті, зокрема віра в те, що духи померлих повертаються, щоб служити живим, приготували шлях для сучасного спіритизму. Якщо померлі перебувають у присутності Бога і святих ангелів і мають знання, незрівнянно більші за ті, котрі вони мали на Землі, то чому б їм не повернутися на Землю, щоб просвітлювати і наставляти живих? І якщо духи померлих витають над своїми друзями на Землі, як це твердять популярні богослови, то чому б їм не спілкуватися з ними, не застерігати від зла або потішати в смутку? Як можуть ті, хто вірить у свідомий стан людини після її смерті, відкидати те, що приходить до них як Божественне світло, передане прославленими духами? Ось канал, який вважається святим, через який сатана здійснює свої плани. Злі ангели, які виконують його повеління, з'являються людям як вісники зі світу духів.

Спокусник має здатність відтворювати образи померлих друзів. Підробка досконала — зовнішність, мова, інтонація відтворюються з вражаючою точністю. Багато людей заспокоюються, одержавши запевнення в тому, що дорогі їм люди насолоджуються Небесним блаженством, не підозрюючи про небезпеку, вони прислухаються до *«духів підступних і наук демонів» (1Тим. 4:1)*.

Коли вони починають вірити, що померлі насправді повертаються, щоб спілкуватися з ними, сатана викликає появу тих, хто зійшов у могилу непідготовленими. Вони заявляють, що щасливі на Небі і навіть займають там високе становище; у такий спосіб шириться хибна думка про те, що немає жодної різниці між праведником і нечестивим. Такі пришельці зі світу духів іноді висловлюють застереження, котрі нерідко збуваються. Завоювавши таким чином довір'я людини, вони пропонують такі вчення, які підривають віру у Святе Письмо. Той факт, що вони викладають деякі істини й часом можуть передбачити прийдешні події, надає їхнім словам правдоподібного вигляду; багато людей охоче приймають їх лжевчення і так довіряють їм, ніби це найсвятіші істини Біблії. Закон Божий усувається, Духом благодаті нехтують, і кров Заповіту не вважається за святиню. Духи заперечують Божественність Христа і навіть ставлять Творця на один рівень із собою.

І справді, часто ошуканство видають за реальні явища, але не можна заперечувати вражаючі прояви надприродної сили. Таємничий стукіт, з якого сучасний спіритизм почав своє існування, не був наслідком людської спритності й обману, але прямою дією злих ангелів, які таким чином започаткували одне з найуспішніших і найбільш руйнівних для людських душ заблуджень. Багато хто потрапив до пастки, тому що вважав спіритизм звичайним шахрайством, але, зіткнувшись віч-на-віч з проявами сили, яку не можуть не визнати за надприродну, вони будуть засліплені й приймуть її за велику силу Божу.

За сприяння сатани фараонові чарівники намагалися наслідувати Божі чудеса (див. Вих. 7:10-12). Апостол Павло свідчить, що перед Другим приходом Христа діятиме та сама сатанинська сила. Приходу Христа передуватиме дія сатани «з усякою силою й знаками та з неправдивими чудами, і з усякою оманю неправди...» (2Сол. 2:9,10). Апостол Іван також описав чудодійну силу, яка виявиться в останні дні. «І чинить вона великі ознаки, так що й огонь зводить з неба додолу перед людьми. І зводить вона мешканців землі через ознаки, що їх дано їй чинити...» (Об'явл. 13:13,14). Тут не йдеться про звичайне шахрайство. Люди зваблюються не видимістю чудес, а чудесами, які агенти сатани звершують насправді.

Звернення до освічених людей

Освіченим і культурним людям він пропонує спиритизм у найвитонченіших інтелектуальних формах. Він звертається до людського розуму з високими темами, зачаровує уяву захопливими сценами і полонить почуття красномовним змальовуванням любові й милосердя. Він окрилює людей до високого польоту думки, надає їм упевненості у власній мудрості для того, щоб вони у своєму серці відкинули Передвічного.

І в наш час сатана ошукує людей так само, як ошукав Єву в Едемі, лестощами запалюючи в них жагу до забороненого знання і викликаючи потяг до самозвеличення. Плекання цього зла призвело колись його до падіння; цим же він намагається призвести до загибелі і людей. «...І станете ви, немов Боги, — заявив він, — знаючі добро й зло» (Бут. 3:5). Спіритизм навчає, що «людина за своєю природою — це істота, яка постійно прогресує, що її призначення від самого народження — це нестримний потяг до прогресу, аж до досягнення вічності, піднесення до рівня божества». І далі: «Кожна інтелектуальна істота буде судити сама себе, а не іншого». «І цей суд буде

справедливим тому, що буде судом власного “я”... Престол знаходиться в тобі самому». Ще інший заявив: «Усяка справедлива і досконала істота — це і Христос».

Отже, сатана висуває грішне омильне єство самої людини як єдиний об'єкт поклоніння, єдиний зразок судження чи мірило характеру. Але це рух не вперед, а назад.

Людина ніколи не підійметься вище власного взірця чистоти, доброти чи істини. Якщо її «я» є найвищим ідеалом, то вона ніколи не досягне нічого вищого. Навпаки, вона поступово, але постійно занепадатиме. Тільки благодать Божа здатна піднести людину. Полишена на саму себе, людина неминуче прямуватиме до занепаду.

Звернення до тих, хто любить задоволення

Людям розбещеним, пожадливим і хтивим, любителям задоволень спіритизм подається в менш витонченій формі, ніж благородним і високоосвіченим інтелектуалам. У його грубих формах вони знаходять саме те, що відповідає їхнім смакам. Сатана вивчає слабкість натури кожної людини, її уподобання й гріхи, до яких вона схильна, а потім докладає всіх зусиль, щоб створити сприятливі умови, аби людина згрішила. Він спокушує людей до непомірності в речах, котрі в суті своїй не мають нічого ганебного. Але нестриманість ослаблює тілесні, розумові й моральні сили. Сатана занапастив і губить тисячі людей, спокушуючи їх задовольняти свої пристрасті, внаслідок чого людське єство уподібнюється до тваринного. І щоб довершити свою руйнівну роботу, він заявляє через духів, що «істинне пізнання підносить людину над усіма законами», «*все, що існує, — добре*», «*Бог не осуджує*», а «*всі гріхи, які чиняться, не ставляться в провину*». Коли люди починають вірити, що їхні бажання — це найвищий закон, а свобода — це вседозволеність і людина відповідальна тільки перед собою, то чи ще можна дивуватися тому, що моральний занепад і розбещеність панують усюди? Багато людей із

задоволенням приймають вчення, яке дає їм змогу потурати бажанням невідродженого серця. Отже, людина звільняється від гальм самообмеження, нею керує пожадливість, розумові й духовні сили нівечаться тваринною хтивістю, і сатана, котрий торжествує, таким же чином заманує у свої пастки тисячі нових жертв, які при цьому не сумніваються, що вони є послідовниками Христа.

Бог дав світові достатньо світла, щоб люди могли виявити пастки сатани. Теорія, що лежить в основі спіритизму, різко суперечить ясним і переконливим ученням Святого Письма. Біблія навчає, що мертві нічого не знають, їхні думки зникають і вони не беруть участі ні в чому, що діється під сонцем, і їм нічого не відомо про радощі чи клопоти тих, хто був їм дорогий на землі.

Заборонене спілкування

Більше того, Бог рішуче заборонив усяке спілкування з «духами померлих». Але про таких «духів-друзів», як називали цих пришельців з іншого світу, Біблія говорить як про «демонські духи» (Чис. 25:1-3; Псал. 106:28; 1Кор. 10:20; Об'явл. 16:14). Усяке спілкування з такими духами найсуворішим чином було заборонене, навіть під страхом смертної кари (Левит 19:31; 20:27). Але спіритизм, який налічує сотні тисяч або й мільйони прихильників, проклав собі шлях у наукові кола, у церкви, законодавчі органи і навіть у королівські палаци, і це величезне заблудження є не чим іншим, як відродженням у новій формі чаклунства, осудженого і забороненого Богом у давнину.

Заявляючи, що найнегідніші люди перебувають на Небесах і посідають там високе становище, сатана говорить світові: *«Немає жодного значення, беззаконник ти чи ні, віриш ти в Бога та Біблію, чи ні. Живи, як тобі заманеться, небо — твій дім»*. Однак Слово Боже говорить: *«Горе тим, що зло називають добром, а добро — злом, що ставлять темноту за світло, а світло — за темряву»* (Ісаї 5:20).

Біблія представлена вигадкою

Ці оманливі духи, які видають себе за апостолів, заперечують те, що писали апостоли під натхненням Святого Духа, коли жили на Землі. Сатана спонукає людей вірити, що Біблія — це лише вигадка або в кращому випадку книга, яка відповідає рівню, на якому перебувало людство в ранню пору свого розвитку, що тепер вона не варта уваги і її можна відкинути як застарілу. Книгу, за якою судитимуть його та його послідовників, диявол утримує в тіні, як це йому вигідно. Спаситель світу, стверджує він, усього-на-всього звичайна людина. Люди, що вірять у спіритичні прояви, намагаються довести, що в житті нашого Спасителя не було нічого чудесного. Відсуваючи таким чином Ісуса на задній план, вони привертають увагу до власних чудес, які нібито значно переважають діла Ісуса Христа.

Сучасний спіритизм одягається у християнські шати. Ці вчення не можна ні заперечувати, ні приховувати. Навіть у своїй теперішній формі спіритизм не заслуговує на терпиме ставлення до нього, бо став ще небезпечнішим обманом, оскільки зводить людей більш витонченими засобами. Якщо в минулому спіритизм відкидав Христа і Біблію, то тепер визнає їх. Але Біблія пояснюється так, як це подобається невідродженому серцю; її урочисті та життєво важливі істини залишаються поза увагою. Про любов говориться як про головну рису Бога, але зводять її до рівня звичайного сентименталізму. Справедливість Бога, осудження Ним гріха, вимоги Його святого Закону — усе це залишається без уваги. Приємні та оманливі байки полоняють розум і почуття людей, призводять їх до заперечення Біблії як основи їхньої віри. Христа відкидають, як і раніше, але сатана так засліпив людей, що вони не помічають обману.

Мало хто має правильне уявлення про спокусливу силу спіритизму та небезпеку його впливу. Багато людей заграють з ним через звичайну цікавість. Жах охоплює їх від однієї тільки думки, щоб підкоритися владі духів. Але

вони насмілюються вступити на заборонену територію, і могутній губитель робить їх своїми підвладними всупереч їхній волі. Раз віддавши свій розум у його розпорядження, вони потрапляють у полон до нього і власною силою вже не можуть звільнитися від пут його спокусливих чарів. Тільки сила Божа, дарована у відповідь на щирю молитву віри, може звільнити ці поневолені душі.

Хто потурає гріховним рисам свого характеру або свідомо плекає улюблений гріх, той наражає себе на спокуси сатани. Такі люди віддаляються від Бога та охорони Його ангелів.

«А коли вам скажуть: „Запитуйте духів померлих та чародіїв, що цвірінкають та муркають”, то відповісте: „Чи ж народ не звертається до свого Бога? За живих питається мертвих?”. До Закону й свідощтва! Як вони не так кажуть, як це, то немає для них зорі ранньої» (Ісаї 8:19,20).

Якби люди бажали прийняти істину, так ясно викладену на сторінках Святого Письма, про природу людини і стан померлих, вони розпізнали б тоді у домаганнях і проявах спіритизму руку сатани, який діє з усякою силою, ознаками і фальшивими чудесами. Але багато людей відвертаються від світла та йдуть уперед, незважаючи на застереження, аж поки сатана не обплутає їх своїми тенетами і вони не стануть його здобиччю. Оскільки *«любви правди вони не прийняли, щоб їм спастися. І за це Бог пошле їм дію обмани, щоб у неправду повірили...» (2Сол. 2:10,11).*

Хто чинить опір вченню спіритизму, той бореться не тільки з людьми, а й із сатаною та його ангелами. Сатана не віддасть жодної п'яді своєї території, якщо тільки не втече перед силою небесних вісників. Народ Божий повинен зустрічати його так, як наш Спаситель, словами: *«Написано!»* Сатана може й сьогодні цитувати Святе Письмо, як і за часів Христа, він буде перекручувати біблійне вчення, щоб підтримувати свій обман. Хто бажає встояти в цей небезпечний час, повинен бути обізнаний зі свідченнями Святого Письма.

Розуміння Писання

До багатьох з'являться демонські духи під виглядом померлих родичів або друзів. Ці відвідувачі впливатимуть на наші найніжніші почуття і чинитимуть чудеса, щоб надати більшої ваги й сили своїм словам. Ми повинні бути готовими зустріти їх біблійною істиною про те, що мертві нічого не знають, а ті, хто з'явився під їхнім виглядом, є не ким іншим, як демонськими духами.

Тоді всі, чия віра не ґрунтується на міцному фундаменті Слова Божого, будуть зведені та переможені. Сатана діє *«з усякою обманою неправди»* (2Сол. 2:10), а зваблююча його сила постійно зростатиме. Але він зможе досягнути своєї цілі лише тоді, коли люди добровільно піддадуться його спокусам. Хто щиро прагне пізнати істину і послухом очистити свою душу, роблячи усе можливе, щоб приготуватися до боротьби, знайде в Бозі праведності надійний захист. Він радше пошле всіх небесних ангелів охороняти Свій народ, ніж допустить, щоб хоч одна душа, яка довірилася Йому, була переможена сатаною. Ті люди, які відкидають істини, даровані Небом для захисту праведних у дні горя і шукають захисту в обмані, який пропонує диявол у спокусливих твердженнях спіритизму.

Скептики і насмішники висміюють біблійні істини про Христа, План спасіння і покарання тих, хто відкидає істину. Вони висловлюють жаль з приводу того, що існують такі обмежені люди, котрі визнають вимоги Божі, підкоряються Його Закону. Вони цілком і повністю віддалилися спокусникові, так тісно з'єдналися з ним і настільки пройнялися його духом, що не мають ні сили, ні бажання звільнитися з його тенет.

Початок діяльності сатани був закладений в Едемі, коли він запевняв Єву: *«Умерти — не вмере!.. Дня того, коли будете з нього ви їсти, ваші очі розкриються, і станете ви, немов Боги, знаючі добро й зло»* (Бут. 3:4,5).

Він торував шлях до появи спіритизму — шедевр його звабливої сили. Він ще не досяг повного здійснення своїх задумів. Це станеться в останній час. Пророк говорить: *«І бачив я... три духи нечисті, як жаби, — це духи демонські, що чинять ознаки. Вони виходять до царів усього всесвіту, щоб зібрати їх на війну того великого дня Вседержителя Бога» (Об'явл. 16:13,14).*

За винятком тих, кого збереже сила Божа через віру в Його Слово, весь світ буде втягнутий в цей обман. Фатальне почуття безпеки заколисує людей, вони прокинуться тільки тоді, коли зливатиметься гнів Божий.

СПРАВЖНІЙ МИР

Де б сумлінно не проповідувалося Слово Боже, воно приносило плоди, які свідчили про його Божественне походження. Сумління грішників прокидалося. Такі люди усвідомлювали, що таке гріх, праведність і майбутній суд. У душевній агонії вони запитували: *«Хто мене визволить від тіла цієї смерті?»* (Римл. 7:24). Споглядаючи Голгофський хрест і принесену на ньому неоціненну жертву, вони розуміли, що тільки заслуги Христа можуть згладити їхні переступи і примирити їх з Богом. Через кров Ісуса вони отримували *«відпущення давніше вчинених гріхів»* (Римл. 3:25).

Повіривши, вони приймали хрещення і воскресали для нового життя, — вже як нове творіння в Христі Ісусі, вірою в Сина Божого йти Його слідами, відбиваючи Його характер і прагнучи досягти чистоти, притаманної Йому. Тепер вони любили те, що колись ненавиділи, та ненавиділи те, що колись любили. Честолюбиві та горді люди ставали лагідними і покірними; марнославні та зарозумілі — серйозними і скромними; глузії — шанобливими; п'яниці — непитущими, а розпусники — чистими і цнотливими. Вони залишали все світське і суєтне. Прикраса, якої прагнули християни, — *«не зовнішнє заплітання волосся та навішання золота або вбирання одеж, але захована людина серця в нетлінні лагідного й мовчазного духа, що дорогоцінне перед Богом»* (1 Петра 3:3, 4).

Пробудження супроводжувалося серйозними закликами до грішників. Наслідки цього пробудження були помітні в душах, готових до самовідданого служіння й жертви, які раділи тим, що удостоїлися зносити ганьбу і випробування заради Христа. Люди бачили зміну в житті тих, котрі сповідували Ім'я Ісуса. Вони справляли добрий вплив на суспільство. Такими були наслідки релігійного пробудження в минулому.

Проте багато сучасних пробуджень різко відрізняються. Так, чимало людей навертаються і впливаються до церкви; проте результати цих пробуджень не дають підстав вважати, що покращується й духовний стан людей. Світло спалахує на якийсь час, але незабаром згасає.

Сучасні пробудження надто часто є наслідками впливу на уяву, збудження почуттів та вгамування потягу до чогось нового і незвичайного. Люди, навернені подібним чином, не мають великого бажання слухати біблійну істину. Якщо релігійне служіння позбавлене чогось сенсаційного, воно не приваблює їх.

Для щиро наверненої душі ставлення до Бога і вічних цінностей — головні питання життя. Але чи є в сучасних церквах дух посвячення Богові? Навернені не залишають своєї гордості й любові до світу. Їхнє бажання зректися себе, узяти хрест і йти слідом за тихим і покірним Ісусом не є більшим, ніж до навернення. Сила благочестя майже повністю залишила багато церков.

Правдиві послідовники Христа

Та, незважаючи на загальне згасання віри й побожності, у цих церквах є правдиві послідовники Христа. Перш ніж останні суди Божі відвідають Землю, у народі Божому відбудеться таке відродження правдивої побожності, якого не було з часів апостолів. На дітей Божих буде злитий Його Дух і сила. Тоді багато віруючих вийдуть з церков, у яких любов до світу витіснила любов до Бога і

Його Слова. Чимало як служителів, так і простих людей з радістю приймуть великі істини, котрі з волі Божої проголошуються в цей час, щоб приготувати народ до Другого приходу Господа.

Ворог людських душ бажає перешкодити цій роботі, і перш ніж почнеться той рух, він спробує випередити його, запропонувавши підробку. У тих церквах, котрі сатані вдасться ввести в оману, він створюватиме видимість злиття особливих благословень Божих. Багато людей радітимуть з приводу того, що Бог творить для них чудеса, хоч це буде дія іншого духа. Під релігійною маскою сатана буде прагнути до поширення свого впливу на весь християнський світ. Вона виявляється в емоційному збудженні, змішанні правди з оманю, що зводить багатьох.

У світлі Божого Слова неважко визначити характер цих рухів. Де люди нехтують свідченням Біблії, відвертаючись від простих істин, які випробовують душу та вимагають самозречення і відмови від світу, там немає Божого благословення. І коли дотримуватися критерію, залишеного Самим Христом: *«По їхніх плодах ви пізнаєте їх»* (Матв. 7:16), стає очевидним, що подібні рухи — це не діяльність Божого Духа. Істини Божого Слова є щитом проти спокус. Нехтування ними відчинило двері тим пророкам, які заповнили сьогодні весь релігійний світ. Значною мірою втрачене розуміння природи Божого Закону та його важливого значення. Хибні уявлення про характер, незмінність і вимоги Божественного Закону призвели до помилкового розуміння таких питань, як навернення й освячення, а наслідком цього стало зниження вимог до побожності в церкві. Цим пояснюється відсутність духа Божого і Його сили в пробудженні наших днів.

Закон свободи

Чимало релігійних вчителів стверджують, що Христос Своєю смертю скасував Закон, а тому люди вільні від

його вимог. Декотрі називають Закон обтяжливим ярмом і протиставляють рабству Закон свободи, яку дає Євангеліє.

Але на таким було ставлення пророків і апостолів до святого Закону Божого. Давид сказав: *«І буду ходити в широкості, бо наказів Твоїх я шукаю»* (Псал. 119:45). Апостол Яків назвав Десятислів'я досконалим законом, законом волі (див. Якова 1:25). А Іван проголосив благословення на тих, *«хто випере шати свої, щоб мати право на дерево життя, і увійти брамами в місто!»* (Об'явл. 22:14).

Коли б було можливим змінити Закон або скасувати його, тоді не було б потреби у смерті Христа, щоб спасти людину від покарання за гріх. Син Божий прийшов *«збільшити та прославити Закона»* (Ісаї 42:21). Він сказав: *«Не подумайте, ніби Я руйнувати Закон чи Пророків прийшов»*. *«... Доки небо й земля не минеться, — ані йота єдина, ані значок із Закону не минеться»* (Матв. 5:17, 18). А про Себе Ісус сказав: *«Твою волю чинити, Мій Боже, Я хочу, і Закон Твій — у Мене в серці»* (Псал. 40:9).

Божий Закон за своєю природою незмінний. Він відкриває волю й характер свого Творця. Бог є любов, і Його Закон також є любов. *«Любов — виконання Закону»* (Римл. 13:10). Псалмист сказав: *«Закон Твій — то істина»; «Всі Твої заповіді — справедливість»* (Псал. 119:142, 172). Апостол Павло зазначив: *«Закон святий, і заповідь свята, і праведна, і добра»* (Римл. 7:12). Цей Закон — відображення мудрості та волі Божої — повинен бути таким же вічним, як і його Творець.

Через навернення й освячення люди примиряються з Богом і починають жити згідно з принципами Його Закону. На початку людина перебувала в повній гармонії з природою і Законом Божим. Але гріх розлучив її з Творцем. Її серце ворогувало з Законом Божим. *«Думка бо тілесна — ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може»* (Римл. 8:7). Але *«так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого»*, щоб примирити людину з Богом, відновити гармонійні стосунки зі своїм

Творцем. Така переміна є новим народженням, без якого *«не може побачити Божого Царства» (Івана 3:16, 3).*

Усвідомлення гріха

Перший крок до примирення з Богом — це усвідомлення гріха. *«Гріх — то беззаконня» (Івана 3:4), «Закон бо гріхом пізнається» (Римл. 3:20).* Щоб усвідомити свою вину, грішник випробовує свій характер великим мірилом праведності. Це — дзеркало, яке відкриває досконалість праведного характеру та допомагає людині побачити власні вади.

Закон відкриває людині її гріхи, але не може зцілити її від них. Обіцяючи життя його виконавцям, він виголошує смертний вирок його порушникам. Тільки Євангеліє Христа може звільнити людину від прокляття і скверни гріха. Людина повинна розкаятися перед Богом, Закон Якого вона порушила, та повірити в Христа — свою викупну Жертву. Таким чином вона отримує *«відпущення давніше вчинених гріхів» (Римл. 3:25)* і стає спільником Божественного єства.

Досвід Лютера наочно показує здобуття прощення і спасіння

Щире бажання звільнитися від гріхів і примиритися з Богом врешті-решт спонукало його вступити в монастир. Тут від нього вимагали, щоб він виконував найбруднішу роботу і жебракував, ходячи від хати до хати. Проте він зносив це приниження терпляче, вірячи, що воно необхідне через його гріхи.

Лютер жив суворим життям, сподіваючись постом, пильнуванням і самобичуванням перемогти свої недобрі природні нахили, від яких його не звільнило і чернече життя. Лютер не зупинявся ні перед якою жертвою, що допомогла б йому набути чистоту серця і Боже схвалення. *«І якби хтось із ченців зміг заслужити Царство Боже*

власними ділами, то на це, без жодного сумніву, мав би право і я... Якби такий стан тривав ще деякий час, то я довів би себе до смерті»⁵. Незважаючи на всі зусилля, страждаюча душа Лютера не знайшла полегшення. Нарешті він опинився на межі відчаю.

Коли Лютерові здавалося, що все втрачено, Бог по-слав йому приятеля і помічника. Благочестивий Штаупіц допоміг Лютерові зрозуміти Слово Боже, спонукав його відвернути увагу від самого себе, а дивитися на Ісуса як на свого Спасителя, Який прощає гріхи. *«Замість того, щоб мучитися власними гріхами, кинься в обійми Викупителя. Покладайся на Нього, на праведність Його життя, вір у рятівну силу Його смерті... Корися Сину Божому. Він став людиною, щоб запевнити тебе в Божественній прихильності. Люби Його, бо Він першим полюбив тебе»,* – так говорив цей вісник благодаті⁶. Його слова справили глибоке враження на Лютера.

Тоді Лютер сміливо виступив на захист істини. Викриваючи огидний характер гріха, він рішуче застерігав народ і навчав, що людина не може своїми ділами полегшити вину або уникнути покарання за гріх. Тільки через покаяння перед Богом і віру в Христа грішник може отримати спасіння. Благодать Христа не можна купити, це безкоштовний дар. Лютер закликав віруючих не купувати індульгенцій, а з вірою покладатися на розп'ятого Викупителя. Він розповідав їм свій гіркий досвід. Він запевняв своїх слухачів, що тільки тоді відчув мир і радість, коли перестав дивитися на самого себе і з вірою звернувся до Христа.

Чи звільняє нас прощення від послуху?

Чи може тепер людина порушувати Закон Божий? Апостол Павло писав: *«То ж чи не нищимо Закона вірою?»*

⁵ Д'Обін'є. Історія Реформації 16 століття, кн. 2, розд. 3.

⁶ Там само, кн.2, розд. 4.

Зовсім ні, але зміцнюємо Закона». «Ми, що вмерли для гріха, як ще будемо жити в нім?» (Римл. 3:31; 6:2). А Іван проголосив: «*Бо то любов Божя, щоб ми додержували Його заповіді, Його ж заповіді не тяжкі*» (Івана 5:3). Під час нового народження серце приводиться до гармонії з Богом і Його Законом. Коли грішник зазнає цієї величезної зміни, він переходить від смерті до життя, від гріха — до святості, від переступів і непокори — до послуху й вірності. Старе життя ворожнечі з Богом завершилося; починається нове життя у вірі, любові й мирі з Богом. Тоді «*виправдання Закону*» здійснюється «*на нас, що ходимо не за тілом, а за духом*» (Римл. 8:4). Нашим гаслом будуть слова: «*Як я кохаю Закона Твого!*» (Псал. 119:97).

Без Закону люди не мають правильного уявлення про власну вину і нечистоту. Вони не усвідомлювали б власної гріховності й не відчули би потреби в розкаянні. Вони не відчували б потреби у викупній крові Христа, приймали б надію на спасіння без докорінної переміни серця і перебудови життя. Саме тому спостерігається багато випадків поверхового навернення, коли до церкви приєднується багато людей, які не мають тісного єднання з Христом.

Що таке освячення?

Помилкові погляди на освячення є наслідком нехтування або відхилення Божественного Закону. Ці погляди хибні з доктринальної точки зору та небезпечні за своїми наслідками, втім, користуються великою популярністю.

Апостол Павло писав: «*Бо це воля Божя, — освячення ваше*» (1 Сол. 4:3). Біблія ясно говорить про те, що таке освячення і як його досягти. Спаситель молився за Своїх учнів: «*Освяти Ти їх правдою! Твоє слово — то правда*» (Івана 17:17). Апостол Павло навчав, що віруючі мають бути освячені Духом Святим (див. Римл. 15:16).

У чому полягає робота Святого Духа? Ісус сказав Своїм учням: «*Коли прийде Він, Той Дух правди, Він вас*

попровадить до цілої правди» (Івана 16:13). І псалмист сказав: «Закон Твій — то істина» (Псал. 119:142). А оскільки Закон Божий «святий і праведний, і добрий», то й характер, сформований внаслідок послуху Закону, також буде святим. Христос — досконалий приклад такого характеру. Він говорить: «Я зберіг Заповіді Свого Отця». «Я завжди чиню, що Йому до вподоби» (Івана 15:10; 8:29). Послідовники Христа повинні стати подібними до Нього; за допомогою благодаті Божої вони узгоджують своє життя з принципами Його святого Закону. Саме це є біблійним освяченням.

Тільки через віру

Ця робота може бути здійснена тільки через віру в Христа, силою Духа Божого. Християнин відчуватиме гріховне бажання, але він провадитиме безперервну боротьбу з ним. Ось тут і відчувається потреба в допомозі Христа. Людське безсилля об'єднується з Божественною силою, і віра вигукує: «А Богові дяка, що Він Господом нашим Ісусом Христом перемогу нам дав» (1 Кор. 15:57).

Робота освячення — це безперервний процес. Коли грішник навертається і знаходить мир з Богом, його християнське життя тільки починається. Тепер він повинен звернутися до досконалості (див. Євр. 6:1), зростати до «міри зросту Христової повноти» (Ефес. 4:13). «Женусь до мети за нагородою високого поклику Божого в Христі Ісусі» (Филп. 3:14).

Хто на власному досвіді пережив освячення, як його розуміє Біблія, виявлятиме дух покори. Такі люди отримали уявлення про велич святості усвідомили свою недостойність порівняно з чистотою та неперевершеною досконалістю Вічносущого. Пророк Даниїл — це приклад справжнього освячення. Однак замість того, щоб твердити, що він чистий і святий, славний пророк ставив себе на один рівень з грішним Ізраїлем. Він благав Бога про свій народ (Дан. 10:11; 9:18, 15, 20; 10:8, 11).

Ті, які живуть у тіні Голгофського хреста, не можуть звеличувати себе, хвалькувато запевняючи, нібито вони вільні від гріха. Вони усвідомлюють, що це їхній гріх розбив серце Сина Божого, і ця думка приведе їх до самоприниження. Хто перебуває в найтіснішому зв'язку з Ісусом, той найкраще розуміє всю слабкість і гріховність людства і надіється тільки на заслуги розп'ятого і воскреслого Спасителя.

Освячення, котре тепер завойовує популярність у релігійному світі, несе із собою дух самозвеличення та зневаги до Закону Божого, а тому суперечить біблійній релігії. Його прихильники навчають, що освячення — це миттєва дія, за допомогою якої через одну тільки віру людина досягає повної святості. *«Лише вірте, — кажуть вони, — і отримаєте благословення»*. Згідно з їхньою теорією, від того, хто отримує ці благословення, не вимагається більше жодних зусиль і намагань. Водночас вони заперечують авторитет Божого Закону, заявляючи, нібито вільні від необхідності дотримуватися Заповідей. Та чи можуть люди бути святими, якщо нехтують принципами, які є відображенням Його природи й волі і які говорять про те, що Богові до вподоби?

Свідчення Слова Божого спрямоване проти цього підступного вчення про віру без діл. Віра, що претендує на прихильність Небес і не бажає виконувати умови, на яких може бути дарована милість, — це не віра, а самопевненість (див. *Якова 2:14-24*).

Нехай ніхто не обманює себе тим, що можна досягти святості і водночас свідомо порушувати хоча б одну з вимог Божих. Свідомий гріх примушує замовкнути викриваючий голос Святого Духа та розділяє душу з Богом. Хоч Іван у своїх листах так багато пише про любов, він без вагань викриває справжній характер тих, котрі, претендуючи на святість, порушують Божий Закон. *«Хто говорить: “Пізнав я Його”, але не додержує Його заповідів, той неправдомовець, і немає в нім правди! А хто додержує*

Його слово, у тому Божя любов справді вдосконалилась» (Івана 2:4, 5). Ось як перевіряється віра кожної людини. Якщо люди знецінюють та применшують значення Заповідей Божих, якщо вони порушують хоча б одну з цих Заповідей та навчають так інших, то ми можемо бути впевненими, що їхні претензії безпідставні.

Хто каже, що без гріха, доводить цим, що насправді він далекий від святості. Така людина не має справжнього уявлення про чистоту і красу характеру Ісуса та про шкідливість і згубність гріха. Чим більша відстань між людиною і Христом, тим більш праведною вона виглядатиме у власних очах.

Біблійне освячення

Освячення охоплює все єство людини: дух, душу і тіло (див. 1 Сол. 5:23). *«Тож благаю вас, браття, через Божє милосердя, — віддавайте ваші тіла на жертву живу, святу, приємну Богові» (Римл. 12:1).* Усе, що послаблює тілесні або розумові сили, робить людину непридатною для служіння своєму Творцеві. Хто любить Бога всім серцем, той захоче віддати Йому все найкраще, що є в житті; такі люди постійно прагнуть підкорити все своє єство законам, які допомагають їм виконувати Його волю. Вони не будуть опоганювати жертву, яку приносять Небесному Отцеві, потуранням тілесним пристрастям або примхам апетиту.

Всяке гріховне задоволення притупляє відчуття та послаблює розумове й духовне сприйняття, і з кожним разом Слово Боже і Дух Святий справляють все слабший вплив на серце людини. *«Очистиьмо себе від усякої нечисти тіла та духа, — і творімо святиню у Божім страху» (2 Кор. 7:1).*

Як багато людей спотворюють у собі подобу Божу обжерством, пияцтвом і непристойними задоволеннями. Церква замість того, щоб докоряти цим порокам,

здебільшого заохочує до зла, заради поповнення своєї скарбниці, в яку не бажають жертвувати тільки з любові до Христа. Якщо б Ісус увійшов у сучасні церкви, побачив там бенкети і нечестиву торгівлю, яка ведеться в ім'я релігії, то чи не вигнав би Він цих зневажників, як колись прогнав міняйлів з храму?

«Хіба ви не знаєте, що ваше тіло — то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені. Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в дусі своєму, що Божі вони» (1 Кор. 6:19, 20). Той, чиє тіло є храмом Святого Духа, не буде по-неволений згубною звичкою. Він належить Христові, Котрий викупив його Своєю кров'ю. Його майно також належить Господеві. Чи залишиться він без вини, якщо змарнує довірений йому капітал?

Так звані християни щорічно витрачають великі суми грошей на марні та шкідливі примхи. Знищуючи на жертovníку своїх згубних пожадливістей більше, ніж вони жертвують на потреби бідних або для поширення Євангелія, вони водночас обкрадають Бога в десятинах і пожертвуваннях. Якщо б усі, що називають себе послідовниками Христа, були по-справжньому освяченими, тоді замість того, щоб витрачати свої кошти на задоволення непотрібних і навіть шкідливих примх, вони віддали б до скарбниці Господа, показуючи приклад поміркованості, самозречення і самопожертви. Тоді вони стали б світлом для світу.

«Пожадливість тілесна, і пожадливість очам і ниха життєва» (Івана 2:16) тримають у кайданах маси людей. Але послідовники Христа мають святе покликання. *«Вийдіть тому з-поміж них та й відлучіться, — говорить Господь, — і не торкайтесь нечистого...».* Тим, хто виконує умови, Бог обіцяє: *«Я вас прийму, і буду Я вам за Отця, а ви за синів та дочок Мені будете, — говорить Господь Вседержитель» (2 Кор. 6:17, 18).*

Прямий доступ до Бога

Кожний крок віри і послуху наближає душу Світла світу. Яскраве проміння Сонця праведності освітлює рабів Божих, які у свою чергу повинні відбивати Його проміння. Подібно до того, як зірки свідчать про наявність на небі великого світила, сйаво якого вони відбивають, так і християни повинні свідчити власним життям про те, що на престолі Всесвіту здійснює правління Бог, характер Якого гідний слави і наслідування.

Через заслуги Христа маємо доступ до престолу безмежної Могутності. *«Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас, — як же не дав би Він нам із Ним і всього?» (Римл. 8:32).* Ісус сказав: *«Коли ви, будучи злі, потрапите добрі дари своїм дітям давати, — скільки ж більше Небесний Отець подасть Духа Святого всім тим, хто проситиме в Нього?» (Луки 11:13).* *«Коли будете в Мене просити чого в Моє Ймення, то вчиню». «Просіть, — і отримаєте, щоб повною була ваша радість» (Івана 14:14; 16:24).*

Кожний має перевагу жити так, щоб отримати схвалення і благословення Божі. Наш Небесний Отець не бажає, щоб ми постійно залишалися в темряві, під тягарем осудження. Справжня покора виявляється не в тому, щоб ходити з похиленою головою, поринувши в роздуми про самого себе. Ми можемо прийти до Ісуса, очиститися і стати перед Законом без сорому й докорів сумління.

Через Ісуса пропащі сини Адама стають *«синами Божими»*. *«Не соромиться Він звати братами їх» (Євр. 2:11).* Життя християнина — це життя віри, перемоги і радості в Господі. *«Радість у Господі — це ваша сила!» (Неем. 8:10).* *«Завжди радійте! Безперестанку моліться! Подяку складайте за все, бо така Божья воля про вас у Христі Ісусі» (1 Сол. 5:16-18).*

Такими є плоди біблійного навернення й освячення; але ці плоди можна так рідко побачити тільки тому, що

християнський світ байдуже ставиться до великих принципів праведності, викладених у Божому Законі. Ось чому сьогодні майже непомітною є глибока, постійна робота Духа Божого, якою відзначалися пробудження.

Ми змінюємося через споглядання. І коли священні постанови, в яких Бог відкрив людям їх досконалість і святість Свого характеру, зневажаються ними, а їхній розум звернений до людських вчень і теорій, то чи варто дивуватися, що в церкві спостерігається занепад живого благочестя? Тільки тоді, коли Закон Божий посяде належне йому місце, у народі Божому може відбутися відродження первісної віри і побожності.

НАШ ЄДИНИЙ ЗАХИСТ

Пророк вказує Божому народові на Святе Письмо як надійний захист від впливу оманливої сили духів темряви. Сатана використовує будь-яку хитрість, щоб перешкодити людям знайомитися з Біблією. Під час кожного духовного відродження князь темряви посилює свою діяльність. Сьогодні він зосереджує всі свої зусилля для заключної битви з Христом і Його послідовниками. Підробка істини буде настільки правдоподібною, що тільки за допомогою Святого Письма можна буде від-різнити істину від омані.

Усі, хто намагається дотримуватися Божих Заповідей, зустрінуть опір і насмішки. Для того, щоб витримати майбутнє випробування, діти Божі повинні розуміти Його волю, відкрити в Його Слові. Вони зможуть вшанувати Бога належним чином лише тоді, коли матимуть правильне уявлення про Його характер, принципи правління, Божі плани і діятимуть згідно з ними. Тільки ті, хто зміцнив свій розум біблійними істинами, зможуть встояти в останній боротьбі.

Перед розп'яттям Спаситель пояснював Своїм учням, що Він буде відданий на смерть і воскресне; ангели Божі, присутні там, намагалися закарбувати Його слова у свідомості і в серцях апостолів. Слова, котрі вони повинні були пам'ятати, зникли з їхньої пам'яті. Коли настав

час випробування, вони виявились невідготовленими. Смерть Ісуса повністю зруйнувала їхні сподівання, ніби Він ніколи не застерігав їх від цього. Так і в біблійних пророцтвах, майбутнє відкривається перед нами так само ясно, як воно було відкрите й перед учнями Ісуса в Його словах. Проте більшість людей має таке мізерне уявлення про ці важливі істини, ніби їм вони ніколи не були відкриті.

Коли Бог посилає людям такі важливі застереження, Він вимагає, щоб всяка, наділена здатністю мислити душа звернула увагу на цю вістку. Страшні суди чекають тих, хто вклоняється звірині й образіві її (*Об'явл. 14:9-11*), ото ж, ревно досліджуйте пророцтва, щоб довідатися, що таке тавро звіра і як уникнути його прийняття. Люди не бажають слухати біблійних істин, бо вони не узгоджуються з бажаннями гріховного серця, що полюбляє світ; сатана посилає їм таку оману, яка їм подобається.

Але Бог має на Землі народ, котрий керується Біблією і тільки Біблією як мірилом усіх вчень і основою всіх реформ. Ні думки вчених, ні висновки науки, ні символи віри чи постанови церковних соборів, такі ж численні та суперечливі, як і церкви, що стоять за ними, ні голос більшості, — ніщо не може і не повинно розглядатися як доказ чи заперечення якогось положення християнської віри. Перш ніж прийняти будь-яке вчення чи постанову, ми повинні вимагати ясних доказів зі Слова Божого: *«Так говорить Господь!»* Сатана спонукає народ покладатися на єпископів, пасторів і професорів богослов'я як на своїх наставників, внаслідок чого вони не досліджують самостійно Святе Письмо і не мають уявлення про свої обов'язки. Опанувавши умами цих керівників, сатана через них може впливати на народ.

Коли Христос прийшов на Землю, простий народ охоче слухав Його. Але первосвященики і вожді Ізраїлю, замкнувшись у своїй упередженості, все ж таки відкинули найпереконливіші докази Його месіанства. *«Чому ж, —*

запитували вони, — *наші старійшини і вчені книжники не вірять в Ісуса?»* Вплив цих учителів призвів до того, що юдейський народ відкинув свого Спасителя.

Піднесення людської влади

Христос пророчим зором бачив звеличення людської влади, яка пануватиме над людським сумлінням, що для Церкви було страшним прокляттям в усі часи. Його суворі перестороги для народу — не йти за цими сліпими провідниками — записані у Святому Письмі як застереження для всіх прийдешніх поколінь.

Римо-католицька церква визнає право тлумачення Святого Письма тільки за духовенством. Хоч Реформація дала Святе Письмо, однак той самий принцип, на який посилався Рим, перешкоджає багатьом навіть у протестантських церквах самотійно досліджувати Біблію. Вони навчені сприймати вчення Біблії так, як його викладає церква, і тисячі людей не наважуються прийняти істини, які суперечать постановам церкви, незважаючи на те, що вони ясно і зрозуміло викладені на сторінках Святого Письма.

Однак чимало людей довіряють свої душі духовенству. Вони не звертають жодної уваги на вчення Спасителя. Але хіба служителі не можуть помилятися? Як ми можемо ввіряти наші душі їхньому керівництву, якщо на основі Слова Божого ми не переконалися, що вони є носіями світла? Відсутність моральної відваги, необхідної для того, щоб залишити проторений світом шлях, змушує багатьох йти слідами вчених мужів; ці люди опиняються в кайданах хибних вчень. Вони бачать, що істина для теперішнього часу виразно відкрита в Біблії, відчувають силу Духа Святого, Який супроводжує її проголошення, однак допускають, щоб опір духовенства позбавляв їх світла.

Багатьох людей сатана здобуває тим, що зв'язує їх ніжними узами любові з ворогами хреста Христового.

Якими б не були ці зв'язки — батьківськими чи синівськими, подружніми чи приятельськими, — душі, які опинилися під їх владою, не мають достатньо сміливості чи незалежності, щоб чинити згідно зі своїми власними переконаннями і обов'язками.

Багато хто стверджує, що не має значення, у що вірить людина, головне — правильно жити. Але ж віра і формує наше життя. Якщо нам посилається істина, а ми нехтуємо можливістю досліджувати її, то фактично ми її відкидаємо, обираючи темряву замість світла.

Незнанням не можна вибачити оману, якщо була змога дізнатися Божу волю. Мандрівник стоїть на роздоріжжі, і дороговказ допомагає йому довідатися, куди провадить кожний шлях. Якщо він не зверне уваги на дороговказ і сам вибере собі дорогу, яка здається йому правильною, то, незважаючи на всю його щирість, він ризикує опинитися на хибній дорозі.

Перший і високий обов'язок

Недостатньо мати тільки добрі наміри і робити те, що вважаєш правильним, чи те, що проголошує правильним проповідник. На карту поставлене спасіння душі, і тому кожен повинен самостійно досліджувати Писання. Йому дана карта, на якій позначена кожна віха на шляху до Небес, тому немає жодної підстави для здогадок.

Найперший і найголовніший обов'язок кожної мислячої людини — дізнатися зі Святого Письма, що є Істина, а пізнавши її, ходити в її світлі, заохочуючи й інших йти за його прикладом. Ми повинні формувати власні погляди, бо кожний дасть перед Богом відповідь за себе.

Вчені мужі піддають сумнівам, претендуючи на особливу мудрість, навчають, що Святе Письмо має містичне, таємниче духовне значення і не може бути передане звичайною мовою. Ці люди — фальшиві вчителі. Мова Біблії повинна тлумачитися згідно з тим значенням, яке в ній

зкладене, за винятком того випадку, коли це стосується символів і прообразів. Якби люди сприймали Біблію так, як вона написана, якби не було лжевчителів, котрі вводять в оману і затуманюють їхній розум, то могла бути здійснена робота, яка принесла б багато радості ангелам і привела до Христової отари тисячі й тисячі душ, які тепер блукають у темряві омани.

Багато текстів Святого Письма, які вчені мужі вважають незрозумілими або обминають як другорядні, сповнені віради і повчання для тих, хто навчається в школі Христа. Одна з причин, чому багато богословів не мають ясного розуміння Слова Божого, полягає в тому, що вони заплющили очі на істини, не бажають втілювати їх у життя. Розуміння біблійної істини залежить не стільки від сили розуму, скільки від цілеспрямованості та щирого прагнення до праведності.

Наслідки знехтування молитвою і дослідженням Біблії

Ніколи не досліджуйте Біблію без молитви. Тільки Святий Дух може допомогти нам зрозуміти важливість істин, котрі є легкозрозумілими, та вберегти від хибного тлумачення складних для розуміння істин. Небесні ангели готують людські серця для прийняття Слова Божого, щоб його краса полонила нас, його застереження наставляли нас на добрий розум, а обітниці надавали сили і натхнення. Спокуси часто здаються нездоланими, тому що спокушуваний, можливо, через занедбання молитви і вивчення Слова Божого не може одразу пригадати обітниці Божої, не в змозі боротися із сатаною біблійною зброєю. Але ангели оточують тих, хто бажає навчитися Божественних приписів, і в час найбільшої потреби вони пригадують їм саме ті істини, які їм потрібні.

«Дух Святий... навчить вас усього, і пригадає вам усе, що Я вам говорив» (Івана 14:26). Але для того, щоб Дух

Божий міг нагадати нам у небезпечний час учення Христа, воно спочатку повинно закарбуватися в нашій пам'яті.

Доля мешканців Землі незабаром буде вирішена. Наше майбутнє благополуччя, а також спасіння інших душ залежить від того, яку дорогу оберемо сьогодні. Ми маємо потребу в керівництві Духа Істини. Кожний послідовник Христа нехай серйозно запитає: *«Господи! Що накажеш мені робити?»* Зараз слід шукати глибокого живого досвіду з Богом. Не гайте часу! Навколо нас відбуваються надзвичайно важливі події; ми живемо на замороженій території сатани. Прокиньтесь зі сну!

Багато хто радіє з того, що не робить поганих учинків. Недостатньо бути тільки деревами в саду Божому. Люди повинні виправдати Його сподівання, приносячи плоди. У небесних книгах вони записані як безплідні дерева. Серце, сповнене довготерпіння і любові, усе ще благає за тих, хто знехтував милосердям Божим та зловживав Його благодаттю.

Влітку не видно різниці між вічнозеленими деревами і тими, що скидають своє листя, але коли надходить зима, вічнозелені дерева залишаються такими, як і були, а решта його втрачає. Як тільки постане протиборство, як тільки здобудуть силу фанатизм і нетерпимість, як тільки розпочнуться гоніння, напівнавернені і лицеміри похитнуться і зречуться своєї віри, у той час як істинний християнин стоятиме твердо, як скеля; його віра зміцниться ще більше, надія стане ще світлішою, ніж за днів добробуту.

«Буде, як дерево те, над водою посаджене, що над потоком пускає коріння своє; і не боїться, як прийде спекота, — і його листя зелене, і в році посухи не буде журитись, і не перестане приносити плоду» (Єрем. 17:8).

НА ЗАХИСТ ІСТИНИ

Ми повинні поклонятися Богові, тому що Він — Творець. *«Прийдіть, поклонімося, і припадім, на коліна впадім перед Господом, що нас учинив» (Псал. 95:6).*

У 14-му розділі книги Об'явлення міститься заклик поклонитися Творцеві і дотримуватися заповідей Божих. Одна з цих Заповідей прямо вказує на Бога як на Творця. *«А день сьомий — субота для Господа, Бога твого... Бо шість день творив Господь небо та землю, море та все, що в них, а дня сьомого спочив, тому поблагословив Господь день суботній і освятив його» (Вих. 20:10, 11).* Щодо суботи Господь далі сказав: *«Вони стануть знаком поміж Мною та між вами, щоб пізнати, що Я — Господь, Бог ваш» (Єзек. 20:20).* Якщо б увесь світ святкував суботу, думки і почуття людей були б звернені до Творця як до Об'єкта благоговіння і поклоніння; тоді не було б жодного ідолопоклонника, атеїста або невірного. Дотримання суботи є ознакою вірності правдивому Богові, Котрий *«створив небо і землю, і море, і джерела вод»*. Вістка, котра велить людям поклонятися Богові та дотримувати Його Заповіді, особливим чином закликає їх до виконання Четвертої Заповіді.

Відновлення істини

У пророцтві Ісаї зазначається, що в останні дні буде відновлене святкування суботи. *«Так говорить Господь:*

Бережіть правосуддя й чиніть справедливість, незабаром-бо прийде спасіння Моє і з'явиться правда Моя. Блаженна людина, що робить таке, і син людський, що міцно тримається цього, що хоронить суботу, щоб її не безчестити, та береже свою руку, щоб жодного зла не вчинити!». «А тих чужинців, що пристали до Господа, щоб служити Йому та любити Господнє Ім'я, щоб бути Йому за рабів, усіх, хто хоронить суботу, щоб її не збезчестити, і тих, що тримаються міцно Мого заповіту, — їх спроваджу на гору святую Мою та потішу їх в домі молитви Моєї» (Ісаї 56:1, 2, 6, 7).

Ці слова можна застосувати і до епохи християнства, як це впливає з контексту (*вірш 8*). Ці слова передвіщають той час, коли проповідь Євангелія збере всіх язичників, коли Його слуги будуть проповідувати радісну добру вістку всім народам.

Господь наказує: «*Запечатай Закона між Моїми учнями*» (Ісаї 8:16). Печатка Закону Божого знаходиться в Четвертій Заповіді. Тільки в ній одній з Десяти Заповідей згадується ім'я і титул Законодавця. Коли папські ієрархи змінили суботу⁷, печатка із Закону була знята. Учні Ісуса покликані відновити її, звеличуючи належним чином, яка належить їй по праву як пам'ятнику Творця і знаку Його влади.

У теперішній час протестанти стверджують, що воскресіння Христа в неділю і перетворило цей день на християнську суботу. Проте ні Христос, ні апостоли нічим не вирізняли неділю. Святкування неділі походить із таємниці беззаконня (*див. 2 Сол. 2:7*), яка почала виявлятися ще за днів Павла. Якими доводами можна виправдати зміни, не освячені Божим Словом?

Загалом протестанти визнають «*абсолютне мовчання Нового Завіту щодо святкування неділі, першого дня тижня*».

«*Аж до смерті Христа цей день залишається незмінним*»; і «*як про це свідчать Писання, вони (апостоли) не ... залишили*

⁷ Джордж Еліот. Постійна субота, с. 184.

жодної вказівки про перенесення святкування сьомого дня суботи на перший день тижня»⁸.

Римо-католики визнають, що їхня церква змінила суботу і стверджують, що протестанти, святкуючи недільний день, тим самим визнають її владу. «У Католицькому катехізисі християнської релігії» подана наступна відповідь: «У старозавітний час субота була освяченим днем; але церква, навчена Ісусом Христом під керівництвом Духа Божого, замінила суботу на неділю; таким чином, ми тепер святкуємо перший, а не сьомий день тижня. Недільний день є тепер днем Господнім»⁹.

І знову дане повеління: «Кричи на все горло, не стримуйсь, свій голос повищ, мов у сурму, й об'яви ти народові Моєму про їхній переступ, а домові Якова — їхні гріхи!» (Ісаї 58:1). Не безбожний світ, а ті, кого Господь називає «Мій народ», звинувачуються в переступі Закону. І далі Господь говорить: «Вони бо щоденно шукають Мене та хочуть пізнати дороги Мої, наче народ, що праведне чинить, і Закону свого Бога не відкидає» (Ісаї 58:2). Ці слова вказують на людей, які вважають себе праведними і зовні виявляють велику зацікавленість до служіння Богові, але суворий, урочистий докір Того, Хто випробовує серця, свідчить про те, що вони зневажають Божі постанови.

Пророк звертає увагу на постанову, яку люди відкинули наступними словами: «І руїни відвічні сини твої позабудовують, поставиш основи довічні і будуть тебе називати: “Замуровник пролому, направник шляхів для поселення!” Якщо ради суботи ти стримаєш ногу свою, щоб не чинити своїх забаганок у день Мій святий, і будеш звати суботу приємністю, днем Господнім святим та шанованим, і її пошануєш, — не підеш своїми дорогами, діла свого не шукатимеш та не будеш казати даремні слова, — тоді в Господі розкошувати ти будеш» (Ісаї 58:12-14).

⁸ Уофл. День Господній, с. 186-188.

⁹ Католицький катехізис християнської віри.

Коли римська влада змінила суботу, у Законі Божому був зроблений пролом. Але настав час для відновлення цієї Божественної постанови.

Адам святкував суботу не тільки в Едемському саду, у своїй невинності, а й після гріхопадіння, коли був вигнаний зі свого прекрасного дому і гірко каявся. Суботу святкували всі патріархи від Авеля до праведника Ноя, від Авраама до Якова. Коли Господь звільнив Ізраїль, Він урочисто й велично проголосив Свій Закон перед народом.

Правдива субота дотримувалася завжди

Від того дня і до сьогодні дотримувалася субота. Хоч «людині гріха» вдалося потоптати ногами святий день Божий, однак навіть під час її панування в потаємних місцях переховувалися вірні душі, які вшановували суботу. З часів Реформації в кожному поколінні були люди, які виконували Четверту Заповідь.

Ці істини, у поєднанні з «вічним Євангелієм» будуть відмінною рисою Церкви Христа на час Його Приходу – «що додержують заповіді Божі та Ісусову віру» (Об'явл. 14:12).

Ті, хто прийняв світло про святиню і незмінність Закону Божого, сповнилися радістю й подивом, коли побачили гармонійну красу істини. У них з'явилося щире бажання, щоб це світло стало відомим усім християнам. Але істини, які протиставляли їх світові, не викликали захоплення у багатьох, котрі називали себе послідовниками Христа.

Коли були викладені біблійні вимоги щодо суботи, багато людей міркували на підставі світських поглядів: *«Ми завжди святкували неділю, її святкували наші батьки, і багато добрих, побожних мужів спокійно померли, вшановуючи цей день. Дотримування цієї нової суботи протиставить нас світові, і ми втратимо свій вплив на людей. Чого може сподіватися невелика купка віруючих, які дотримуються сьомого дня, коли весь світ святкує неділю?»* Саме так міркували й папісти за часів Лютера,

запевняючи, що правдиві християни помирали в католицькій вірі, а тому цієї релігії цілком достатньо для спасіння. Такі міркування є справжньою перешкодою для будь-якого прогресу віри і практичного життя.

Чимало людей переконували, що святкування недільного дня було загальноприйнятим звичаєм у церкві протягом багатьох століть. Цьому установленню по праву належить наша пошана, бо воно запроваджене не людьми і не спирається на людські традиції; його встановив «Стародавній днями», звелівши дотримувати у Своєму вічному Слові.

Чимало людей, не маючи жодних доказів з Біблії, настирливо стверджували: *«Чому ж наші великі мужі не приймають суботи? Мало хто вірить так, як ви. Не може бути, щоб ви були праві, а всі вчені мужі світу помилялися»*.

Для заперечення подібних аргументів достатньо було тільки послатися на вчення Писання та на історію взаємовідносин Бога з Його народом у всі віки. Бог рідко обирає вчених і високопоставлених мужів, тому що вони більше покладаються на свої переконання, теорії та богословські системи та не відчують потреби вчитися в Бога. Часом люди, що не мають формальної освіти, покликані проповідувати істину — не тому, що мало вчені, а тому, що не настільки самовпевнені, щоб нехтувати наукою Божою. Вони навчаються в школі Христа, і своєю покорою та послухом досягають величі.

Віра і мужність

Волі Божої не було на те, щоб Ізраїль мандрував пустелею сорок років; Він хотів одразу запровадити їх до Ханаанського краю і зробити святим, щасливим народом. Але *«вони не змогли ввійти за невірство»* (Євр. 3:19). Подібним чином у плани Божі не входило те, щоб Прихід Христа відкладався на стільки часу, а Його народ так довго залишався в цьому світі гріха й скорбот. Але невір'я розділило їх з Богом. Через милосердя до

світу Ісус відкладає Свій Прихід, дає змогу грішникам почути застереження та знайти в Ньому сховище, перш ніж зіллється Божий гнів.

Тепер, як і в минулому, проповідь істини викличе опір. Цей дух виявлявся впродовж усіх віків. Пророка Іллію звинувачували в тому, що він підбурює Ізраїль, Єремію називали зрадником, а апостола Павла — осквернителем храму. Від того часу аж дотепер люди, які залишалися вірними істині, оголошувалися бунтівниками, єретиками або розкольникими.

Святі й мученики залишили для майбутніх поколінь своє свідчення віри. Ці живі приклади святості й невідкупної чесності були залишені для того, щоб вселяти мужність у серця тих, хто покликаний сьогодні свідчити про Бога. До слуги Божого нашого часу звернені слова: *«Кричи на все горло, не стримуйсь, свій голос повищ, мов у сурму, і об'яви ти народові Моєму про їхній переступ, а домові Якова — їхні гріхи» (Ісаї 58:1).* *«А ти, сину людський, — Я дав тебе вартувим для Ізраїлевого дому, і ти почуєш з уст Моїх слово, й стережеш їх від Мене» (Єзек. 33:7).*

Великою перешкодою на шляху прийняття і поширення істини є той факт що вона може викликати певні незручності та докори оточуючих. Це — єдиний аргумент проти істини, який її захисники ніколи не зможуть заперечити. Але це не може стримати справжніх послідовників Христа. Вони не чекають, коли істина стане популярною. Переконані, що це їхній обов'язок, вони свідомо беруть свій хрест, погоджуючись з апостолом Павлом: *«Бо теперішнє легке наше горе достачає для нас у безмірнім багатстві слави вічної ваги» (2 Кор. 4:17).* Як і старозавітний пророк, вони вважають *«наругу Христову за більше багатство, ніж скарби єгипетські» (Євр. 11:26).*

Ми повинні обрати правду, тому що вона є правдою, а про наслідки подбає Бог. Усіма великими реформами світ завдячує принциповим, мужнім і віруючим людям. Через таких мужів реформи повинні здійснюватися і в наш час.

СПРАВЖНЯ НАДІЯ

Однією з найурочистіших і найславніших істин, відкритих в Біблії, є істина про Другий прихід Христа, який довершить велику справу викуплення. Наука про Другий прихід Христа — основна тема Святого Письма. З того дня, як перша пара із сумом покинула Едем, діти віри чекають повернення Обітованого, Який знищить владу губителя і поверне втрачений рай.

Енох, сьомий нащадок Адама — того, хто жив колись у раю, ходив з Богом 300 років на Землі, був удостоєний здалеку споглядати Прихід Спасителя. «...*Ось іде Господь зо Своїми десятками тисяч святих*, — говорив він, — *щоб суд учинити над усіма*» (Юди 14,15). Патріарх Йов у ніч своїх страждань промовив з непохитною вірою: «*Та я знаю, що мій Викупитель живий, і останнього дня Він підійме із пороку... сам я побачу Його, й мої очі побачать, а не очі чужі...*» (Йова 19:25-27). Біблійні поети і пророки, описуючи Прихід Христа, вживали слова, які ніби палали небесним вогнем. «*Хай небо радіє, і хай веселиться Земля... перед Господнім лицем, бо гряде Він, бо землю судити гряде, — Він за справедливістю буде судити Вселенну, і народи — по правді Своїй!*» (Псал. 96:11-13).

Пророк Ісаїя говорив: «*І скажуть в той день: Це наш Бог, що на Нього ми мали надію, — і Він спас нас! Це Гос-*

подь, що на Нього ми мали надію, — тішмося ж ми та радіймо спасінням Його» (Ісаї 25:9).

Спаситель потішав учнів і при цьому запевняв, що прийде знову: *«Багато осель у домі Мого Отця; а коли б то не так, то сказав би Я вам, що йду приготувати місце для вас. А коли відійду ... Я знову прийду й заберу вас до себе...» (Івана 14:1-3). «Коли ж прийде Син Людський у славі Своїй, і всі Ангели з Ним, тоді Він засяде на престолі слави Своєї. І перед Ним усі народи зберуться...» (Матв. 25:31,32).*

Ангели повторили учням обітницю про Його повернення. *«Той Ісус, що вознісся на небо від вас, прийде так, як бачили ви, як ішов Він на небо!» (Дії 1:11).* І апостол Павло, натхненний Духом Святим, свідчив: *«Сам-бо Господь із наказом при голосі Архангола та при Божій сурмі зійде з неба...» (ІСол. 4:16).* Пророк з острова Патмос сказав: *«Ото Він із хмарами йде», і побачить Його кожне око...» (Об'явл. 1:7).*

Тоді буде покладено кінець тривалому пануванню зла, бо *«перейшло панування над світом до Господа нашого та до Христа Його, — і Він зацарює на вічні віки!» (Об'явл. 11:15).* *«...Так Господь Бог учинить, що виросте правда й хвала перед усіма народами!» (Ісаї 61:11).*

Саме тоді буде встановлене довгоочікуване і сповнене миру Царство Месії: *«Бо Сіона Господь потішає, всі руїни його потішає, й обертає пустині його на Едем, його ж степ — на Господній садок!» (Ісаї 51:3).*

Другий прихід Господа у всі віки був світлою надією Його вірних послідовників. Серед гонінь і страждань з'явлення слави великого Бога й Спаси нашого Христа Ісуса було *«блаженною надією» (Тита 2:13).* Павло вказав на воскресіння, котре відбудеться під час Приходу Спасителя. Тоді мертві в Христі піднімуться і разом з живими будуть піднесені, щоб зустріти Господа в повітрі. *«...І так завсіді, — говорив він, — будемо з Господом. Отож, потішайте один одного цими словами!» (ІСол. 4:16-18).*

На скелястому острові Патмос улюблений учень почув обітницю: *«Так, — незабаром прийду!», а його палка*

відповідь висловлює бажання і молитву церкви в усіх її труднощах: *«Прийди, Господи Ісусе!»* (Об'явл. 22:20).

Із в'язниць, вогнищ, ешафотів, де святі мученики свідчили правду, протягом усіх віків лунає їх голос віри і надії. *«Вневнені в Його особистому воскресінні, а отже, і в своєму — під час Його Другого приходу, — говорить один з цих християн, — вони нехтували смертю і стояли вище від усього цього»*. Таку саму віру мали й вальденці. Уїкліф, Лютер, Кальвін, Нокс, Рідлі і Бакстер¹⁰ з вірою очікували Приходу Господа. Такою була надія апостольської церкви, *«церкви в пустелі»* і церкви реформаторів.

Пророцтво провіщає не тільки мету Приходу Христа і те, як він відбудеться, а й указує на ті ознаки, за якими люди зможуть довідатися про його наближення. Ісус сказав: *«І будуть ознаки на сонці, і місяці, і зорях...»* (Луки 21:25). *«...Сонце затьмиться, і місяць не дасть свого світла, і зорі спадатимуть з неба, і сили небесні порушаться... І побачать тоді “Сина Людського, що йтиме на хмарах” із великою потугою й славою»* (Марка 13:24-26). Автор Об'явлення так змальовує першу з ознак Другого приходу: *«... І ось сталося велике трясіння землі, і сонце стало зорніло, як міх волосяний, і весь місяць зробився, як кров...»* (Об'явл. 6:12).

Спаситель передерік відступництво, яке матиме місце перед Його Другим приходом. *«Уважайте ж на себе, щоб ваші серця не обтяжувалися ненажерством та пияцтвом і життєвими клопатами і щоб день той на вас не прийшов несподівано... Тож пильнуйте, і кожного часу молитесь, щоб змогли ви уникнути всього того, що має відбутись, та стати перед Сином Людським!»* (Луки 21:34,36).

Заклик до приготування

З огляду на цей великий день Слово Боже урочисто і переконливо закликає народ Божий прокинутися, у смиренні й каятті шукати Його лица. *«Бо прийшов день Гос-*

¹⁰ Див. розділи 22 і 23 у книзі «Велика боротьба».

подній, бо близько вже він... оголосить святий піст, скличте зібрання! Зберіть народ, оголосить святі збори, старців згромадьте, позбирайте дітей... Між притвором та жертівником нехай плачуть священники, слуги Господні». «Верніться до Мене всім серцем своїм, і постом святим, і плачем та риданням! І деріть своє серце, а не свою одіж, і наверніться до Господа, вашого Бога, бо ласкавий Він та милосердний, довготерпеливий та многомилостивий...» (Йоїла 2:1,15-17,12, 13).

Щоб народ зміг встояти в день Господній, необхідно було здійснити велику реформу. У Своєму милосерді Він був готовий послати вістку застереження і таким чином допомогти людям вийти із заціпеніння і приготуватися до Приходу Господа.

Ця пересторога міститься в 14-му розділі книги Об'явлення. Тут представлено трикратну вістку, яку проголошують небесні істоти; одразу після цього відбудеться Прихід Сина Людського, щоб *«пожати жниво землі»*. Пророк бачив ангела, *«що летів серед неба і мав благовістити вічну Євангелію мешканцям землі, і кожному людові, і племені, і языку, і народові. І він говорив гучним голосом: «Побійтеся Бога та славу віддайте Йому, бо настала година суду Його, і вклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і водні джерела!» (Об'явл. 14:6,7).*

Ця вістка названа частиною «вічного Євангелія». Проповідь Євангелія була доручена не ангелам, а людям. Святі ангели теж беруть участь у цій роботі, керуючи нею; вони є ініціаторами великих релігійних рухів з метою спасіння людей, але праця євангелізації на Землі виконується слугами Божими.

Небезпека опору євангельському заклику

Зруйнування Єрусалима є страшним і серйозним застереженням для всіх тих, хто легковажно ставиться до запропонованої Богом благодаті й чинить опір впливові Божественної милості. Пророцтво Спасителя про суди,

що спіткають Єрусалим, повинно виконатися ще в одній події. У лихій долі обраного міста ми можемо бачити трагедію світу, що відкинув благодать Божу і потоптав Його Закон. Протягом багатьох століть людських злодіянь Земля є свідком похмурих картин нещастя і лиха. Якими жахливими виявилися наслідки нехтування авторитетом Небес! Але відкриття про майбутнє змальовує сцену ще похмурішу. Історія минулого — це довгий ланцюг заколотів, конфліктів і революцій; але чим це все є порівняно з жахом того дня, коли стримуюча сила Божого Духа остаточно відійде від нечестивих, коли вона вже більше не буде вгамовувати людські пристрасті та сатанинську лють! Тоді світ, як ніколи раніше, побачить наслідки панування сатани.

Але того дня, як і під час зруйнування Єрусалима, буде врятований (див. *Ісаї 4:3; Матв. 24:30,31*). Христос пообіцяв прийти вдруге, щоб забрати вибраних до Себе. *«І тоді “заголосять всі земні племена”, і побачать вони “Сина Людського, що йтиме на хмарах небесних” із великою потугою й славою. І пошле Анголів Своїх Він із голосним сурмовим гуком, і зберуть Його вибраних — “від вітрів чотирьох, від кінців неба аж до кінців його”» (Матв. 24:30,31).*

Тому люди повинні бути насторожі, щоб не знехтувати уроком, який міститься в словах Христа. Подібно до того, як Він застерігав Своїх учнів про зруйнування Єрусалима і дав їм ознаки його скорої загибелі, щоб вони могли уникнути загальної долі, так Він попереджує світ про день його остаточної загибелі і дає людям ознаки цієї події, щоб всі, хто бажає цього, могли уникнути майбутнього гніву. Ісус сказав: *«І будуть ознаки на сонці, і місяці, і зорях, і тривога людей на землі» (Луки 21:25; Матв. 24:29; Марка 13:24-26; Об'явл. 6:12-17)*. Усі, хто зауважить появу цих ознак, повинні знати, *«що близько, — під дверима!» (Матв. 24:33)*. *«Тому пильнуйте»*, — звучить Його застереження. Хто уважно прислухається до цих попереджень, той не залишиться в темряві.

Сучасний світ не більше довіряє останній вістці застереження, ніж свого часу юдеї довіряли попередженням Спасителя щодо загибелі Єрусалима. І коли надійде день Господній, він застане безбожних неготовими. Коли життя йтиме собі буденним чином; коли люди поринуть в особисті задоволення, займатимуться торгівлею, подорожами, збагаченням, коли релігійні вожді виславлятимуть прогрес і освіту, а народ буде заколисаний фальшивою безпекою, тоді подібно до того, як нічний злодій прокрадається в дім, що погано охороняється, так раптова загибель спіткає всіх безбожних і легковажних, *«і вони не втечуть!»* (1Сол. 5:3).

Сатана намагається втримувати людей у своїй владі

Сатана зводить людей двома великими заблудженнями: безсмертям душі та святістю недільного дня. Перше з них закладає основу для спіритизму, а друге зміцнює зв'язки з Римом.

Через спіритизм сатана виставлятиме себе благодійником людства, зціляючи людські хвороби, він пропонує світові нову і більш піднесену релігію, але насправді він буде діяти як губитель. Його спокуси зведуть тисячі людей. Нестриманість позбавляє людину здорового глузду, внаслідок чого виникають розпуста, ворожнеча і кровопролиття. Сатана знаходить особливе задоволення у війнах, котрі збуджують у людських душах найнижчі пристрасті й найогидніші інстинкти, а запламовані кров'ю жертви пороку йдуть у вічну загибель. Його мета — підбурювати народи до війни, щоб у такий спосіб відвернути увагу людей від приготування до Приходу Христа.

Він вивчив таємниці природи і намагається підкорити їх собі, наскільки це допускає Господь. Тільки Бог оберігає Своє творіння і захищає його від сили губителя. Але християнський світ зневажливо відкинув Закон Єгови, і Господь вчинить те, про що попереджав: Він залишить

Землю без Свого благословення, позбавить захисту тих, хто повстав проти Його Закону, хто навчає і примушує інших наслідувати їх приклад. Сатана має владу над усіма, кого Бог не охороняє особливим чином. До декого він ставиться з винятковою прихильністю, оточує добробутом, щоб через них найкраще здійснювати свої плани, а іншим людям спричиняє багато неприємностей і горя, схилиючи їх вірити, що це Бог є причиною усіх їхніх страждань.

Коли сатана з'являється перед людьми як великий цілитель, що нібито може вилікувати всі їхні недуги, він насправді несе страждання і горе, — поки багатолюдні міста не будуть спустошені і перетворені на купи руїн. Сатана повсюди виявляє свою силу в нещасних випадках, різних стихійних лихах на воді й суші, у великих спустошливих пожежах, руйнівних ураганах, страшних бурях на водних просторах, гігантських хвилях цунамі й нечуваних землетрусах. Він винищує дозріваючі посіви, внаслідок чого приходять голод і злидні. Він отрує повітря смертоносними інфекціями, і тисячі людей гинуть від епідемій.

Тоді великий ошуканець буде переконувати людей, що ці лиха накликали ті, хто служить Богові; люди, які викликали незадоволення Боже, будуть звинувачувати в своїх нещастях тих, хто своїм послухом Закону Божому завжди був докором для його порушників. Буде проголошено, що люди, порушуючи святість недільного дня, зневажають Бога; що саме цей гріх стягнув на землю лихо, яке не припиниться доти, доки найсуворішим чином не буде запроваджений закон про святкування неділі, і ті, які торочать про вимоги Четвертої Заповіді, безчестять цим недільний день, баламутять народ, позбавляючи його Божих благословень і земного добробуту. Таким чином повториться те саме звинувачення, яке свого часу було висунуте проти Божого слуги: *«Чи це ти, що непокоїш Ізраїля?» (1Цар. 18:17,18).*

Шанувальники біблійної суботи будуть проголошені ворогами закону й порядку, руйнівниками моральних

засад суспільства, котрі призводять до анархії та морального занепаду, накликають суди Божі на землю. Їхні сумнівність та вірність будуть представлені як упертість, непокора і неповага до влади. Їх будуть оскаржувати як ворогів влади. Церковні служителі, які заперечують вимоги Божественного Закону, говоритимуть з кафедри про обов'язок кожної людини коритися владі як призначеному Богом авторитету. На законодавчих зборах і в судах виконавці Заповідей Божих будуть виставлені у фальшивому світлі та засуджені. Їхні слова будуть перекручені, спонукання хибно витлумачені.

Духовенство і держава об'єднуються, щоб усілякою ціною — підкупом, переконанням і силою — змусити всі верстви суспільства вшановувати недільний день. Відсутність Божественного авторитету буде компенсована насильством. Політична корупція вбиває любов до справедливості та повагу до істини, і навіть у волелюбній Америці державні діячі та законодавці, щоб здобути собі прихильність суспільства, підуть на поступки вимогам народу і видадуть закон про святкування недільного дня. Здобута такою дорогою ціною свобода совісті буде зневажена. У боротьбі, яка швидко наближається, виконаються слова пророка: *«І змій розлютився на жінку і пішов воювати з останком насіння її, що бережуть Божі заповіді та мають свідоцтво Ісусове»* (Об'явл. 12:17).

Слуги Божі із сяючими святою ревністю обличчями поспішатимуть з одного місця до іншого, щоб звістити небесну вістку. Тисячі голосів проголосять це застереження по всій Землі. Будуть творитися чудеса, хворі зцілятимуться, ознаки й чудеса супроводжуватимуть віруючих. Сатана також буде чинити *«великі ознаки, так що й огонь зводитиме з неба додола перед людьми»* (Об'явл. 13:13). Отже, мешканці Землі повинні будуть визначити власну позицію.

Ця вістка буде поширюватися не стільки людською мудрістю, скільки глибоким переконанням Божого Духа.

Докази вже були дані. Насіння було посіяне, тепер воно зійде і принесе плоди. Друковані твори, котрі розповсюджували місіонери, справили свій вплив. Проте багатьом людям, на яких ця вістка справила велике враження, щось перешкодило до кінця пізнати істину та підкоритися їй. Тепер промені світла проникають усюди, істина постане у всій ясності, і щирі діти Божі розірвуть узи, які зв'язували їх. Сімейні зв'язки, церковні обов'язки тепер безсилі втримати їх. Істина дорожча за все. Незважаючи на сили темряви, які об'єдналися проти істини, велика кількість людей перейде на сторону Бога.

Ті, які шанують Закон Божий, будуть звинувачені в тому, що вони стягнули на світ суди Божі, і на них дивитимуться як на винуватців жахливих бід, ворожнечі й кровопролиття, котрі сповнили всю Землю горем. Сила, яка супроводжувала останнє застереження, розлютить нечестивих. Їхній гнів запалиться проти всіх, хто прийняв цю вістку, і сатана викличе ще більшого духа ненависті й переслідування.

Непохитна віра

Прийдешній час горя й скорботи потребує від нас віри, яка змогла б подолати втому, голод, зволікання, — віри, яка не похитнеться, навіть під час найсуворішого випробовування. Яків переміг тому, що був наполегливий і рішучий. Його перемога свідчить про силу щирої молитви. Усі, хто, подібно до Якова, будуть покладатися на обітницю Божі і виявлять ту саму ревність і наполегливість, яку виявив він, також досягнуть успіху. Боротися з Богом — як мало людей знають, що це таке! Як небагато душ прагне до Бога, докладаючи всіх зусиль, щоб зблизитися з Ним. Коли хвилі невимовного розпачу готові ось-ось поглинути душі, котрі перебувають у молитві, як мало в такі хвилини тих, хто з непохитною вірою покладається на Божі обітниці.

Незабаром на небі з'являться страшні надприродні знамення, викликані нечистими духами, що здатні творити чудеса. Духи бісівські вийдуть до царів землі і до всього світу, щоб заманити їх у тенета обману і переконати об'єднатися зі сатаною в його останній битві проти небесного правління. Таким чином будуть зведені як правителі, так і піддані. З'являться люди, що видаватимуть себе за Христа, претендуючи на титул і поклоніння, які належать тільки Спасителеві світу. Вони будуть творити дивні чудеса зцілення і запевнятимуть, що мають відкриття з неба. Але ці відкриття суперечитимуть свідченню Святого Письма.

Заключний акт

Заключним актом цієї великої драми спокуси буде спроба сатани видати себе за Христа. Церква давно вже заявляла, що чекає Приходу Спасителя як сповнення своїх надій. І великий обманщик створить видимість Приходу Христа. У різних частинах світу сатана з'являтиметься серед людей як велична істота у сліпучому блиску, нагадуючи собою Сина Божого, описаного Іваном у книзі Об'явлення (1:13-15).

Слава, яка оточуватиме сатану, перевершить усе, що будь-коли бачили очі смертної людини. Переможні вигуки сповняють повітря: *«Христос прийшов! Христос прийшов!»* Люди у захваті падають ниць перед ним, а він здіймає руки і благословляє їх так, як Христос благословляв Своїх учнів колись на Землі. Його голос ніжний, тихий, але мелодійний. Лагідно, зі співчуттям він проголошує деякі сповнені благодаті небесні істини, котрі проповідував і Спаситель; він зціляє людські хвороби, а потім, видаючи себе за Христа, проголошує, що змінив суботу на неділю, і звелить усім святити цей благословенний ним день. Який сильний і правдоподібний обман! Багато людей, від малого й до великого, повірять у ці чародійства і скажуть: *«Він — сила Божжа, що зветься велика!»* (Дії 8:10).

Божий народ не буде обманутий

Але народ Божий не буде обманутий. Учення цього лжехриста суперечить Святому Письму. Його благословення буде виголошене над тими, хто вшановує звірину та її образ, тобто над людьми, на яких, за словами Біблії, буде вилитий гнів Божий, не змішаний з милістю.

Більше того, сатана не зможе імітувати характер Приходу Христа. Спаситель застерігав Свій народ щодо цього обману, ясно вказуючи на те, як відбуватиметься Його Другий прихід. «Бо постануть христии неправдиві, і неправдиві пророки, і будуть чинити великі ознаки та чуда, що звели б, коли б можна, і вибраних... А коли скажуть вам: *«Ось Він у пустині» — не виходьте, «ось Він у криївках» — не вірте!* Бо, як блискавка та вибігає з сходу і з'являється аж до заходу, так буде і прихід Сина Людського» (Матв. 24:24-27,31; 25:31; Об'явл. 1:7; 1Сол. 4:16,17). Такий Прихід підробити неможливо. Його буде бачити весь світ.

Тільки ревні дослідники Святого Письма, що полюбili істину, будуть збережені від великого обману, котрий заповнить увесь світ. За допомогою Біблії вони викриють обманщика. Для всіх настане час випробування. Просівання в час спокус виявить щирх християн. Чи утверджений сьогодні народ Божий у Його Слові так, що не піддасться спокусі? Чи буде він у той критичний час триматися Біблії і тільки Біблії?

ЗВІЛЬНЕННЯ БОЖОГО НАРОДУ

Коли народ, що дотримується Заповідей Божих, буде оголошений поза законом, у багатьох країнах одночасно виникне рух, метою якого буде його знищення. Коли наблизиться час, вказаний у декреті, люди намагатимуться викорінити цю «ненависну секту». Буде прийняте рішення завдати рішучого удару вночі, щоб змусити назавжди замовкнути голос, який викривав грішників, не погоджуючись з загальноприйнятими принципами віри.

Діти Божі, одні — у тюремних камерах, другі — у потаємних сховищах серед лісів та гір — усе ще благають у Бога захисту. А в цей час озброєні загони в різних місцях, підбурені злими ангелами, готуються знищити їх. Саме в цей час найбільшої небезпеки Бог Ізраїлю виявить Себе, щоб визволити Своїх вибраних. Господь говорить: *«Буде пісня для вас, як за ночі освячення свята, і радість сердечна, мов у того, хто ходить з сопілкою, щоб вийти на гору Господню до Скелі Ізраїля. І Господь дасть почути велич голосу Свого, опускання ж рамена Свого покаже у гніві бурхливому та в огняному жерущому полум'ї, у бурі й дощі, та кам'яною граді!»* (Ісаї 30:29,30).

З переможними вигуками, насмішками і прокльонами натовпи лихих людей готові накинутися на свою здобич, коли раптово густа мряка, чорніша найтемнішої ночі, впаде на землю. Потім на небі з'являється райдуга, сяюча

славою від Божого престолу; вона охоплює все небо і, здається, оточує кожну групу людей, які моляться. Гнів натовпу раптом вщухає, глумливі вигукі змовкають, люди забувають про свій гнів. Охоплені страшним передчуттям, вони вдивляються в символ Божого завіту і бажають сховатися від його засліплюючого блиску.

Народ Божий чує виразний, мелодійний голос: *«Погляньте вгору!»* І, піднявши очі до неба, люди бачать райдугу обітниці. Темні, грізні хмари, що вкрили небосхил, розсіюються, і вірні, подібно до Стефана, бачать Божу славу і Сина Людського, що сидить на престолі. На Його Божественному тілі вони помічають сліди Його приниження і чують з Його вуст прохання до Отця і святих ангелів: *«Бажаю Я, Отче, щоб і ті, кого дав Ти Мені, там зо Мною були, де знаходжуся Я...»* (Івана 17:24). І знову лунає переможний мелодійний голос: *«Вони ідуть! Вони ідуть! Святі, невинні та непорочні! Вони зберегли слово терпіння Мого: вони ходитимуть серед ангелів!»*.

Наближається звільнення

Опівночі Бог виявить Свою силу для визволення Свого народу. Раптом з'являється сліпуче у своєму сяйві сонце. Чудеса й ознаки швидко змінюють одні других. Нечестиві з жахом і подивом спостерігають за цими подіями, у той час як праведники з урочистою радістю вдивляються в ознаки свого визволення. Здається, усе в природі перемінилося. Завмирають потоки рік. Темні важкі хмари зіштовхуються поміж собою. Серед розгніваних хмар з'являється смуга ясного неба невимовної слави, звідти лунає голос Божий, подібний до шуму багатьох вод: *«Сталось!»* (Об'явл. 16:17).

Від цього голосу здригаються небо й земля. *«...Сталось велике трясіння землі, якого не було, відколи людина живе на землі... Великий такий землетрус, такий міцний!»* (Об'явл. 16:18). Небеса то відчиняються, то зачиняють-

ся знову. З престолу Божого, подібно до пронизуючої блискавки, сяє слава Божа. Гори хитаються, як тростина, що її вітер гойдає, а пошматоване каміння летить у всі боки. Чути ревіння, котре нагадує ревіння бурі. Розбурхане море вирує. Ревіння буревію подібне до голосу демонів, що виконують свою руйнівну справу. Поверхня землі підіймається й опускається, як хвилі на морі, бо її основи захиталися. Осідають пасма гір. Заселені острови зникають. Люті хвилі поглинають портові міста, що подібно до Содома стали розсадниками розпусти. Великий Вавилон був згаданий перед Богом, *«щоб дати йому чашу вина Його лютого гніву...»* (Об'явл. 16:19). Град *«як важкі тягарі»* виконує свою руйнівну роботу (Об'явл. 16:19-21). Найбільш гордовиті міста землі знищені. Розкішні палаці, на побудову яких великі світу віддали своє багатство, щоб увічнити власне ім'я, на їхніх очах перетворюються на руїни. Падають тюремні стіни, і народ Божий, що був ув'язнений за свою віру, виходить на волю.

Могили розкриваються: *«І багато з тих, що сплять у земному поросі, збудяться, одні на вічне життя, а одні на наруги, на вічну гидоту»* (Дан. 12:2). І всі померлі, які повірили в Трьохангельську вістку, виходять з могил прославленими, щоб стати свідками Божого заповіту миру з тими, які виконували Його Закон. Тоді воскреснуть і ті, *«що Його прокололи»* (Об'явл. 1:7), і ті, котрі знущалися з Нього в Його передсмертних муках, воскреснуть також злобні вороги Його правди і Його народу, щоб побачити Його в славі та стати свідками тих почестей, котрі будуть виявлені вірним слухняним дітям Божим.

Люті блискавки прошивають небо, огортаючи землю вогняним покривалом. Пересилюючи жажливий гуркіт грому, лунають таємничі страшні голоси, що провіщають долю нечестивих. Люди, які ще зовсім недавно поводитися нахабно і зухвало, котрі торжествували у своїй жорстокості щодо народу, який виконує Заповіді Божі, тепер охоплені жахом і тремтять від страху. Нечисті духи

визнають Божественність Христа і тремтять перед Його силою, тоді як люди просять помилування.

День Господа

Пророк Ісаї сповіщав: *«Покине людина того дня божків срібних, і божків своїх золотих, що собі наробила була, щоб вклонялись кротам і кажанам, щоб піти у пещери й розщилини скельні від страху Господнього і від слави величчя Його, коли прийде Він острах збудити на землі!»* (Ісаї 2:10-12,20,21).

Ті, що пожертвували всім заради Христа, тепер перебувають у безпеці, у таємному, неприступному Божому сховищі. Вони були випробувані перед усім світом і перед тими, що зневажають істину, засвідчили свою вірність Тому, Який помер за них. Їхні обличчя, нещодавно бліді, стурбовані й виснажені, тепер світяться подивом, вірою і любов'ю. Їхні голоси зливаються в переможному співі: *«Бог для нас — охорона та сила, допомога в недолях, що часто трапляються, тому не лякаємось ми, як трясеться земля, і коли гори зсуваються в серце морів! Шумлять і киплять його води, через велич Його тремтять гори»* (Псал. 46:2-4).

У той час як ці слова святої надії підносяться до Бога, хмари розступаються, відкриваючи ясне зоряне небо. З відчинених воріт випромінюється слава небесного міста. Потім на небі з'являється рука, що тримає дві складені разом кам'яні скрижалі. Святий Закон — праведність Божа — проголошений серед грому та вогню на горі Сінай як Закон життя, тепер постає перед людьми мірилом суду. Рука розгортає скрижалі, і люди бачать Десять Заповідей, написаних немовби вогняним пером. Слова настільки зрозумілі й виразні, що всі можуть прочитати їх. Пробуджується людська пам'ять. Мряка забобонів і ересі, що огортала людський розум, зникає.

Неможливо описати жах і відчай тих, хто нехтував святими Божими вимогами. Але щоб заручитися при-

хильністю світу, вони знехтували Його Заповідями і навчали інших порушувати їх. Тепер їх осуджує той же Закон, яким вони знехтували. З острахом вони чітко починають усвідомлювати, що для них немає виправдання. Вороги Божого Закону – від служителів до найпростіших людей – отримують тепер нове уявлення про правду та обов'язок. Надто пізно вони зрозуміють, що субота Четвертої Заповіді є печаткою живого Бога. Надто пізно вони усвідомлять справжній характер своєї фальшивої суботи і те, що вони будували на піску. Вони зрозуміють, що боролися з Богом. Вчителі церкви вели душі до загибелі, запевняючи, нібито ведуть їх до воріт раю. Тільки в день остаточної відплати стане відомо, яка велика відповідальність покладена на людей, що здійснюють святе служіння, і якими жакливими є наслідки їх невірності.

Явлення Царя над царями

З неба лунає Божий голос, що проголошує день і час Приходу Ісуса. Ізраїль Божий слухає їх; погляд дітей Божих спрямований догори. Їхні обличчя, осяяні Його славою. Незабаром на сході з'являється невеличка темна хмаринка, величиною в половину людської долоні. Вона оточує Спасителя і на відстані здається темною. В урочистій тиші вони уважно спостерігають за тим, як вона наближається до землі, роблячись світлішою і прекраснішою, поки нарешті не перетвориться на велику білу хмару, в основі якої – слава, подібна до поїдаючого вогню, і над нею – райдуга заповіту. Ісус гряде як могутній Переможець. Тепер Він прийде не як Страдник, щоб випити гірку чашу ганьби і страждання, але як Переможець на небі й на землі, щоб судити живих і мертвих. *«Він – Вірний і Правдивий. Він справедливо судить і воює. А війська небесні... їхали вслід за Ним» (Об'явл. 19:11,14).* Його супроводжує сила-силенна святих

ангелів, які співають небесні гімни. Здається, усе небо заповнене сяючими істотами — *«десятки тисяч і тисячі тисяч»*. Людське перо не в змозі описати цю сцену; розум смертної людини не може збагнути цієї величі та краси. *«Велич Його вкрила небо, і слави Його стала повна земля! А сяйво було наче соняшне світло»* (Авак. 3:3,4). У міру наближення цієї живої хмарини, кожне око бачить Князя життя. Терновий вінець більше не спотворює Його святе чоло; його прикрашає діадема слави. Сяйво від Його обличчя яскравіше за сяйво полуденного сонця. *«І він має на шаті й на стегнах Своїх написане ймення: "Цар над царями, і Господь над панами"»* (Об'явл. 19:16).

Цар царів сходить на хмарі, оточений палаючим вогнем. Земля тремтить перед Ним. *«Приходить наш Бог, — і не буде мовчати: палаючий огонь перед Ним, а круг Нього все буриться сильно! Він покличе згори небеса, і землю — народ Свій судити»* (Псал. 50:3,4).

«І земні царі, і вельможі та тисячники, і багаті та сильні, і кожен раб та кожний вільний поховались у печери та в скелі гірські, та й кажуть до гір та до скель: поспадайте на нас, і позакривайте ви нас від лиця Того, Хто сидить на престолі, і від гніву Агнця!.. Бо прийшов це великий день гніву Його, і хто встояти може?» (Об'явл. 6:15-17). Всякі насмішки припиняються. Неправдомовні уста змовкають. Чути лише молитви, голосіння та плач. Нечестиві благають, щоб гори та скелі покрили їх, аби тільки не бачити лиця Того, Ким вони знехтували. Їм знайомий цей голос, його чують навіть мертві. Як часто із сумом та ніжністю він кликав їх до покаяння. Скільки разів вони чули його у зворушливих благаннях свого Друга і Викупителя! Цей голос пробуджує в них спогади, які вони з радістю стерли б із пам'яті: знехтувані перестороги і заклики, невикористані переваги.

Христа бачать і ті, які знущалися над Його стражданнями. З хвилюванням і страхом вони пригадують слова Страждальця, урочисто сказані Ним у відповідь на за-

кляття первосвященника: *«Відтепер ви побачите Людського Сина, що сидітиме праворуч сили Божої, і на хмарах небесних приходитиме!»* (Матв. 26:64). Тепер вони бачать Його у славі; їм доведеться ще побачити Його, коли Він сидітиме по правиці в Бога. Тут і зухвалий Ірод, що насміхався над царським титулом Ісуса. Тут стоять і ті, чий нечестиві руки одягнули Його в багряницю, поклали на Його святе чоло терновий вінок і, вклавши в Його покірну руку «тростину», кланялися Йому, виявляючи богозневагу. Люди, що били Князя життя і плювали в Його лице, тепер хотіли б втекти, щоб тільки сховатися від сліпучої слави Його присутності. Ті, що забивали цвяхи в Його руки й ноги; воїн, що проколов Йому бік, тепер з жахом і соромом дивляться на сліди, що залишилися на Його тілі.

Зі страхітливою виразністю священники і старійшини пригадують події, які відбулися на Голгофі. Тремтячи від страху, вони пригадують, як, киваючи головами, вигукували із сатанинською зловтіхою: *«Він інших спасав, — а Самого Себе не може спасти! Коли Цар Він Ізраїлів, нехай зійде тепер із хреста, — і ми повіримо Йому! Покладав Він надію на Бога, — нехай Той Його визволить, якщо Він угодний Йому...»* (Матв. 27:42,43). У страхітливій смертельній агонії чути крик, повний відчаю і муки: *«Він — Син Божий! Він воістину Месія!»* І цей крик за своєю силою перевершує крики, що лунали колись на вулицях Єрусалима: *«Розіпни Його! Розіпни Його!»*. Вони хочуть втекти від лиця Царя царів.

У житті всіх, які відкидають істину, трапляються моменти, коли їхнє сумління пробуджується, коли пам'ять болісно нагадує про власне лицемірство, а душа мучиться і страждає. Та хіба можна порівняти їх з муками сумління, котрі вони відчуватимуть у той день. Серед жадливого крику беззаконників вони чують радісні вигукі святих: *«Це наш Бог, що на Нього ми мали надію, і Він спас нас!»* (Ісаї 25:9).

Воскресіння Божого народу

Голос Сина Божого викликає святих, що сплять у поросі земному. На всіх широтах землі мертві почують Його голос і, почувши, оживуть. Земля здригнеться від кроків великої армії воскреслих з усякого *«племіні, і язика, і народу, і люду»*. Вони виходять з полону смерті, зодягнені в безсмертну славу, з вигуками: *«Де, смерте, твоя перемога? Де твоє, смерте, жало?»* (1Кор. 15:55).

Усі виходять з могил, маючи ту саму будову тіла та риси, що й до смерті. Та всі воскреслі мають силу та свіжість, притаманні вічній молодості. Христос прийшов, щоб повернути втрачене. Він перемінить наше нікчемне тіло, на подобу Свого славного тіла. Смертне, тлінне тіло, позбавлене привабливості та опоганене гріхом, стане ідеальним, красивим. Всі недоліки та фізичні вади залишаться в могилі. Викуплені знову отримають доступ до дерева життя в давно втраченому Едемі і будуть *“зростати”* (Мал. 4:2) в міру повного зросту, яким володіло людство у своїй славі напочатку. Останні сліди прокляття, спричинені гріхом, будуть усунуті, і вірні Христові постануть *“в красі Господа нашого Бога”*, розумом, душею й тілом віддзеркалюючи досконалий образ свого Господа.

Живі праведні зміняться, *«у хвилину, у миг ока»*. Вони були прославлені в ту мить, коли пролунав голос Божий, а тепер, ставши безсмертними, разом з воскреслими святими підіймаються назустріч Господеві на повітрі. Ангели *«зберуть Його вибраних від чотирьох вітрів, від кінців неба аж до кінців його»*. Святі ангели принесуть матерям їхніх малих діток. Друзі, давно розлучені смертю, зустрінуться, щоб більше ніколи не розлучатися, і з радісним співом всі разом піднімаються до Божого міста.

У святому місті

Погляди незліченного сонму спрямовані до Нього: усі очі споглядають славу Того, *«образ Якого був змінений,*

ніби й не був Він людиною, і вигляд Його, ніби й не був Він Сином Людським». Ісус Сам, Своєю правою рукою кладе на голови переможців вінці слави. Для кожного викупленого є приготований вінець, на якому написане його «нове ймення» (Об'явл. 2:17), а також слова: «Святина Господу!». Кожний отримує гілку переможця і блискучі гусла. Потім на знак ангелів подається тон, і кожна рука починає майстерно перебирати струни; народжується прекрасна, мелодійна музика. Кожне серце сповнене невимовним захопленням, кожний голос зливається у славослів'я: «Йому, що нас полюбив і кров'ю Своєю обмив нас від наших гріхів, що вчинив нас “царями, священиками Богів” й Отцеві Своєму, — Тому, слава та сила на вічні віки!» (Об'явл. 1:5,6).

Перед викупленими постає святе місто. Ісус широко відчиняє перлові ворота, народи, що зберегли істину, проходять крізь них. Потім вони чують голос, мелодійніший за найпрекраснішу музику, який звертається до них зі словами: «Ваша боротьба закінчена. Прийдіть, благословенні Мого Отця, посядьте Царство, уготоване Вам від закладин світу». Тепер виконалася молитва Спасителя за Його учнів: «Бажаю Я, Отче, щоб і ті, кого дав Ти Мені, там зо Мною були, де знаходжуся Я!» (Івана 17:24). Христос указує Отцю на непорочних перед славою Його в радості (див. Юди 24), яких Він викупив Своєю кров'ю, проголошує: «Ось Я і Мої діти, котрих Ти дарував Мені. Я зберіг їх». О, дивна любов Викупителя! Яким чудовим буде той час, коли вічний Отець, дивлячись на викуплених, побачить в них Свій образ. Тоді гріха вже не буде і людське знову зіллється з Божественним!

Спаситель радіє з того приводу, що бачить у царстві слави душі, спасенні ціною Його страждання і приниження. Викуплені також будуть переживати Його радість, впізнаючи серед благословених тих, хто був придбаний для Христа їх молитвами, працею і жертвною любов'ю. У той час як вони збираються навколо великого білого

престолу, невимовна радість наповнює їхні серця, тому що вони бачать людей, яких придбали для Христа, а ті, у свою чергу, привели до Христа інших.

Зустріч двох Адамів

Коли викуплених запрошують увійти до міста Божого, повітря сповнюється радісними, переможними вигуками. Незабаром зустрінуться два Адами. Син Божий з розпростертими обіймами готовий зустріти батька людського роду — створену Ним істоту, що згрішила проти Свого Творця і за гріх якої Спаситель поніс на Своєму тілі сліди розп'яття. Коли Адам бачить рани, залишені безжалісними цвяхами, він не падає в обійми Свого Господа, а в смиренні припадає до Його ніг зі словами: *«Достойний, достойний Агнець, Котрий був за-колений!»*. Спаситель ніжно підіймає його і просить ще раз поглянути на свою домівку — Едем, з якого він так давно був вигнаний.

Життя Адама на землі було сповнене печалі. Кожний в'янучий листок, кожна тварина, принесена в жертву, кожна хвороблива тінь на прекрасному обличчі природи, кожна порочна пляма в характері людини знову й знову нагадували йому про гріх. Жахливими були докори сумління, яких він зазнав, дивлячись, як зростає беззаконня та чуючи у відповідь на свої перестороги докори за те, що він є винуватцем появи гріха. Тепер, завдяки служінню примирення, Адамові повернено панування, що належало йому від самого початку.

Безмежно щасливий Адам милується деревами, котрі й раніше викликали в нього захоплення, — тими деревами, плоди яких він збирав у радісні дні своєї непорочності. Він дивиться на виноградні лози, які власноручно вирощував; бачить ті квіти, котрі так любив доглядати. Адам усвідомлює реальність того, що бачить, — це, насправді відновлений Едем.

Спаситель приводить Його до дерева життя, зриває чудові плоди і пропонує йому скуштувати їх. Адам озиряється навколо себе і бачить безліч своїх викуплених нащадків, які стоять у Божому раю. Тоді він кладе свій сяючий вінець до ніг Ісуса і, припавши до Його грудей, палко обіймає Викупителя. Він торкається струн золотих гусел, і під небесним склепінням лунає пісня перемоги. *«Достойний, достойний Агнець Божий, Котрий був заколений і знову живе!»*. Сім'я Адама приєднується до співу і складає до ніг Спасителя свої вінці, у благоговінні схиляючись перед Ним. За цим возз'єднанням спостерігають ангели, які оплакували падіння Адама і раділи, коли Ісус після Свого воскресіння вознісся на Небеса, визволивши від смерті всіх, хто повірить у Його Ім'я. Тепер вони бачать результат викуплення, і їхні голоси зливаються в славослів'я.

Кришталеве море перед престолом — воно немовби скло, змішане з вогнем, — і виблискує від слави Божої. Тут зібрані ті, які перемогли звіра та образ його і знамено його і число імені його... 144 тисячі викуплених серед людей співають *«пісню нову»* перед престолом, пісню, якої ніхто не міг навчитися, окрім 144 тисяч, бо це — пісня пережитих досвідів, яких ніхто інший не мав. Це ті, які *«йдуть за Агнцем, куди Він іде»*. Це — люди, взяті від землі, із середовища живих, *«первістки Богові і Агнцеві»* (Об'явл. 15:2,3; 14:1-5). Вони *«прийшли від великого горя»*, пережили такий час лиха, якого не було від початку світу; вони зазнали душевної агонії в час скорботи Якова; вони були без Заступника під час злиття останніх кар Божих. Та все ж вони визволені, тому що *«випрали одіж свою та вибілили її в крові Агнця»*. *«Не знайшлося бо підступу в їхніх устах, бо вони непорочні»*. (Об'явл. 14:5; 7:15). *«“Вони голоду й спраги терпіти не будуть уже, і не буде палити їх сонце, ані спека яка”. Бо Агнець, що серед престолу, буде їх пасти, і водитиме їх до джерел вод життя. І Бог кожну сльозу з очей їхніх зітре!»* (Об'явл. 7:14-17).

Прославлення викуплених

У всі віки вибрані Спасителем йшли вузьким земним шляхом, очищалися у вогні страждань. Заради Ісуса вони зносили нападки, ненависть і наклепи. Вони слідували за Ним, незважаючи на жорстоку боротьбу, виявляли самозречення і переживали гірке розчарування. На власному гіркому досвіді вони пізнали тягар гріха, його силу, усвідомлення провини, те горе, яке він приносить, тому вони відчують огиду до нього. Усвідомлення величї безмежної жертви, принесеної заради визволення від гріха, упокорює їх у власних очах і наповнює їхні серця вдячністю та хвалою, чого ніколи не зможуть зрозуміти істоти, котрі не впали в гріх. Любов їхня сильна, тому що їм багато прощено. Учасники Христових страждань, вони можуть стати учасниками Його слави.

Спадкоємці Божі вийшли з горищ, і убогих хатин, підземель, ешафотів, гір, пустель і морських глибин. На землі вони були *«збідовані, засумовані, витерпілі»*. Мільйони з них зійшли в могили, затавровані ганьбою, тому що рішуче відмовилися підкорятися оманливим вимогам сатани. Та тепер це вже більше не змучені, збідовані, розпорошені й пригноблені люди. Вони стоять перед престолом, одягнуті в прекрасні шати, яких ніхто з великих світу не носив на землі. Вони увінчані діадемами, більш славними, ніж ті, що прикрашали монархів землі. Дні плачу й болю минулися назавжди. Цар слави зітре всі сльози, і печалі більше не буде. Помахуючи пальмовими гілками, вони співають пісню хвали — дзвінку, приємну і мелодійну; усі підхоплюють цю мелодію, і під небесним склепінням лунає гімн: *«Спасіння нашому Богові, що сидить на престолі, і Агнцеві!»*, і всі небожителі відповідають: *«Амінь! Благословення і слава, і мудрість, і хвала, і честь, і сила, і міць — нашому Богу на вічні віки! Амінь!»* (Об'явл. 7:10-12).

У цьому житті ми можемо лише частково зрозуміти чудовий План спасіння. Своїм обмеженим людським

розумом ми намагаємося збагнути ганьбу і славу, життя і смерть, справедливість і милість, які зустрілися на хресті, але як би не напружували свої розумові сили, ми не зможемо до кінця зрозуміти значення того, що відбулося на Голгофі. Ми маємо лише слабе уявлення про довжину і ширину, глибину і висоту любові Спасителя. План спасіння не буде повністю зрозумілий навіть тоді, коли викуплені зустрінуться віч-на-віч з Ним і пізнають Його, як і вони пізнані; але впродовж усієї вічності допитливому розумові постійно відкриватимуться нові істини. Хоч не буде вже горя, страждання і спокус, бо причина їх виникнення усунена, народ Божий завжди пам'ятатиме, яка ціна була заплачена за його спасіння.

Хрест Христа буде предметом вивчення і прославлення викупленими протягом вічності. У Христі прославленому вони бачитимуть розп'ятого Христа. Спасенні ніколи не забудуть, що Той, Чия сила створила незліченні світи і керує їхнім рухом у безмежному просторі, Улюблений Божий, Велич небес, перед Яким схиляються херувими і серафими, — принизив Себе, щоб підняти грішну людину; поніс на Собі вину і ганьбу за гріх; переніс розлуку з Отцем, коли Той закрити від Нього Своє лице, доки скорбота і горе гинучого світу не розбили Його серце і не позбавили життя на Голгофському хресті. Те, що Творець усіх світів, Вершитель долі всіх людей відмовився від Своєї слави та принизив Себе з любові до людини, — буде постійно викликати подив і захоплення мешканців Всесвіту. Дивлячись на Викупителя, на вічну славу Отця, яка сяє на Його обличчі, а також на престол, утверджений навіки й віки, та знаючи, що Боже Царство не матиме кінця — усі викуплені народи висловлять свої почуття в прекрасній пісні: «...Достойний, достойний Агнецъ, що заколений, прийняти силу, і багатство, і мудрість, і міць, і честь, і славу, і благословення!» (Об'явл. 5:12).

Таємниця хреста пояснює всі інші таємниці. Усі побачать, що безмежний у Своїй мудрості не міг запро-

понувати іншого Плану спасіння, крім жертви Свого Сина. Нагородою за цю жертву буде радість землі, заселеної святими, щасливими і безсмертними істотами. Результат боротьби Спасителя із силами темряви – це радість викуплених, яка вічно виявлятиме себе в прославленні Бога. Ціна кожної душі настільки велика, що Отець задоволений платою, внесеною за неї; і Сам Христос із задоволенням споглядатиме на плоди Своїї великої Жертви.

ПЕРЕМОГА ЛЮБОВІ

Коли закінчиться тисячоліття, Христос знову повернеться на Землю у супроводі сонму спасених і ангелів. Він велично зійде з Небес і повелить померлим грішникам воскреснути, щоб отримати заслужене. Вони виходять зі своїх могил — могутнє військо, незліченне, як пісок на березі моря. Як неподібні вони до тих, що воскресли в першому воскресінні! Нечестиві воскресають зі слідами хвороби й смерті.

У цьому великому зібранні очі всіх прикуті до слави Сина Божого, і натовпи нечестивих в один голос вигукують: *«Благословенний, Хто йде у Господнє Ім'я!»*. Але не любов до Ісуса змушує їх визнати це. Під впливом дійсності та істини ці слова мимоволі зриваються з їхніх уст. Нечестиві виходять з могил з тими ж ворожими почуттями до Христа і з тим самим бунтівничим духом, з яким вони зійшли туди. Їм вже не буде дано часу випробовування, щоб виправити вади минулого життя.

Пророк говорить: *«І того дня стануть ноги Його на Оливній горі, що перед Єрусалимом зо сходу, а Оливна гора на свої половини роздвоїться»* (Зах. 14:4). Коли новий Єрусалим у сліпучому сяйві сходить з Небес, він опускається на місце, очищене й приготовлене для нього; Христос, разом зі Своїм народом і ангелами входить до святого міста.

Позбавлений сили і можливості спокушувати, князь зла тривалий час почував себе нещасним і пригніченим, але після воскресіння нечестивих він бачить, що на його боці сила-силенна послідовників, і його надія оживе. Він твердо вирішує продовжувати велику боротьбу. Сатана збере всі армії беззаконників під свій прапор і намагатиметься з їхньою допомогою здійснити свої мрії. Нечестиві — це полонені сатани. Відкинувши Христа, вони підкорилися головному бунтареві. Вони готові слухняно виконувати його накази. Однак сатана, який і надалі залишається хитрим і підступним, приховує своє справжнє обличчя. Він видає себе за князя — повноправного володаря світу, спадщина якого була в нього незаконно відібрана. Він виставляє себе перед своїми ошуканими підлеглими визволителем, запевняючи їх, що це його сила підняла їх із могил і що він має намір звільнити їх від найжорстокішої тиранії. При відсутності Христа сатана творить чудеса, щоб підтвердити правомірність своїх домагань. Він зміцнює слабких і надихає всіх своїм духом та енергією. Він пропонує заволодіти табором святих і Божим містом. Зловтішно радіючи, він указує їм на незчисленні мільйони воскреслих, заявляючи, що, як їхній ватажок, він здатний захопити місто і повернути собі престол і царство.

У цьому незчисленному натовпі перебувають допотопні довгожителі, велетні з могутнім інтелектом, котрі, підкорившись владі лихих ангелів, присвятили всі свої знання і здібності для самозвеличення; це люди, перед майстерністю і генієм яких схилявся весь світ. Але своєю жорстокістю і винаходами не на користь, а на зло людству, вони опоганили землю і, спотворивши образ Божий в людині, змусили Бога стерти їх з лиця землі. Тут царі й генерали, завойовники народів, доблесні мужі, які не програли жодної битви. Смерть не змінила їх. Вони виходять з могил з тими самими думками, які були перервані смертю. Ними керує та сама жага до завоювань, що й у минулому.

Остання атака проти Бога

Сатана радиться зі своїми ангелами і сильними світу цього. Вони стверджують, що армія, яка перебуває за мурами міста, є невеликою порівняно з ними і що вони можуть стати переможцями. Вони розробляють свої плани, як заволодіти багатствами і славою нового Єрусалима. Усі, не гаючи часу, починають готуватися до битви. Талановиті зброярі виготовляють військове спорядження. Полководці, які здобули славу своїми перемогами, формують полки й армії.

Нарешті дається наказ про наступ, і незліченні полчища виступають уперед. Це об'єднані сили всіх століть, починаючи з того часу, як вибухнули війни на землі. Сатана очолює армію. У його лавах — царі й воєначальники. У повному бойовому порядку вони просуваються вперед по розритій і нерівній поверхні землі до міста Божого. За наказом Ісуса ворота нового Єрусалима зачиняються, і полчища сатани оточують місто, готуючись до штурму.

Тепер вороги Христа знову бачать Його. Над містом, на постаменті з блискучого золота, знаходиться високо піднесений престол. На ньому сидить Син Божий в оточенні підданих Свого царства. Світло Його присутності перебуває в Божому місті і за його межами, сповнюючи всю землю своїм сяйвом.

Найближче до престолу стоять ті, котрі колись ревно служили сатані, але, як головешки, вихоплені з вогню, вони стали згодом відданими і посвяченими послідовниками свого Спасителя. За ними стоять ті, хто серед обману і невір'я вдосконалював свій християнський характер, люди, які вшановували Закон Божий, коли християнський світ оголосив його необов'язковим, та мільйони мучеників за віру з усіх віків. А далі — *«натовп великий, що його зрахувати не може ніхто, з усякого люду, і племен, і народів, і язиків... перед престолом і перед Агнцем, зодягнені в білу одежу, а в їхніх руках було пальмове*

віття» (Об'явл. 7:9). Їхня боротьба завершена, перемога здобута. Пальмові гілки в їхніх руках — символ перемоги, а білий одяг свідчить про бездоганну праведність Христа, яка тепер належить їм. У всьому цьому сяючому сонмі спасених немає нікого, хто приписував би спасіння самому собі, своїй силі чи доброті. Про те, що вони зробили і що витерпіли, не буде сказано ні слова, а головною темою кожної пісні, кожного гімну є слова: *«Спасіння нашому Богові й Агнцеві!»*

Проголошення вироку над повсталими

У присутності всіх мешканців землі та неба відбувається коронація Сина Божого. Зодягнутий у найвищу велич і владу, Цар царів виголошує вирок повсталим проти Його правління і звершує суд над порушниками Його Закону і гнобителями Його народу. *«І я бачив престола великого білого і Того, Хто на ньому сидів, що від лиця Його втекла земля й небо, і місця для них не знайшлося. І бачив я мертвих малих і великих, що стояли перед Богом. І розгорнулися книги, і розгорнулась інша книга, — то книга життя. І суджено мертвих, як написано в книгах, за вчинками їхніми»* (Об'явл. 20:11, 12).

Як тільки Ісус зверне Свій погляд на нечестивих, вони пригадають усі гріхи, будь-коли вчинені. Вони побачать, коли і за яких обставин залишили шлях чистоти й святості. Перед ними постануть, ніби написані вогненними літерами, ті звабливі спокуси, перед якими вони поступалися, потураючи гріхові, і благословення, котрими вони зловживали; вісники Божі, якими вони знехтували, відкинуті ними перестороги; хвилі Божественної милості розбивалися об їхні вперті, нерозкаяні серця.

Над престолом височить хрест і, як у панорамі, змінюють одна одну сцени спокушення і падіння Адама, наступні події у великому Плані спасіння: скромне народження Спасителя; Його юнацьке життя простоти і

послуху; Його хрещення в Йордані; піст і спокушування в пустелі; служіння Ісуса, яке принесло людям найбагатші благословення Небес; дні Його життя, багаті на вчинки любові й милосердя, ночі молитов і пильнувань, проведені серед гірської тиші; змови, викликані заздрістю, злобою й ненавистю як нагорода за вчинене Ним добро; страхітлива таємнича агонія в Гефсиманії під гнітючим тягарем гріхів усього світу; зрада і видача Його в руки кровожерливого натовпу; жажливі події тієї ночі, коли покірного в'язня, залишеного найближчими учнями, вели, грубо штовхаючи, по вулицях Єрусалима; поява Сина Божого перед Анною в палаці первосвященника; судійському залі Пилата; перед боягузливим і жорстоким Іродом, де Він зазнав насмішок, наруги, муки і був осуджений на смерть, — усі ці картини постають перед ними, як живі.

Далі перед схвильованими глядачами проходять заключні сцени: покірний Страдник іде на Голгофу; Цар Небес висить на хресті, зарозумілі священники й глумлива голота знущаються з Його передсмертних мук; надприродна темрява, землетрус, пошматовані скелі, могили, що відкрилися в ознаменування хвилини, коли Спаситель світу віддав Своє життя.

Жажливе видовище є таким, яким воно було насправді. Сатана, його ангели і піддані не в силах відвести очей від картин. Кожний учасник тих подій пригадує роль, яку йому довелося відіграти. Ірод, який знищив невинних малюків Вифлеєму, щоб погубити царя Ізраїлю; підла і розпусна Іродіада, на сумлінні якої кров Івана Хрестителя, слабовольний Пилат, що пристосувався до обставин і часу; глумливі воїни, священники, старійшини та знавіснілий натовп, що кричав: *«На нас Його кров і на наших дітях!»* — тепер усі бачать страхітливність своєї провини. Вони марно намагаються сховатися від Його Божественної величі й слави, котра перевершує своїм сяйвом славу сонця, а тим часом викуплені складають свої вінці до ніг Спасителя з вигуками: *«Він помер за мене!»*

Там Нерон — втілення страхітливої жорстокості й пороків. Він бачить, як радіють і якими почестями користуються ті, кого він колись катував. Він отримував сатанинську насолоду, дивлячись на їхні нестерпні муки. Там і його мати, котра бачить наслідки свого виховання, як, успадкувавши від неї недобрі риси характеру та низькі пристрасті, син, перебуваючи під її впливом та наслідуючи її приклад, чинив злочини, котрі змусили світ здригнути.

Там перебувають папські священники і прелати, що називали себе посланцями Христа, але вдавалися до тортур, в'язниць і вогнищ, прагнучи панувати над сумлінням Його народу. Там зарозумілі папи, які підносили себе вище за Бога і насмілилися змінити Закон Всевишнього. Ці так звані отці церкви повинні тепер дати звіт перед Богом, від чого вони радо бажали б ухилитися. Вони надто пізно переконалися в тому, що всезнаючий Бог — ревнитель Свого Закону і що Він аж ніяк не залишить винуватого без покарання. Тепер вони бачать, що Христос ототожнює Себе зі Своїм страждаючим народом.

Увесь грішний світ стоїть тепер перед судом Божим і звинувачується в зраді небесного правління. У безбожних немає захисника; для них немає виправдання, і над ними виголошується вирок вічної смерті.

Нечестиві бачать, що втратили через свій непослух. Вони з презирством відмовилися від незрівнянно більшої вічної слави, запропонованої їм, але якою бажаною вона здається їм тепер! *«Усе це, — волає пропаша душа, — я міг би мати, але вважав за краще відкинути. О, страхітливе заблудження! Я проміняв мир, щастя і честь на нещастя, ганьбу і відчай!»* Тоді всі зрозуміють, що Бог є справедливим, не допустивши таких на Небеса. Своїм життям вони заявляли: *«Не хочемо, щоб цей Чоловік (Ісус) був над нами Царем!»*

Поразка сатани

Як зачаровані, нечестиві спостерігають за коронацією Сина Божого. Вони бачать у Його руках скрижалі Божественного Закону, Заповіді, котрі вони зневажали й порушували. Вони чують голоси спасених, повні подиву, захоплення і палкої любові; і коли звуки прекрасної мелодії долинають до тих, які стоять за стінами міста, усі в один голос вигукують: *«Справедливі й правдиві дороги Твої, о Царю святих» (Об'явл. 15:3)*. І, впавши ниць, вони вклоняються Князеві життя.

Сатана стоїть як заляклий. Той, хто колись був помазаним херувимом-хоронителем, пригадує, звідки він упав. Сяючий серафиме, «сину зірниці досвітньої», як ти змінився, як ти впав! Він назавжди виключений з Ради, де колись користувався повагою. Він бачить тепер іншого ангела, який стоїть поруч з Отцем у Його славі. Він бачить, як ангел величної постави і вигляду одягає корону на голову Христа; він знає, що ця висока честь могла б належати йому.

У його пам'яті виникають картини невинності й чистоти; він згадує часи миру і задоволення, доки він не почав нарікати на Бога і заздрити Христові. З якою надзвичайною виразністю він пригадує висунуті ним звинувачення, своє повстання, спробу завоювати співчуття і підтримку ангелів нечесним шляхом, вперте небажання покаятися, коли Бог міг ще простити його. Він пригадує свою роботу серед людей та її наслідки — ворожнечу між людьми, жажливе знищення життя, розквіт і падіння царств, повалення царів і довгу низку повстань, війн і революцій. Він пригадує, як постійно намагався перешкодити справі Христа. Дивлячись на своє царство і на плоди власної праці, сатана бачить тільки крах і загибель. Він усякий раз зазнавав поразки в цій великій боротьбі й змушений був відступати.

Великий бунтівник завжди мав на меті самовиправдання, доводячи, що вина за його повстання лежить на

Божественному правлінні. Він змушував великі маси людей поділяти його погляди на велику боротьбу. Упродовж тисячоліть цей великий ошуканець видавав обман за істину. Цей вселенський обманщик буде повністю викритий, коли в останній раз намагатиметься позбавити Христа престолу, знищити Його народ і заволодіти містом Божим. Ті, які об'єдналися з ним, бачать цілковиту поразку його справи. Послідовники Христа і вірні ангели знають, якого розмаху набули його дії, спрямовані проти правління Божого.

Сатана розуміє, що його свавільне повстання зробило його непридатним для Небес. Він розвивав свої здібності для боротьби проти Бога; небесна чистота, гармонія та мир обернулися б для нього нестерпною мукою. І ось нарешті сатана схиляється перед Богом і визнає справедливість винесеного йому вироку.

Усі питання істини та заблудження, навколо яких так довго точилася боротьба, тепер стають зрозумілими. Перед усіма створеними розумними істотами постають наслідки повстання та скасування Божественних постанов. Історія гріха протягом усієї вічності свідчитиме про те, що щастя всіх створених Богом істот нерозривно пов'язане із Законом Божим. Маючи перед собою всі факти великої боротьби, — як вірні Богу мешканці Всесвіту, так і послідовники сатани, одностайно визнають: *«Справедливі й правдиві дороги Твої, о Царю святих!»*

Настав час, коли Христос повинен посісти місце, яке по праву Йому належить, і бути прославленим вище всіх земних сил та всякого імені. Він «витерпів муки хреста, не звертаючи уваги на сором» задля того, щоб зодягнутися в славу Своїх дітей. Хоч Він зазнав неймовірної скорботи й ганьби, проте наскільки більшими є ця радість і слава. Він дивиться на викуплених, на Свій відновлений в них образ, де на кожному серці лежить печатка божества, і кожне обличчя має відбиток образу свого Царя. З почуттям задоволення Він бачить у них

плід муки Своєї душі. Його слова чують праведні і нечестиві: *«Ось придбані кров'ю Моєю! За них Я страждаю, за них Я помер, щоб вони могли бути зі Мною у вічності»*.

Кінець нечестивих

Сатана залишився таким, яким був раніше. Бунтарський дух, як могутній потік, проривається назовні. Сповнений шаленої люті, він твердо вирішує продовжувати велику боротьбу до кінця. Настав час для його останнього відчайдушного бою з Небесним Царем. Але тепер вже ніхто з тих незчисленних мільйонів, яких він спонукав до повстання, не визнає його верховної влади. Його пануванню прийшов кінець. Нечестиві сповнені тієї ж ненависті до Бога, що й сатана, але вони розуміють, що їхня справа безнадійна і що вони не зможуть перемогти Єгови.

Вогонь спадає з неба від Бога. Земля відкривається, і схована в її глибинах зброя викидається на поверхню. З усіх зяючих провалин виривається пожираюче полум'я. Горять навіть скелі. Стихії, земля та діла на ній розтопляться від жару *«стихії розпеченої» (2Петра 3:10)*. Поверхня землі виглядає, як суцільна розтоплена маса — величезне озеро, що дихає вогнем. Настав час суду і погибелі для беззаконників, *«день помсти Господньої, рік заплати за заколот проти Сіону!» (Ісаї 34:8)*.

Нечестиві отримають свою платню на Землі. Усі будуть покарані згідно зі своїми вчинками. Оскільки гріхи праведних перенесені на сатану, він страждає не тільки за свій непослух, а й за всі гріхи народу Божого, до яких він їх призвів. Його покарання буде значно суворішим, ніж покарання тих, кого він обманув. В очищувальному полум'ї нечестиві будуть остаточно знищені — корінь і гілочки; сатана — корінь, а його послідовники — гілочки. Відбудеться повне покарання за порушення Закону; вимоги справедливості задоволені. Усе творіння навіки звільнене від присутності та спокус ворога.

У той час як земля буде охоплена винищувальним вогнем, праведні перебуватимуть у безпеці у святому місті. Коли для беззаконних Господь є вогнем пожираючим, то для Свого народу Він — *«Сонце та щит»* (Об'явл. 20:6; Псал. 84:12).

Наш вічний дім

«І бачив я небо нове й нову землю, перше-бо небо та перша земля проминули» (Об'явл. 21:1). Вогонь, що нищить нечестивих, очищує землю. Зникають усі сліди прокляття. Ніяке вічно палаюче пекло не буде нагадувати спасенним про страшні наслідки гріха.

Залишиться тільки одне: наш Спаситель завжди носитиме на Собі сліди розп'яття. Його поранене чоло, бік, руки та ноги будуть нагадувати про жорстокі наслідки гріха. Ці знаки приниження — Його найвищі почесті; упродовж вічності голгофські рани будуть прославляти Його і звіщати Його силу.

Христос запевнив Своїх учнів, що Він іде, щоб приготувати оселі для них у домі Отця. Людська мова неспроможна описати нагороду праведних. Це зможуть зробити тільки ті, хто побачить її. Жоден людський розум не може збагнути славу Божого раю.

У Біблії спадщина спасенних названа *«батьківщиною»* (Євр. 11:14-16). Там небесний Пастир водить Свою отару до джерел живої води. Там дерево життя щомісяця приносить свої плоди, і листя його служить на користь народів. Там течуть вічні потоки, чисті, як кришталі, а дерева, що ростуть біля них, гойдаючи віттям, кидатимуть свою тінь на стежки, приготовлені для викуплених Господа. Просторі рівнини м'яко переходять у прекрасні пагорби; а гори Божі велично підносять свої вершини. На цих мирних рівнинах, на берегах живих потоків діти Божі, які так довго були мандрівниками і подорожніми, нарешті знайдуть свою вітчизну.

«І дома побудують, і мешкати будуть, і засадять вони виноградники, і будуть їхній плід споживати. Не будуть вони будувати, щоб інший сидів, не будуть садити, щоб інший споживав... і вибранці Мої зуживатимуть чин своїх рук!» (Ісаї 65:21,22). Там «звеселиться пустиня та пуща, і радітиме степ, і зацвіте, мов троянда». «На місці тернини зросте кипарис, а замість кропиви — з'явиться мирт». «І замешкає вовк із вівцею, і буде лежати пантера з козям... а дитина мала їх водитиме!» «Не вчинять лихого та шкоди не зроблять на всій святій Моїй горі», — говорить Господь (Ісаї 35:1; 55:13; 11:6,9).

У небесній атмосфері не може бути болю. Не буде більше сліз, похоронних процесій, ніяких знаків жалоби. *«...Не буде вже смерти — ані смутку, ані крику... бо перше минулося!» «І не скаже мешканець: “Я хворий!” І прощені будуть провини народу, що в ньому живе» (Об'явл. 21:4; Ісаї 33:24).*

Там новий Єрусалим — столиця прославленої Нової Землі, *«корона слави в Господній руці й діядема царства в долоні Бога свого!»*. *«А світлість його подібна до каменя дорогоцінного, як каменя ясписа, що блищить, як криштал»*. *«І народи ходитимуть у світлі його, а земські царі принесуть свою славу до нього»*. Господь говорить: *«І буду Я Єрусалимом радіти, і втішатися буду народом Своім...» «Оце оселя Бога з людьми, і Він житиме з ними! Вони будуть народом Його, і Сам Бог буде з ними» (Ісаї 62:3; 65:19; Об'явл. 21:3, 11, 24).*

У Божому місті *«ночі не буде»*. Там ніхто не має потреби у відпочинку і не прагне його. Ніхто не зазнає втоми, виконуючи волю Божу та прославляючи Його Ім'я. Ми завжди будемо відчувати свіжість, що ніколи не минає... *«...І не буде потреби в світлі світильника, ані в світлі сонця, бо освітлює їх Господь, Бог...» (Об'явл. 22:5).* Замість сонячного світла буде сяйво, яке не вирізняється сліпучою яскравістю, але значно перевершує наше полуденне світло. Слава Бога й Агнця наповнює святе місто незгасним світлом. Спасенні ходитимуть у сяйві слави вічного дня.

«А храму не бачив я в ньому, бо Господь, Бог Вседержитель — то йому храм і Агнець» (Об'явл. 21:22). Народ Божий має перевагу безпосередньо спілкуватися з Отцем і Сином. «... Тепер бачимо ми ніби у дзеркалі, у загадці» (1Кор. 13:12). Ми бачимо образ Божий, відображений ніби в дзеркалі, у творінні природи, у Його відносинах з людьми; але тоді ми побачимо Його віч-на-віч, вже не «як у загадці».

Перемога Божої любові

Там спасенні пізнають, подібно до того, як і вони пізнані. Любов і співчуття, які Сам Бог заклав у душу людини, знайдуть найчистіші та найсолодші прояви. Чисте спілкування зі святими істотами, гармонійне життя в товаристві блаженних ангелів і вірних Божих усіх віків, котрі обмили й убілили свій одяг кров'ю Агнця, святі узи, що з'єднують «кожен рід на небі й на землі» (Ефес. 3:15), — усе це буде приносити щастя спасеним.

Там безсмертний розум буде захоплюватися чудесами творчої сили і таємницею любові Викупителя. Там не буде жорстокого й лукавого ворога, котрий спокушував би людей забути про Бога. Там будуть розвиватися всі здібності, зростатиме кожний хист і талант. Надбання знань не буде втомлювати мозок і виснажувати тіло. Там буде можливість для здійснення грандіозних задумів, досягнення найвищих цілей, реалізації найблагородніших прагнень; та все ж будуть з'являтися нові вершини для сходження, нові чудеса, які викликатимуть подив і захоплення, нові істини для пізнання, нові об'єкти дослідження, котрі потребуватимуть усіх сил розуму, душі й тіла.

Перед викупленим народом Божим відкриються всі скарби Всесвіту. Звільнені від кайданів смерті, вони, не відчуваючи втоми, літатимуть у далекі світи. З невимовним захопленням діти Землі пізнаватимуть мудрість безгрішних істот. Вони поділяться скарбами знань, набутими через

осягнення творчої сили Божої впродовж багатьох віків. Незатьмарений погляд спасенних охопить усю славу творіння — сонця, зір і галактик, які в установленому порядку обертаються навколо Божественного престолу.

Роки вічності принесуть спасенним багате та глибоке пізнання Бога й Христа. Чим глибше люди пізнаватимуть Бога, тим більше будуть захоплюватися Його характером. Коли Ісус відкриє перед ними багатства викуплення та дивні здобутки у великій боротьбі із сатаною, серця спасенних спалахнуть ще більшою любов'ю, і вони ще з більшим завзяттям торкнуться золотих струн арф; тисяча тисяч і десять тисяч десятків тисяч зіллються в єдиному могутньому співі похвального гімну.

«І кожне створіння, що воно на небі, і на землі, і під землею, і на морі, і все, що в них, чув я, говорило: “Тому, Хто сидить на престолі, і Агнцеві — благословення, і честь, і слава, і сила на вічні віки”» (Об'явл. 5:13).

Велика боротьба закінчена. Гріха й грішників більше нема. Всесвіт — чистий. У всьому незліченному творінні б'ється один пульс гармонії і радості Від Того, Хто створив усе це. Течуть потоки життя, світла і щастя в усі простори безмежного світу. Від найменшого атома до найбільших галактик — усе живе й неживе у своїй незатьмареній красі та досконалій радості свідчить про те, що:

БОГ Є ЛЮБОВ!

ХРОНОЛОГІЯ

64 р. — пожежа в Римі. У підпалі імператор Нерон обвинуватив християн, щоб відвести від себе підозру. Початок гоніння.

70 р. — зруйнування Єрусалима і храму військами римського полководця Тита.

II-III ст. — початок практики чернецтва.

313 р. — Міланський едикт імператора Костянтина передбачав рівність усіх релігій і вільне право кожного громадянина безперешкодно визнавати будь-яку релігію. Християнство перестало бути переслідуваним, а християнським громадам була повернена вся власність, яку забрали під час гонінь.

321 р. — указ про недільний день, виданий імператором Костянтином, який забороняв деякі види робіт у неділю.

IV-V ст. — затвердження практики хрещення немовлят, початок поклоніння святим мученикам, ангелам, заснування нових церковних таїнств.

431 р. — собор у Ефесі прийняв звичай називати Марію «Богородицею».

VI ст. — єдиною прийнятною формою сповіді починає вважатися таємна сповідь перед священником.

843 р. — затвердження практики поклоніння іконам, кінець іконоборчого руху, який тривав близько сотні років.

IX-X ст. — закріплення практики поклоніння мощам.

978 р. — закріплення практики молитви за померлих.

1054 р. — остаточний поділ Західної і Східної церков (Велика схизма).

1074 р. — остаточне затвердження практики безшлюбності священників у католицькій церкві (целібат), що практикувалося й раніше.

1095 р. — оголошення першого хрестового походу.

Друга половина XII ст. — початок руху вальденців.

1231 р. — папа Григорій IX, зарахувавши справи про ересі до сфери канонічного права, створив для їхнього розслідування постійний орган церковної юстиції — інквізицію. Згадування про інквізицію як про установу зустрічаються і раніше, але з 1231 р. до 1235 р. папа Григорій IX низкою постанов передав функцію переслідування ересі, яку раніше виконували єпископи, спеціальним уповноваженим — інквізиторам (які спочатку призначалися з числа домініканців, а згодом і францисканців).

1231 р. — папа Григорій IX заборонив мирянам читати Біблію. У подальшому ця заборона неодноразово підтверджувалася.

1343 р. — богословське обґрунтування практики індульгенцій.

1378 р. — початок Великого західного розколу (папський розкол), коли упродовж 1378-1417 рр. відразу два (а з 1409 р. — три) претенденти оголосили себе правдивими папами. Розкол стався після смерті Григорія IX і завершився на соборі в Констанці обранням папи Мартина V.

31 грудня 1384 р. — помер Джон Уїкліф, англійський богослов, професор Оксфордського університету, перший перекладач Біблії англійською мовою.

6 липня 1415 р. — страчений Ян Гус, чеський реформатор.

30 травня 1416 р. — страчений Ієронім Празький, один з найближчих сподвижників Яна Гуса.

1439 р. — введення догмата про чистилище. Згодом, в 1562 р., цей догмат був підтверджений знову.

1450-1455 рр. — винахід книгодрукарства Йоганом Гутенбергом і видання перекладу Біблії латинською мовою (Вульгата).

1476 р. — папа Сікст IV засновує свято Непорочного зачаття Діви Марії.

10 листопада 1483 р. — у Німеччині народився Мартін Лютер.

1 січня 1484 р. — народився Ульріх Цвінглі.

1499 р. — з'являється перша повна слов'янська Біблія в Росії. До того часу біблійні тексти були розкреслені і існували в різних збірках. Вона названа ім'ям збирача, архієпископа Новгородського Геннадія (Гонзова) — Геннадієвська Біблія. Це було рукописне видання.

1505 р. — всупереч волі батьків Мартін Лютер іде в августинський монастир в Ерфурті.

10 липня 1509 р. — народився Жан Кальвін.

1512 р. — Лютер відвідує Рим, починає читати лекції про Біблію у Віттенберзі.

31 жовтня 1517 р. — Лютер вивішує 95 тез на дверях церкви у Віттенберзі.

1518 р. — Гейдельберзький диспут Лютера, початок широкого обговорення 95 тез.

1519 р. — Карл V Габсбург проголошений імператором Римської імперії.

1519 р. — ідеї Лютера засуджуються відразу у трьох провідних університетах Європи: Кельнському, Лувенському і Паризькому.

1519 р. — публічний диспут Мартіна Лютера і професора університету в Інгольштадті Йогана Екка, який згодом добився в Римі прийняття булл проти Лютера.

1520 р. — папська булла «Exsurge Domine» загрожує Лютеру відлученням від церкви. У відповідь на неї німецький реформатор видає три трактати, а саму буллу привселюдно спалює.

1521 р. — сейм у Вормсі. Перше зібрання державних діячів Німеччини при царюванні імператора Карла V

(1521 р.). Центральним пунктом занять сейму було питання про «єресь» Лютера. Папську буллу, яка близько року перед тим проголосила відлучення над Лютером, майже ніде в Німеччині не отримала практичного застосування. Підсумком сейму стало опублікування 26 травня едикту (поміченого заднім числом, 8 травня), який піддавав державній опалі Лютера і його прибічників. Цей едикт, внаслідок того, що Лютер ще до обнародування знайшов безпечний притулок у замку Вартбург, а імператор був відірваний від внутрішніх справ Німеччини війнами поза її межами, залишився мертвою буквою.

1522 р. — публікація Нового Завіту німецькою мовою, переклад якого здійснив Мартин Лютер.

Січень 1523 р. — перший Цюрихський диспут, який надав міській раді право нагляду над біблійною проповіддю в Цюриху.

1523 р., жовтень — другий Цюрихський диспут про месу і ікони, за його підсумками в червні 1524 р. міська рада дозволяє знімати ікони в церквах.

1524-1526 рр. — селянське повстання Томаса Мюнцера в Німеччині. Мартін Лютер різко засудив бунтівників, написавши трактат «Проти убивчих і грабіжницьких орд селян», де назвав розправу із заводіями безпорядків богоугодною справою.

1525 р. — Мартін Лютер одружується з колишньою монашкою Катаріною фон Бора.

1529 р. — Рейхстаг у Шпейері приймає рішення відновити дію едикту, прийнятого на сеймі у Вормсі, і почати переслідування лютеран. У відповідь на це шість князів і чотирнадцять вільних міст подають протест. За назвою цього документу прибічники Реформації отримали згодом назву «протестанти», а сукупність некатолічних конфесій, яка виникла внаслідок Реформації — «протестантизм».

11 жовтня 1531 р. — у битві при Капелі загинув Ульріх Цвінглі.

1534 р. — перше видання Біблії німецькою мовою у перекладі Мартіна Лютера.

Листопад 1536 р. — Опубліковане Женевське визнання віри.

1545 р. — перше засідання Тридентського собору католицької церкви, який покладе початок Контрреформації. Собор працюватиме до 1563 р.

1546 р. — включення другоканонічних книг (ряду апокрифів) до канону Біблії на Тридентському соборі.

18 лютого 1546 р. — помер Мартін Лютер.

27 травня 1564 р. — помер Жан Кальвін.

24 серпня 1572 р. — Варфоломеївська ніч. Масове знищення гугенотів католиками у Франції в період Релігійних воєн. Організувала мати французького короля Карла IX Катерина Медичі (обоє католики) і Католицька ліга, яку очолювали представники аристократичного роду Гізів. Будинки гугенотів у місті були позначені білими хрестами. Різанина почалася глибоко вночі. Під час Варфоломеївської ночі загинули впливові гугеноти, а також декілька тисяч простих городян.

1581 р. — перше друковане видання слов'янської Біблії, Острозької Біблії, було здійснене в 1580-1581 рр. князем К. К.Острозьким.

1663 р. — з'являється перша друкована Біблія в Московській Русі (Московська Біблія). Вона отримала в сучасників назву «Першодрукованої».

1703 р. — народився Джон Уеслі, засновник методистської церкви, один з ініціаторів руху за «євангельське пробудження».

1789 р. — початок Великої французької революції, яка тривала до 1794 р. і супроводжувалася небаченим терором, страатами і кровопролиттям.

1793 р. — у Парижі досягає свого розквіту культ богині Розуму, який був створений П'єром Гаспаром Шометтом і Жаком-Рене Ебером з метою скасувати християнство у Франції. Для цього у країні були зачинені церкви,

заборонене проведення богослужінь, а також відбулося публічне зречення від Бога і Біблії.

1798 р. — армія під командуванням генерала Берт'єс займає Рим, проголошує Римську республіку, позбавляючи влади папу римського Пія VI, який пізніше помер у заслання.

1804 р. — у Великобританії засноване перше біблійне товариство «Британське й Іноземне біблійне товариство» (British and Foreign Bible Society).

6 грудня 1812 р. — заснування Біблійного товариства Росії. У цей день імператор Олександр I затвердив доповідь князя О. М. Голіцина про доцільність відкриття в столиці імперії Біблійного товариства.

4 вересня 1814 р. відкрите в Санкт-Петербурзі Біблійне товариство отримало назву Російського біблійного товариства (РБТ).

1854 р. — прийняття догмату про непорочне зачаття Діви Марії.

1870 р. — прийняття догмату про непогрішність папи римського.

1876 р. — був виданий повний російський переклад Біблії. Він отримав назву «Синодальний».

Основні віхи розвитку адвентистського руху

Кінець XVIII – початок XIX ст. – початок Великого релігійного пробудження, проповіді про скорий Другий прихід Христа проголошуються незалежно один від одного різними людьми (монах Макунза, Франсуа Гауссен, Едвард Ірвінг, Йосип Воль та інші) у різних частинах світу (Європа, Африка, Західна і Середня Азія, Америка). Проповіді, як правило, будувалися на тлумаченні книги пророка Даниїла і Трьохангельській вістці з книги Об'явлення.

1831 р. – фермер Уільям Міллер, який 15 років до цього займався вивченням Біблії, починає проповідувати про скорий Прихід Христа. Пізніше була призначена дата – 25 жовтня 1844 року.

23 жовтня 1844 р. – виконання біблійного пророцтва з Об'явл. 10 розділу.

1844 р. – покликання Еллен Гармон (згодом Еллен Уайт).

1849 р. – початок видавничої справи адвентистів.

1860 р. – офіційне затвердження назви – адвентисти сьомого дня. Люди, які обрали цю назву, вирішили виразити в ній свої відмітні переконання: упевненість у скорому Другому приході Ісуса і дотриманні суботи, сьомого дня тижня як святого Божого дня.

1863 р. — заснована Генеральна Конференція Церкви Адвентистів Сьомого Дня. Церква здобула структуру організації.

1863 р. — початок медичної діяльності Церкви.

1872 р. — початок діяльності Церкви в галузі освіти.

2010 р. — Церква Адвентистів Сьомого Дня — це Всесвітня Церква, чисельність якої перевищує 25 мільйонів осіб. Вона представлена в понад 200 країнах світу, церковні видання виходять більше ніж на 300 мовах, у видавничій роботі і проповіді використовується 748 мов і діалектів. Це понад 7500 навчальних закладів (шкіл, коледжів, інститутів і університетів) і 600 адвентистських оздоровчих закладів по всьому світу.

Використані джерела

У наведеному нижче списку під кожним розділом цієї компіляції вказані розділи книги «Велика боротьба», з якої був запозичений матеріал.

Розділ 1. «Чому існують зло і страждання?»

«Велика боротьба», розділ 29

Розділ 2. «Надія на перемогу над злом»

«Велика боротьба», розділ 30, 31

Розділ 3. «Пастки диявола»

«Велика боротьба», розділ 32

Розділ 4. «Вічне життя»

«Велика боротьба», розділ 33

Розділ 5. «Хибна надія»

«Велика боротьба», розділ 34

Розділ 6. «Справжній мир»

«Велика боротьба», розділи 7, 27

Розділ 7. «Наш єдиний захист»

«Велика боротьба», розділи 37

Розділ 8. «На захист істини»

«Велика боротьба», розділи 25, 26

Розділ 9. «Справжня надія»

«Велика боротьба», розділи 1, 17, 36, 38, 39

Розділ 10. «Звільнення Божого народу»

«Велика боротьба», розділ 40

Розділ 11. «Перемога любові»

«Велика боротьба», розділ 42

Телеканал "Надія"

Позитивне телебачення для всієї родини

- Цікаві пізнавальні програми для дітей та підлітків
- Молодіжні програми і ток-шоу на актуальні теми
 - Програми про життя людей, яке було сповнене важких випробувань
- Духовно-просвітницькі програми та інші

Параметри налаштування телеканала «Надія»:

Канал: Hope Channel Europe

Супутник: Hotbird 6, 13.0°E

Частота: 11642.00 МГц

Швидкість потоку (SR): 27.500

Поляризація: горизонталь (H)

FEC: 3/4

Дивіться також наші програми
цілодобово в мережі Інтернет

www.hoperechannel.info

Телефони лінії довіри телеканалу «Надія»:

Молитовна підтримка
Розмова зі священнослужителем
Сімейна консультація

(093) 50-157-80
(066) 707-00-05
(098) 707-00-05
0 800 50 157 80

Радіотецентр «Голос Надії» звертається до чоловіків і жінок, молоді та дітей, співпереживаючи разом з ними, служачи їхнім потребам, завойовуючи довіру та розкриваючи любов до Ісуса!

Завдяки передовим технологіям радіо «Голос Надії» звіщає про Божу любов і Його прощення 24 години на добу, 7 днів на тиждень. Наші програми спрямовані на зміцнення духовного життя, сімейних відносин, здоров'я, а ретельно підібрана музика надихає та змінює життя.

**ДИВІТЬСЯ, ЧИТАЙТЕ, СЛУХАЙТЕ НАС, НАСОЛОДЖУЙТЕСЯ
ХРИСТІАНСЬКОЮ МУЗИКОЮ ЦІЛОДОВОБО НА САЙТІ
www.golosnadii.org або через iPhone,
скачавши безкоштовний додаток «Голос Надії»
в AppStore.**

СЛУХАЙТЕ НАС:

на Першій програмі Українського радіо
Субота 17:30-17:45
Неділя 08:55-09:00

на Другій програмі Українського радіо
«Промінь» (FM 105)
Понеділок 11:55-12:00
Вівторок 18:15-18:30

Бажаєте вивчати Біблію? Хочете знайти відповіді на запитання сьогодення, які вас хвилюють? — Тоді Вашим вірним помічником стане Заочна Біблійна школа, яка пропонує Вам безкоштовно різноманітні серії уроків. Отримати уроки можна:

1. Написавши нам листа з текстом: «Я хочу вивчати Біблію» за адресою:

04071 Київ-71 а/с 36 чи на E-mail: **contact@golosnadii.org**

2. Зателефонувавши нам безкоштовно:

0 800 50 157 80
093 50 157 80
098 707 000 5
066 707 000 5

ЗМІСТ

Розділ 1. Чому існують зло і страждання?	3
Розділ 2. Надія на перемогу над злом	13
Розділ 3. Пастки диявола	23
Розділ 4. Вічне життя	33
Розділ 5. Хибна надія	45
Розділ 6. Справжній мир	54
Розділ 7. Наш єдиний захист	67
Розділ 8. На захист істини	73
Розділ 9. Справжня надія	79
Розділ 10. Звільнення Божого народу	90
Розділ 11. Перемога любові	104
Хронологія	117

Видавництво «Джерело життя»
04071, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
тел. (044) 425-69-06, факс (044) 467-50-64
E-mail: dzherelo@ukr.net,
<http://lifesource.com.ua>

Велика боротьба

Директор видавництва **Василь Джулай**
Головний редактор **Лариса Качмар**
Переклад **Надії Качмар**
Коректор **Юлія Вальчук, Інна Джердж**
Комп'ютерна верстка **Віри Кузьменко**
Дизайнер обкладинки **Юлія Смаль**
Відповідальна за друк **Тамара Грицюк**

Папір газетний. Офсетний друк. Підписано до друку 30.11.2011 р. Гарнітура Ньютон.

Наклад 30000 примірників.

Видавництво «Джерело життя» 04071, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А,
тел. (044) 425-6906, факс 467-5064, E-mail: dzherelo@ukr.net, www.adventist.org.ua